

1984

ЖОРЖ ОРУЭЛЛ

Жаҳон адабиётининг энг машҳур асарларидан
бири энди ўзбек тилида

Жорж ОРУЭЛЛ

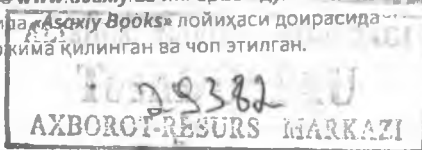
1984

Ғайрихаёлий роман

ИККИНЧИ НАШР

Ушбу китоб www.ozon.ru интернет-дўканининг
ҳомийлигида «Asaxiy Books» лойиҳаси доирасида
таржима қилинган ва чоп этилган.

Тошкент 2019

Aprelning sovuq kuni edi, soat o'n uch edi. Yomon shamoldan qutulish uchun iyagini ko'ksiga qo'yib, Uinston Smit shoshilinch ravishda '«G'alaba'» turar joy binosining oynasi ichiga kirib ketdi, ammo shunga qaramay, u changli bo'ron ostida qoldi.

Foyeda qaynatilgan karam va eski gilam hidi kelardi. Devorga kirish eshigi ro'parasida juda katta o'lchamdagi plakat qo'yilgan edi. Afishada bir metrdan oshiq kattakon yuz bor edi - qirq besh yoshlardagi, qora mo'ylovli, qo'pol, ammo odamga yoqimli odamning yuzi. Uinston zinapoya tomon yo'l oldi. Liftga yaqinlashishga loyiq emas edi. Eng zo'r ishlarda ham u kamdan-kam ishladi va endi kunduzi elektr tokidan uzilib qoldi. Iqtisodiyot rejimi amalda edi - ular nafrat haftasiga tayyorgarlik ko'rishdi. Uinston yetti marotaba yengildi; u qirq yoshga kirgan edi, uning to'pig'ida varikoz yarasi bor edi; u sekin o'rnidan turdi va dam olish uchun bir necha marta pauza qildi. Har bir platformada xuddi o'sha devor devordan qarar edi. Portret shunday tuzilganki, qaerga borsang ham, ko'zing tushmaydi. KO'P BROROZ SIZNI KO'RADI, imzo o'qildi

Kvartirada boy temir ovozini ishlab chiqarish haqida gapirdi, raqamlarni o'qing. Ovoz zerikarli oyna singari o'ng devorga o'rnatilgan cho'zilgan metall plastinkadan keldi. Uinston tugmachani burdi, ovozi zaiflashdi, ammo nutq hali ham aniq edi. Ushbu qurilmani (u teleskop deb nomlangan) o'chirib qo'yish mumkin edi, ammo uni to'liq o'chirib qo'yish mumkin emas edi. Uinston deraza oldiga bordi: partnyorning ko'k rangli formasida juda ham qashshoq odam bor edi. Sochlari qip-qizil, yuzi yomon, sovun, pichoqlar va endigina tugagan qishning sovuqligidan sochlari qip-qizil edi.

Yopiq derazalar ortidagi dunyo sovuq nafas oldi. Shamol chang va qog'oz parchalarini pufladi; quyosh charaqlab turar va osmon ko'k rangga to'lgan bo'lsa ham, shaharda hamma narsa rangsiz bo'lib ko'rinardi - hamma joyda plakatlar yopishtirilgan. Har bir ko'zga ko'rinadigan tomondan mo'ylovning qora yuzi ko'rindi. Qarama-qarshi uydan - ham. KO'Z UChUN SIZGA KO'RADI, - dedi imzo va Uinstonning qora ko'zlari. Trotuarning tepasida, yirtiq burchagi bor plakat shamolda yashiringan va hozirda bitta so'z yozilgan: ANGSOTS. Uzoqdan vertolyot tomlar orasida sirg'alib, bir lahzaga kadovar chiviniga o'xshab sakradi va egri chiziqni olib ketdi.

Bu odamlarning derazalariga qarab turgan politsiya patruli edi. Ammo patrullar hisoblamaydi. Faqat Fikrlar Politsiyasi hisoblanadi.

Uinston orqasida, to'qqizinchi to'qqizinchi yillik rejani haddan tashqari oshirib bajarish haqida radio ovoz hanuzgacha yangray boshladi. Teleskop qabul qilish va uzatish uchun ishlaydi. U har bir so'zni, agar u juda yumshoq bo'lmasa, pichirlash bilan aytilgan bo'lsa, ushlaydi; Bundan tashqari, Uinston bulutli plitani ko'rish sohasida qolganda, uni nafaqat eshitishadi, balki ko'rish ham mumkin edi. Albatta, hozir uni tomosha qilishadimi yoki yo'qmi, hech kim bilmaydi. Fikrlar politsiyasi sizning kabelingizga qanchalik tez-tez va qaysi tartibda ulanishi, bu kimningdir taxminidir. Kecha va kunduzi hamma tomosha qilinayotgan bo'lishi ham mumkin. Qanday bo'lmasin, ular istalgan vaqtda ulanishi mumkin edi. Siz yashashingiz kerak edi - va siz instinktga aylangan odat bo'yicha yashadingiz - bilingki, sizning har bir so'zingiz tinglanadi va sizning harakatingiz yorug'lik o'chmaguncha kuzatiladi.

Uinston televizorga orqa o'girdi. Bu yo'l xavfsizroq; garchi - u buni bilgani uchun ham qiladi. Uning derazasidan bir chaqirim narida, Haqiqat vazirligining oq binosi va xizmat joyi, ma'yus shahar ustiga qurilgan edi. Mana u, Uinston juda nafrat bilan o'ylardi, u London, Okeaniya shtatining aholisi soni bo'yicha uchinchi viloyati, Runway I-ning asosiy shahri. U bolalikni esladi - London har doim shunday bo'lganmi yoki yo'qligini eslashga harakat qilmoqda. 19-asrda vayron bo'lgan bu uylarning chiziqlari har doim masofaga cho'zilib ketgan, derazalar bilan o'ralgan, karton yamalgan derazalar, patchwork tomlari va mast bog'ning old devorlari bilan qoplanganmi? Va bomba zarbasidan tozalashgan, u erda alabaster changi ko'tarilib, o'tin tepaliklar ustiga yig'ilgan. Bomba bilan tovuq kulbalariga o'xshab, butun qo'ziqorin oilasi uchun joy ajratilgan katta cho'llar? Ammo - foydasi yo'q, eslay olmadi; Bolalikdan hech narsa qolmadi, faqat yorug', yorug' yoritilgan, fonga ega bo'lmagan va ko'pincha aqlga sig'maydigan voqealardan tashqari

Haqiqat vazirligi - Nevpaskda ahamiyatsiz - atrofdagi hamma narsadan keskin farq qilar edi. Oq beton bilan porlab turgan bu ulkan piramidal bino uchburchagacha balandlikda, gulchambar bilan o'ralgan. Uinston o'zining derazasidan oq jabhada oqlangan skriptda yozilgan uchta shiorni o'qidi:

JAHON - DUNYO

Ozodlik - qullik

BILIMNING KO'CHMASI - KUCH

Mish-mishlarga ko'ra, Haqiqat vazirligi er yuzidagi uch mingta idorani va chuqurlikdagi tegishli ildiz tizimini o'z ichiga olgan. Londonning turli qismlarida ushbu turdagi va o'lchamdagi uchta boshqa bino bor edi. Ular shahardan shunchalik baland ediki, "G'alaba" turar-joy binosining tomidan bir vaqtning o'zida to'rttasini ham ko'rish mumkin edi. Ularda to'rtta vazirlik, butun davlat apparati joylashgan edi: axborot, ta'lim, dam olish va san'at masalalari bilan shug'ullanadigan haqiqat vazirligi; urushni boshqaradigan tinchlik vazirligi; tartibni saqlash uchun mas'ul bo'lgan sevgi vazirligi va iqtisodiyot uchun mas'ul bo'lgan mo'l-ko'lchilik vazirligi. Yangiliklar-da: Mini-Huquqlar, Mini-Dunyo, Mini-Sevgi va Miniso.

Sevgi vazirligi qo'rqinchli edi. Binoda derazalar yo'q edi. Uinston hech qachon uning bo'sag'asidan o'tmaydi, unga yarim kilometr ham yaqinlashmaydi. U erga rasmiy ish bilan borishga va hatto tikonli simlardan, temir eshiklardan va pulemyot niqobidagi uylardan ham qutulish mumkin edi. Devorning tashqi halqasiga olib boruvchi ko'chalarda ham gorillalarga o'xshab ko'rinadigan va bog'lab qo'yilgan klublar bilan qurollangan qora kiyimli soqchilar qo'riqlar edi.

Uinston keskin burildi. U yuziga teleekran oldida eng maqbul bo'lgan xotirjam nekbinlik ifodasini berdi va xonaning narigi tomonidagi kichkina oshxonani kezib chiqdi. O'sha soat xizmatdan chiqib, u oshxonada kechki ovqatni tanavul qildi va uyda hech qanday ovqat yo'q edi - faqat bir bo'lak qora nondan tashqari, ertaga ertalabgacha saqlanishi kerak edi. U javondan oq rangdagi: "G'alaba Gen" deb yozilgan rangsiz suyuqlikli shishani oldi. Jin xitoy guruch araqiga o'xshab yoqimsiz, yog'li hidni sezdi. Uinston deyarli to'la chashka quydi va uni xuddi dori singari yutib yubordi.

Shu zahotiyiq uning yuzi qizarib, ko'zlaridan yosh chiqib ketdi. Ichimlik azot kislotasiga o'xshardi; shunchaki emas: bir yelkasini olganingizdan so'ng, xuddi tayoq bilan orqangizga urilganday tuyuldi. Ammo tez orada uni oshqozonidagi yonish hissi o'chdi va dunyo yanada quvnoq ko'rinishni boshladi. U "Sigaretlar g'alabasi" yozuvi bo'lgan g'ijimlangan paketdan sigaretni tortib chiqarib, uni vertikal holda ushlab turdi, natijada polga to'kilgan sigaretaning hammasi tamaki bilan to'kildi. Uinston keyingi bilan ehtiyotkorlik bilan harakat qildi. U xonaga qaytib, teleskrining chap tomonidagi stolga o'tirdi.

U tortmasidan qalam, shisha siyoh va qizil bel va marmar bog'lab qo'yilgan qalin daftarni chiqardi.

Noma'lum sabablarga ko'ra, xonadagi telekanal odatdagidek o'rnatilmagan. U butun xonani ko'radigan eng oxirgi devorga emas, balki derazaga qarama-qarshi uzun devorga qo'yilgan edi. Uning yon tomonida, ehtimol Uinston o'tirgan kitob javonlari uchun mo'ljallangan sayoz joy edi. U chuqurroq o'tirar ekan, u tele ekranga etib bo'lmaydigan, aniqrog'i ko'rinmas bo'lib qoldi. Ular, shubhasiz, unga quloq solishlari mumkin edi, lekin u o'tirganida uni ko'ra olishmasdi. Bu xonaning g'ayrioddiy ko'rinishi, ehtimol unga hozir nima qilishni rejalashtirgan bo'lsa, shunday qilish kerak edi.

Ammo bundan tashqari, u marmar bilan qoplangan bir kitobni uchratdi. Kitob juda ajoyib edi. Silliq, qaymoqli qog'oz yoshi bilan bir oz sarg'aygan - bunday qog'oz qirq yil ichida yoki undan ham ko'proq ishlab chiqilmagan. Uinston kitobni undan ham yoshi kattaroq deb gumon qildi. U buni xaroba hududdagi nomaqbul do'kon derazasidan (aniqrog'i, u allaqachon unutgan) ko'rdi va sotib olishga tayyor edi. Partiya a'zolari oddiy do'konlarga borishlari kerak emas edi (bu "erkin bozorda tovar sotib olish" deb nomlangan), lekin taqiq ko'pincha e'tiborsiz qoldirildi: to'r va jilet kabi ko'plab narsalarni boshqa yo'l bilan olish mumkin emas edi. Uinston tezda atrofga qaradi, do'konga kirib, ellik dollarga kitob sotib oldi. Nima uchun - uning o'zi hali bilmagan. U uyidagi portfelni o'g'irladi. Hatto bo'sh bo'lsa ham, bu egasiga zarar etkazdi.

Endi u kundalikni boshlamoqchi edi. Bu noqonuniy xatti-harakatlar emas edi (umuman hech qanday noqonuniy narsa yo'q edi, chunki qonunlarning o'zi endi mavjud emas), ammo agar kundalik aniqlangan bo'lsa, Uinston o'limga yoki eng yaxshi holda, yigirma besh yil qattiq mehnat lagerasida o'tirishi mumkin. Uinston qalamga tirnoq qo'ydi va yog'ni olib tashlash uchun yaladi. Qalam arxaik asbob edi, ularni kamdan-kam hollarda ishlatardilar va Uinston uni yashirincha va hech qanday qiyinchiliksiz qo'lga kiritdi: aftidan, bu go'zal qaymoqli qog'oz haqiqiy siyoh bilan yozilishga loyiq va siyoh qalam bilan yozilmagan. U aslida qo'li bilan yozishga odatlanmagan. Qisqa eslatmalardan tashqari, u nutqni yozishda hamma narsani diktatsiya qildi, lekin bu erda, albatta, diktant mos emas edi. U qalamini botirib, ikkilanib qoldi. Uning oshqozoni xirilladi va bu qalamni qog'ozga tegizish uchun muqarrar qadamdir. U mayda-chuyda harflar bilan shunday deb yozgan:

1984 yil 4 aprel

1984 yil 4 aprel

Va orqaga suyanib. Uni butunlay ojizlik hissi qamrab oldi. Birinchidan, u 1984 yil bo'lganligi haqiqatmi yoki yo'qligini bilmas edi. Bunga hech qanday shubha yo'q: u 39 yoshda ekaniga deyarli amin edi va u 1944 yoki 45 yilda tug'ilgan; ammo endi biron bir sanani aniqlab bo'lmaydi, bir yoki ikki yil xatosidan.

Va u to'satdan kim uchun hayron bo'ldi, bu kundalik yozilmoqda? Kelajak uchun, hali tug'ilmaganlar uchun. Uning fikrlari varaqqa yozilgan shubhali sana haqida silkinib ketdi va to'satdan "Newspeak" so'ziga ikki marta o'girilib, qoqilib ketdi va birinchi marta u amalga oshirgan ishning to'liq hajmini ko'rdi. Kelajak bilan qanday aloqa qilish kerak? Bu aslida imkonsizdir. Ertaga bugungi kun kabi bo'ladi, keyin u uni tinglamaydi yoki umuman boshqacha bo'ladi va Uinstonning boshiga tushgan kulfatlar unga hech narsa aytmaydi.

Uinston qog'ozga beparvo qarab o'tirdi. Teleserialda qo'pol harbiy musiqa jiringladi. Qiziq: u nafaqat o'z fikrlarini ifoda etish qobiliyatini yo'qotdi, balki nima demoqchi ekanligini ham unutdi. U bu daqiqaga necha hafta tayyorgarlik ko'rdi va unga bu erda ko'proq jasorat talab etilishi xayoliga ham kelmadi. Faqat yozing - nima osonroq? Yillar, yillar davomida uning boshida jiringlayotgan cheksiz bezovta qiluvchi monologni qog'ozga o'tkazing. Va endi bu monolog ham qurib qoldi. Va to'piqdagi yara chidab bo'lmas darajada qichiydi. Oyog'ini tarashdan qo'rqardi - bu har doim yallig'lanishni keltirib chiqardi. Bir necha soniya quridi. Faqat qog'ozning oqligi, to'piqdan qichishish, shovqinli musiqa va uning boshidagi ozgina mastlik - bularning barchasini hissiyotlari endi boshdan kechirdi.

Va birdan u yozishni boshladi - vahima ichida u qalamdan kelayotganini juda yaxshi bilardi. Soqolli, ammo bolalarcha bema'ni chiziqdar varaqni yuqoriga va pastga sudrab chiqib, avval bosh harflarni, so'ngra nuqta yo'qotib qo'ydi.

1984 yil 4 aprel Kecha kinoteatrda. Asosan urush filmlari. Qochqinlari bo'lgan juda yaxshi kema O'rta er dengizidagi biron bir joyda bombalanmoqda. Katta semiz odam suzib ketmoqchi bo'lganida va vertolyot uni ta'qib qilayotgan tasvirlar tomoshabinlarni lol qoldirmoqda. dastlab uning suvda delfin kabi yurishini ko'ramiz, keyin uni vertolyotdan ko'rish orqali ko'ramiz, keyin uning hammasi teshilgan va uning atrofidagi dengiz pushti rangga ega bo'lib, darhol teshiklardan suv to'plagandek cho'kib ketgan, u tubiga borganida, tomoshabinlar qaqshagan. Keyin bolalar bilan to'la qayiq va uning ustiga vertolyot ko'tarildi. burunlarida yahudiyga o'xshash o'rta yoshli bir ayol bor edi va uning qo'llarida taxminan uch yoshli bola edi.

Bola qo'rquv bilan qichqiradi va go'yo uning ichiga kirishni istagandek boshini ko'kragiga yashiradi va u o'zini tinchlantiradi va qo'llari bilan yopadi, garchi u qo'rquvdan ko'k rangga aylangan bo'lsa ham, u har doim uni qo'llari bilan yaxshiroq yopishga harakat qiladi, go'yo uni o'qlardan saqlay olganday, keyin vertolyot ularga tushdi. 20 kilogrammlik bomba, dahshatli portlash va qayiq parchalanib ketdi, shundan keyin bolaning qo'lidagi ajoyib zarba baland osmonga ko'tarildi, uni vertolyotning oynali burunidan chiqarib olish kerak edi va partiyalar safida baland ovoz bilan qarsak chalishdi, lekin rollarda o'tirgan ayol bir ayol janjal va yig'lab yubordi, buni bolalar oldida ko'rsatmaslik kerak, qaerda yaxshi bo'lsa, bolalarning oldida yaxshi bo'ladi va politsiya uni olib ketmaguncha janjalga uchraydi, ular unga hech narsa qilishlari dargumon, siz hech qachon prololar nima deyayotganini bilmayapsiz, odatiy provovning bunga munosabati hech kimga to'lamaydi ...

Uinston yozishni to'xtatdi, chunki qisman uning qo'li siqilgan edi. U o'zi nega bu bema'nilikni qog'ozga sochganini tushunmadi. Ammo shunisi qiziqki, u qalamni siljitarkan, uning xotirasida butunlay boshqa bir voqea bo'lib, hech bo'lmaganda hozir uni yozib olish kerak edi. Ushbu voqea tufayli u to'satdan uyga qaytib, bugun kundalikni boshlashga qaror qilgani unga ma'lum bo'ldi.

Bu ertalab xizmatda sodir bo'lgan - agar bunday tumanlik yuz bergan deb aytish mumkin bo'lsa.

Vaqt o'n bir nolga yaqinlashayotgan edi va Uinston ishlaydigan hujjatlar bo'limida xodimlar stullarni stendlardan olib tashlashdi va ularni katta televizor ekrani oldidagi zalning o'rtasiga qo'yishdi - ular ikki daqiqa nafratlanish uchun to'planishdi. Uinston o'rtalarida o'tirishga tayyor edi, shunda to'satdan yana ikki kishi paydo bo'ldi: tanish yuzlar, lekin ular bilan gaplashishga hojat yo'q edi. U koridorlarda qiz bilan tez-tez uchrashib turardi. U uning ismini bilmas edi, faqat uning adabiyot bo'limida ishlaganini bilardi. U ba'zan uni kalitli va yog'li qo'llari bilan ko'rganligi sababli, u yangi dastgohlardan biriga xizmat ko'rsatgan. U yigirma yetti yoshda, sochlari qalin, qora sochli edi; o'ziga ishongan, tezda sport uslubida harakatlangan. Jinsiy aloqaga qarshi yoshlar ittifoqining timsoli bo'lgan to'q qizil belbog' tik kestirib, urg'ochining beliga bir necha marta o'ralgan edi. Bir qarashda Uinston unga yoqmadi. Va buning sababini bilardi. U xokkey maydonchalari, sovuq vannalar, turistik sayohatlar va umuman, pravoslavlarining ruhini hidladi.

U deyarli barcha ayollarga, ayniqsa yosh va yoqimli ayollarga yoqmadi. Bu ayollar va avvalo partiyaning eng aqidaparast tarafdorlari, shiorlarni yutib yuborganlar, ixtiyoriy josuslar va bid'atning o'g'rilari edi. Va bu boshqalarga qaraganda undan ham xavfliroq tuyuldi. Bir marta u uni yo'lakda uchratgan edi, xuddi bir qarash bilan nayzalanganga o'xshab bir chetga qaradi va uning qalbiga qora qo'rquv kirib keldi. U hatto u Tafakkur Politsiyasida bo'lgan deb gumon qildi. Biroq, bu mumkin emas edi. Shunga qaramay, u atrofida bo'lganida, Uinston g'alati tuyg'u va adovat va qo'rquvni his etardi.

O'Brayen, Ichki partiyaning a'zosi, u shunday baland va olis mavqeni egallaganki, Uinston u haqida faqat eng mayda fikrga ega edi, u ayol bilan bir vaqtning o'zida kirdi. Ichki partiya a'zosining qora liboslarini ko'rib, televizor oldidagi odamlar bir lahza jim bo'ldilar. O'Brayen uzun bo'yli, dag'al odam edi va bo'yni qalin, qo'pol, istehzoli yuzi bor edi. Tashqi ko'rinishiga qaramay, u maftunkor bo'lmagan. Uning ko'zoynagini burniga osib qo'yadigan odati bor edi, va bu xarakterli imo-ishorada g'ayritabiiy qurolsizlantiruvchi narsa bor edi. O'n sakkizinchi asrda bir zodagon o'z qo'lidagi qutisini taklif qilganda, bunday taqqoslashda hali ham o'ylashga qodir bo'lgan odam esiga keladi. Uinston O'Brayenni o'n yilda ko'rgan, ehtimol o'nlab marta. U O'Brayenga juda yoqdi, lekin u nafaqat og'ir vaznli bokschining odob-axloqi va jismoniy holati o'rtasidagi bu qarama-qarshilikdan hayratga tushganligi uchun. Uinston gumondor - yoki O'brayen siyosiy jihatdan mutlaqo o'ng qanot emasligiga shubha qilgandir. Uning yuzi bunday fikrlarni taklif qildi. Ammo yana shuni aytish mumkinki, bu yuzma-yuz yozilgan dogma haqida shubha emas, balki shunchaki aql. Qanday bo'lmasin, u siz suhbatlashishingiz mumkin bo'lgan odam haqida taassurot qoldirdi - agar siz u bilan yolg'iz qolsangiz va televizordan yashirsangiz. Uinston hech qachon bu taxminni sinab ko'rmagan; va bu uning kuchida emas edi. O'Brayen soatiga qaradi, soat 11:00 ni ko'rdi va ro'yxatga olish bo'limida ikki daqiqa nafratda qolishga qaror qildi. U ikki o'rindiqda joylashgan Uinston bilan bir qatorda o'tirdi. Ularning orasida Uinstonning yonida ishlaydigan kichkina qizg'ish bir ayol o'tirardi. Uning orqasida qora sochli ayol o'tirdi.

Keyin devordagi katta teleskrindan jirkanch nolalar va shovqin-suron qochib ketdi - go'yo qandaydir dahshatli, beparvo mashina ishga tushgandek. Ovoz uning sochlarini turtib qo'ydi va tishlarim og'rib ketdi. Nafrat boshlandi.

Har doimgidek, xalq dushmani Emmanuel Goldstein ekranda paydo bo'ldi. Tomoshabinlar baqirishdi. Qizil sochlari kichkina ayol qo'rquvdan va jirkanib qichqirdi. Murtad va dindand chiqqan Golshteyn bir muncha vaqt oldin (qachongacha buni hech kim eslamagan edi) partiyaning etakchilaridan biri edi, u Big Brotherning o'zi bilan teng edi, keyin esa aksil-inqilob yo'liga tushib, o'limga hukm qilindi. va sirli ravishda qochib, g'oyib bo'ldilar. Ikki daqiqali dastur har kuni o'zgarib turardi, ammo Goldstein har doim uning qahramoni edi. Birinchi xoin, partiya pokligining asosiy defoli. Partiyaga qarshi barcha jinoyatlar, barcha fitna, xiyonat, bid'at, og'ishlar uning nazariyalaridan kelib chiqqan. U qayerda yashaganligi va fitnani soxtalashtirganligi noma'lum: ehtimol chet elda, chet ellik ustalarining himoyasi ostida va ehtimol bu erda, Okeaniya, er osti qismida tarqalgan.

Uinston nafasni qiyinlashtirdi. Goldshteynning yuzi har doim unga qiyin va og'riqli hislarni berib turardi. Quruq yahudiyning yuzi och kulrang sochli, goate - aqlli yuz va shu bilan birga tushunarsiz jirkanch; Ko'zoynakli uzun, ma'yus burun burni haqida deyarli engashib qolgan bir narsa bor edi. U qo'yga o'xshardi, uning ovozida xirillagan ovoz bor edi. Har doimgidek, Golshteyn partiyalarning doktrinalariga zarba berdi; hujumlar shunchalik bema'ni va bema'nilik bo'lganki, ular bolani aldama edilar, lekin shu bilan birga ular ishonuvchanlikdan mahrum emaslar va tinglovchi beixtiyor qo'rquvga tushadi, chunki u unchalik ahamiyatsiz bo'lmagan odamlar Golshteynga ishonishi mumkin. U Big Brotherni qoraladi, partiyaning diktaturasini qoraladi. U Evroosiyo bilan zudlik bilan tinchlikni talab qildi, so'z erkinligi, matbuot erkinligi, yig'ilishlar erkinligi, fikr erkinligi; u inqilobga xiyonat qilganini hayajon bilan qichqirdi - va barchasini xitob bilan, go'yo partiya spikerlari uslubini, hatto Newspeak so'zlari bilan parodiya qilayotganday, u har qanday partiya a'zosining nutqidan ko'ra ko'proq uchratdi.

Va har doim Goldsteinning ikkiyuzlamachilik ohanglari ortida hech qanday shubha qolmasligi uchun, cheksiz Evrosiyo ustunlari uning yuzi orqasida ekranda yurishgan edi: asabiy Osiyoning yuzlari turlicha bo'lgan jasur askarlar safi tubdan er qa'riga suzib chiqib, erib ketishdi va aynan o'sha narsalarga yo'l berishdi. Askarlar etiklarining xiralashgan, o'lchangan pichog'i Goldshteynning yuragi bilan birga edi.

Nafrat o'ttiz soniya oldin boshlandi va tomoshabinlarning yarmi g'azablangan nidolarni qaytarolmaydilar. Bu beozor qo'yning yuzini va orqasida - Evrosiyo qo'shinlarining dahshatli qudratini ko'rish chidab bo'lmas edi; bundan tashqari, Goldshteynning nazarida va hatto uning xayolida ham qo'rquv va g'azab refleksiv ravishda paydo bo'ldi. Unga nisbatan nafrat Evrosiyo va Sharqiy Osiyodan ko'ra ko'proq doimiy edi, chunki Okeaniya ular bilan urushayotganda, ikkinchisi bilan tinchlik o'rnatar edi. Ammo ajablantiradigan narsa shundaki, Goldshteyn hamma tomonidan nafratlanar va nafratlanar edi, garchi har kuni kuniga ming marta uning ta'limotlari rad qilinar, yo'q qilinar, yo'q qilinar va baxtsiz bema'nilik sifatida masxara qilinar edi, ammo uning ta'siri deyarli yo'qolmadi. Har doim yangi ahmoqlar paydo bo'ldi, shunchaki uni ularni yo'ldan ozdirishini kutishardi. Hech bir kun o'ylamagan politsiyachilar josuslarni va fitnachilarni fosh qilgan holda uning buyrug'iga binoan ish tutishdi. U ulkan yer osti qo'shinini, tizimni ag'darishni istagan fitnachilar tarmog'ini boshqargan. Uni "Birodarlik" deb atash kerak edi. Ular, shuningdek, dahshatli kitob, barcha bid'atlar to'plami haqida pichirlashdi - muallif Goldstein edi va u noqonuniy ravishda tarqatilgan. Kitobning nomi yo'q edi. Suhbatlarda bu haqda aytilgan - agar umuman aytilgan bo'lsa - xuddi kitob kabi, lekin bunday narsalar faqat noaniq mish-mishlar orqali ma'lum bo'lgan. Partiya a'zosi, iloji bo'lsa, "Birodarlik" yoki kitob haqida gapirmaslikka harakat qildi.

Ikkinchi daqiqada adovat g'azabga aylandi. Odamlar o'midan turib, o'pkasining yuqori qismida Goldshteynning chidab bo'lmas xirillagan ovozini tushirish uchun qichqirishdi. Qizil sochlari bilan kichkina ayol qip-qizil rangga o'girilib, quruq erdagi baliqday og'zini ochdi. O'Brayinning qattiq yuzi ham binafsha rangga bo'yalgan edi. U tik turib o'tirdi va uning kuchli ko'kragi xuddi yuza tegayotgandek seskanib ketdi. Uinstonning orqasida qop-qora sochli qiz qichqirdi: - Tuzuk! Yovuz odam! Jin ursin! " Keyin u Newspeak-ning og'ir lug'atini oldi va uni televizor ekraniga tashladi.

Lug'at Goldshteynning burniga urdi va uchib ketdi. Ammo ovoz buzilmas edi. Bir daqiqadan so'ng, Uinston o'zi bilan birga baqirayotganini va stulning ustunini tepib yuborganini angladi. Ikki daqiqalik nafratning dahshatli tomoni shundaki, siz rolni ijro etishingiz kerak emas, balki siz shunchaki uzoqroq turolmaysiz. Har qanday o'ttiz soniya - va endi o'zingizni da'vo qilishingiz shart emas. Elektr zaryadidan, dahshat va qasosning dahshatli qichqirig'i, qasddan o'ldirish, qiynash, yuzlarini bolg'a bilan maydalash go'yo butun yig'inga hujum qildi: odamlar xafa bo'lib qichqirishdi, telba bo'lib qoldilar. Shu bilan birga, g'azab mavhum va maqsadsiz edi, uni har qanday tomonga burish mumkin edi, masalan, portlovchi alangaga o'xshash. Va birdan Uinstonning nafrati Goldshteynga emas, aksincha, Big Brotherga, Partiyada, Fikrlash Politsiyasiga qaratilganligi ma'lum bo'ldi; bunday lahzalarda uning yuragi yolg'on dunyosida aql va haqiqatning yagona qo'riqchisi bo'lgan masxara qilingan bid'at bilan edi. Va bir soniyada u boshqalar bilan yakkama-yakka edi va Goldshteyn haqida aytilganlar unga to'g'ri bo'lib tuyuldi. Shunda Big Brother uchun sirli jirkanish sajdaga aylandi va Big Brother hammadan baland ko'tarildi - Evroosiyo qo'shinlari oldida tosh singari qaqshatqich, qo'rqmas himoyachi va Goldshteyn o'zining kuchsiz va o'zligiga qaramay, u hali ham tirikligiga shubha qilsa ham, yolg'on sehrigar bo'lib, tsivilizatsiya qurilishini faqat uning ovozi bilan yo'q qilishga qodir edi.

Va ba'zan bu yoki boshqa mavzuga nisbatan nafratni ongli ravishda o'chirish mumkin edi. Kechasi yurish paytida boshingizni yostiقدan ko'tarish kabi irodali g'ayratli harakatlar bilan Uinston nafratni ekranning yuzidagi qora sochli qizchaga almashtirdi. Chiroyli, tiniq rasmlar mening tasavvurimga tushdi. U uni kauchuk tayoq bilan uradi. U yalang'och postga bog'lab, Sankt Sebastyan kabi o'qlar bilan azoblardi. So'ng zo'rlashi bilan tomog'ini kesib tashlagan. Va u nima uchun undan nafratlanishini avvalgidan ham aniqroq tushundi. Yosh, chiroyli va sekssiz bo'lish uchun; chunki u u bilan uxlashni xohlaydi va unga hech qachon erishmaydi; chunki nozik ingichka belida, uni quchoqlash uchun yaratilgan go'yo uning qo'li emas, ammo bu qirmizi safсата, poklik ramzi. Nafrat tortishuv bilan tugadi. Goldshteynning nutqi tabiiy qon edi va uning yuzi bir zumda qo'yning yuziga almashtirildi.

Keyin u Evrosiyo askariga sirg'anib ketdi: ulkan va dahshatli, u ularga qarab, avtomatdan o'q uzdi, ekranning ekranidan yorib chiqaman, deb qo'rqitdi - shunda ko'pchilik o'z joylarida o'tirishdi. Ammo keyin ular engil tortishdi: Dushmanning qiyofasi Katta birodarning boshi oqishi, qora sochli, qora mo'ylovli, kuchli va sirli xotirjamlik bilan yashiringan edi - shunchalik ulkanki, u deyarli butun ekranni egallab olgan edi. Big Brother nima deyayotganini hech kim eshitmadi. Rahbarning jangning chaqmoq paytida aytgan so'zlari singari, bir nechta dalda so'zlari, hatto ular o'zgacha ko'rinmasa ham, ular aytilgan haqiqatga ishonchni kuchaytiradi. Keyin Big Brotherning yuzi xiralashdi va aniq bir yozuv paydo bo'ldi - uchta partiyaning shiori:

JAHON DUNYO

Ozodlik - qullik

BILIMNING KO'CHMASI - KUCH

Ammo yana bir necha lahzada Big Brotherning yuzi ekranda saqlanib turganday tuyuldi: ko'z oldida qoldirgan izi shu qadar yorqin ediki, uni darhol o'chirib bo'lmaydi. Sochlari qizarib ketgan kichkina bir ayol oldingi kresloning orqa tomoniga suyandi. U pichirlab pichirlab dedi: "Najotkorim!" - deb qo'llarini teleskretkaga uzatdi. Keyin u yuzini tushirib, kaftlari bilan yopdi. Aftidan, u ibodat qilar edi.

Keyin butun yig'ilish asta-sekin, sekin va baland ovoz bilan: '«ES-BE! .. ES-BE! .. ES-BE!» Deb baqira boshladi. - qayta-qayta cho'zilib, "ES" va "BE" o'rtasidagi uzoq pauza bilan va bu og'ir to'lqin kabi tovushda g'alati bir narsa bor edi - yalang oyoq oyoq osti va katta barabanlar shovqini uning orqasida edi. Bu yarim daqiqa davom etdi. Umuman olganda, bu ko'pincha his-tuyg'ular juda kuchli bo'lgan paytlarda sodir bo'ldi. Bu qisman Katta birodarning buyukligi va donoligi uchun madhiya edi, lekin ko'proq gipnoz - odamlar o'zlarining onglarini ritmik shovqinga cho'ktirishdi. Uinston qornida titroq sezdi. Ikki daqiqalik nafrat paytida u umumiy jinnilikka taslim bo'lolmadi, ammo bu "ES-BE! .. ES-BE!" har doim uni qo'rqitardi. Albatta, u boshqalar bilan qo'shiq aytdi, aks holda bu mumkin emas edi. Hissiyotlarni yashirish, yuzga egalik qilish, boshqalar kabi qilish - bularning hammasi instinktga aylandi. Ikki soniya shunday vaqt bo'lganki, uning ko'zlaridagi ifoda unga xiyonat qilishi mumkin edi. Aynan o'sha paytda ajoyib voqea yuz berdi - agar haqiqatan ham shunday bo'lsa.

U O'Brayenning nigohi bilan uchrashdi. O'Brayen allaqachon turgan edi. U ko'zoynagini echdi va endi kiyib, burnini xarakterli imo bilan to'g'rilamoqda. Ammo bir soniyadayoq ularning nigohlari bir-biridan uzildi va shu qisqa daqiqada Uinston bildi - ha, qildim! - O'Brayen ham xuddi shu narsani o'ylaydi. Signalni boshqacha talqin qilib bo'lmaydi. Go'yo ularning onglari ochilib, fikrlari bir-birlaridan ikkinchisiga ko'zlari orqali oqib kelayotgandek. "Men sen bilanman", dedi O'Brayen. "«Men o'zingizni qanday his qilayotganingizni juda yaxshi bilaman. Men sizning nafratingiz, nafratingiz, jirkanchligingiz haqida bilaman. Xavotir olmang, men siz tomondaman!" Ammo bu aql-idrokning porlashi so'nib bordi va O'Brayenning yuzi boshqalarnikiday o'qimas bo'lib qoldi.

Hammasi shu - va Uinston bu haqiqatan ham borligiga shubha qildi. Bunday holatlar davom etmadi. Faqat bitta narsa: ular undan boshqa partiyaning dushmanlari ham bor degan ishonchni yoki umidni qo'llab-quvvatladilar. Ehtimol, tarvaqaylab ketgan fitnalar haqidagi mish-mishlar hanuz haqiqatdir - ehtimol, Birodarlik haqiqatan ham mavjud! Oxir oqibat, cheksiz hibsga olishlar, iqrorliklar va qatlarga qaramay, "Birodarlik" afsonasi emasligiga hech qanday ishonch yo'q edi. Bir kun u bunga ishondi, boshqa kun esa ishonmadi. Hech qanday dalil yo'q edi - faqat biron bir narsani anglatishi mumkin bo'lgan nigohlar, boshqa odamlarning suhbatlarini o'g'irlash, hojatxonada yarim o'chirilgan yozuvlar va bir marta ikki notanish u bilan uchrashganda, qo'llarining engil harakatlanishini payqadi. salomga qarang. Faqat taxminiy ish; Bularning barchasi xayolning bir shakli bo'lishi mumkin. U O'Brayenga qaramasdan yana kubikiga qaytdi. U yaqin aloqani rivojlantirish haqida o'ylamagan edi. Agar u unga qanday yaqinlashishni bilsa ham, bunday urinish tasavvur qilib bo'lmaydigan darajada xavfli bo'ladi. Bir soniyada ular noaniq ko'rinishni almashtirishga muvaffaq bo'lishdi - bularning hammasi. Hatto bu hayot yolg'izlik qal'asi ostida o'tgan odam uchun unutilmas voqea bo'ldi.

Uinston o'zini silkitdi va to'g'ri o'tirdi. U qimirlab ketdi. Jin qomida isyon ko'tardi.

Ko'zlari yana sahifaga qaradi. Ma'lum bo'lishicha, u nochor o'ylar ekan, qo'l avtomatik ravishda yozishni davom ettirgan. Ammo boshida bo'lgani kabi jirkanch yozuvchilar ham emas. Qalam katta hajmli harflar bilan yozib, yaltiroq qog'oz ustidan o'z-o'zidan sirg'alib ketdi:

KO'Z KO'Z UChUN

KO'Z KO'Z UChUN

KO'Z KO'Z UChUN

KO'Z KO'Z UChUN

KO'Z KO'Z UChUN

Qayta-qayta va sahifaning yarmi allaqachon qoplangan edi.

Unga vahima tushdi. Albatta, bema'ni: bu so'zlarni yozish shunchaki kundalikni saqlashdan ko'ra xavfli emas; shunga qaramay, u buzilgan sahifalarni yirtib tashlash va o'z fikridan umuman voz kechish vasvasasiga tushdi.

Ammo u buni qilmadi, u foydasizligini bilardi. U KO'P TUG'ILGAN deb yozadimi yoki yo'qmi, farqi yo'q. Kundalik bilan davom etadimi yoki yo'qmi, farq yo'q. O'ylagan politsiyachilar baribir unga murojaat qilishadi. U qilgan - va agar u qalam bilan qog'ozga tegmaganida edi, u mutlaqo boshqa jinoyatlarga ega bo'lgan jinoyatni sodir etgan bo'lar edi. Fikr-jinoyatchilik deb ataladi. O'ylagan jinoyati abadiy yashirib bo'lmaydi. Siz bir muncha vaqt turishingiz mumkin, hatto bir yil ham emas, lekin ertami-kechmi ular sizga etib boradilar.

Bu har doim tunda sodir bo'lgan - ular tunda hibsga olingan. Ular sizni to'satdan uyg'otishadi, qo'pol qo'l sizni elkangizdan silkitadi, ko'zlaringizda porlaydi, to'shak qattiq yuzlar bilan o'ralgan. Qoida tariqasida, sud bo'lmagan va hibsga olinish to'g'risida hech qanday xabar berilmagan. Odamlar shunchaki g'oyib bo'lishdi va har doim tunda. Sizning ismingiz ro'yxatlardan o'chirildi, siz qilgan barcha havolalar o'chirildi, sizning mavjudligingiz haqiqati rad etildi va unutiladi. Siz bekor qilinasiz, yo'q qilinasiz: ular aytganidek, tarqoq.

U bir lahza isteriyaga berilib ketdi. U shoshilinch egri harflarda yozishni boshladi:

ular meni baribir otib tashlashadi, meni boshimning orqasida otib tashlashlariga ruxsat bering, men akam bilan unchalik ham ahamiyat bermayman, ular doim akamning ahamiyatiga tegmayman.

Biroz uyalib, stoldan yuqoriga qarab qalamni qo'ydi. Shunda butun vujud titrab ketdi. Eshik taqilladi.

Zotan! U sichqonchaga o'xshab yashirinib, birinchi marta o'tib ketmasliklariga qaramay, ular ketishadi. Yo'q, taqillatish takrorlandi. Bu erda eng yomon narsa kechikishdir. Uning yuragi baraban singari urilib ketdi, lekin uning yuzi, odatdagidek, bezovtalanmagan edi. U o'midan turib, zo'rg'a eshik tomon yurdi.

II

Eshik oldida turgan Uinston kundalik stolning ochiq qolganini ko'rdi. Hammasi BIG OLD BROTHER bilan yozilgan va shu qadar kattaki, siz xonani ko'rishingiz mumkin. Tushunarsiz ahmoqlik. Yo'q, u tushundi, krem qog'ozini harom qilish juda achinarli edi, vahima ichida ham u nam sahifadagi kundalikni yopishni istamadi.

U xo'rsinib eshikni ochdi. Va shu zahotiyog tanamdan iliqlik to'liqini o'tdi. Eshik oldida rangsiz, tushkun, sochlari qashshoq, ajinlangan yuzi bor bir ayol turardi.

- O, o'rtoq, - dedi u xirillagan ovoz bilan, - men sizning kelganingizni to'g'ri eshitdim. Oshxonadagi lavabolarimizni ko'rishga kira olmaysizmi? Tiqilib qoldi, lekin ...

Bu polning qo'shnisi bo'lgan Parsons xonim edi. (Partiya "xonim" so'zini to'liq ma'qullamadi; hamma o'rtoq deb atalishi kerak edi, ammo ba'zi sabablarga ko'ra ba'zi ayollar bilan ishlamadi.) U o'ttizga yaqin edi, lekin u ancha yoshroq edi. Uning yuzidagi ajinlarda chang bor edi, degan taassurot paydo bo'ldi. Uinston uni yo'lakdan kuzatib bordi. U bu havaskor chilangarchilik faoliyati bilan deyarli har kuni shug'ullangan. "G'alaba" uyi eski bino bo'lib, 1930 yil yoki undan keyin bo'lgan va to'liq buzilib ketgan. Devor va shiftdan gips doimiy ravishda qulab tushdi, quvurlar har qanday achchiq sovuq bilan yorilib, qor tushishi bilan tom yopildi, isitish tizimi yarim bosimda ishladi - agar u iqtisodiy sabablarga ko'ra to'liq yopilmagan bo'lsa. O'zingiz qila olmagan ta'mirlash uchun yuqori komissiyalar buyurtmasi talab qilindi va singan oynani ta'mirlash uchun ular ikki yil davom etdi.

- Albatta, agar Tom uyda bo'lsa ... - dedi missis Parsons noaniq ohangda.

Parsonsning kvartirasi uning xonadonidan kattaroq edi va uning kvartirasi boshqacha edi. Hamma narsa xuddi katta va g'azablangan hayvon bu erga kelganga o'xshab xiralashgan va oyoq osti qilingan ko'rinardi. Sport anjomlari polga sochilib ketdi - xokkey tayoqchalari, boks qo'lqoplari, qo'lbola futbol to'pi, terli va pantiesning ichkarisiga o'girilib, stolda, yalang'och daftarlar iflos idishlar bilan sochilib ketgan edi. Devorlarda Yoshlar ittifoqining qizil bayroqlari va skautlar hamda "Katta birodar" tasvirlangan ko'cha o'lchamidagi plakat.

Butun uyda bo'lgani kabi, qaynatilgan karamning hidi ham shu erda taralayotgan edi, lekin uni qolgan terning kuchli hidi yutib yubordi - buni birinchi hiddan bilish mumkin edi, garchi nima sababga ko'ra aniq bo'lmagan - hozir yo'q. Boshqa xonada, kimdir harbiy musiqani uzatayotgan televizor ekrani bilan birga o'ynashga urinayotgan edi.

- Bu bolalar, - tushuntirdi missis Parsons eshikka ehtiyotkorlik bilan qarab. - Bugun ular uyda. Va albatta ...

U ko'pincha iboralarni yarmida kesib tashlaydi. Oshxonadagi lavabo karamdan ham yomon hidlangan iflos yashil rangdagi suv bilan to'lib-toshgan edi. Uinston tiz cho'kdi va trubadagi maydonni ko'rib chiqdi. U qo'l mehnatidan nafratlangan va egilishni yoqtirmagan - bu yo'talni boshlagan. Missis Parsons yordamsiz qoldi.

"Albatta, agar Tom uyda bo'lganida, u hech qanday holatda uni tozalagan bo'lardi" dedi u. - Tom bu ishni yaxshi ko'radi. Uning oltin qo'llari bor - Tom.

Parsons Uinston bilan Haqiqat vazirligida ishlagan. U juda semiz, ammo faol odam edi, haddan tashqari ahmoqona edi - bu aqlsiz politsiyaga qaraganda partiyani ko'proq qo'llab-quvvatlaydigan sodiq, so'roq qilinmaydigan qattiq ishchilardan biri edi. O'ttiz besh yoshida u istamay Yoshlar ittifoqi saflarini tark etdi; u erga kirishdan oldin u skautlarda kutilganidan bir yil ko'proq qolishga muvaffaq bo'ldi. Vazirlikda u aqliy qobiliyatni talab qilmaydigan mayda lavozimni egallagan, ammo u sport qo'mitasi va boshqa turli qo'mitalarning asosiy shaxslaridan biri bo'lib, turistik sayohatlar, o'z-o'zidan namoyishlar, tejash aksiyalari va boshqa ko'ngilli sa'y-harakatlar uchun mas'ul bo'lgan. U kamtarlik bilan mag'rurlanib, o'zini trubasiga suyangan holda, to'rt yil ichida jamoat markazidagi biron bir oqshomni o'tkazib yubormaganligini e'lon qildi. Qattiq hayotning tasodifiy hamrohi singari terning ezilgan hidi hamma joyda unga hamroh bo'ldi va hatto u ketayotganda ham uning orqasida qoldi.

- Sizda kalit bormi? - so'radi Uinston bo'ynidagi gaykani sinab.

- Yong'oq? - dedi Parsons xonim ko'zlari oldida zaiflashib. - Haqiqatan ham bilmayman. Balki bolalar ...

Shovqin-suron ko'tarildi, taroq yana baqirdi va bolalar xonaga yugurib chiqishdi. Missis Parsons kalitni olib keldi. Uinston suvni chiqarib yubordi va nafrat bilan trubkadan bir tup sochni chiqardi. Keyin u barmoqlarini iloji boricha sovuq suv ostida yuvdi va xonaga kirdi.

- Qo'liar Tepaga! - unga baqirdi u.

Stoldan yuzi chiroyli, to'qqiz yashar bola o'yinchoq avtomati bilan to'pponcha chiqardi va uning singlisi, ikki yosh kichik bo'lganida, u yog'ochdan o'q uzdi. Ikkalasi ham skautlar ko'rinishida edi - ko'k ichki ishton, kulrang ko'ylak va qizil galstuk. Uinston qo'llarini ko'tardi, ammo yoqimsiz bir tuyg'u bilan: bola haddan tashqari shafqatsiz harakat qilar edi, o'yin umuman o'zini go'yo asossiz ko'rsatmasdi.

- Siz xoinsiz! Bola baqirdi. - Siz o'ylagan jinoyatchisiz! Siz Evroosiyo josusisiz! Men seni otaman, p^...sk^...rt^...m, tuz konlariga yuboraman!

Ular uning atrofida: '«Xoin!», '«Jinoyatchi!» Deb baqira boshladilar. - va qiz yigitning har bir harakatiga taqlid qildi. Bu yo'lbars qalpoqchalarining shovqini kabi bir oz qo'rqinchli edi. Bolaning ko'zlarida shafqatsizlik, Uinstonni urish yoki urish aniq istagi bor edi, va u tez orada uning qo'lida bo'lishini bilar edi, u ozgina o'sishi kerak edi. Hatto qurol tufayli ham, - deb o'yladi Uinston.

Missis Parsonsning nigohi qo'rqib Uinstondan bolalarga va orqaga tortildi. Bu xona yorug' edi, va Uinston sinchkovlik bilan uning ajinlarida chang borligini ta'kidladi.

«Bir oz shovqin qil», dedi u. "Ko'zni ko'rolmayotganimizdan juda xafa edik. Shuning uchun. Men ular bilan borishga vaqtim yo'q va Tom hali ishdan uyga qaytmaydi.

- Nega ularning qanday osilib turganini ko'rmayapmiz? Bola beixtiyor qichqirdi.

- Ularning qanday osilganini ko'rmoqchiman! Qanday qilib ular osilganini ko'rishni xohlayman! - qizchani ko'tarib, atrofga sakrab tushdi.

Uinston Evrosiyo harbiy asirlari - urush jinoyatchilari bugun oqshom Parkda osib qo'yilishini eslatdi. Ushbu mashhur shou oyiga bir marta o'tkazildi. Bolalar doimo ketma-ket turishgan - tomoshaga olib borishni talab qilishgan. U xonasiga kirib ketdi. Yo'lakdan olti pog'ona piyoda yurishga ulgurmay, boshining orqa tomoni og'riyapti. Go'yo ular bo'yniga qizil-issiq simni tortib qo'ygandek. U joyni burdi va Parsons xonim bolani eshikdan sudrab chiqayotganini ko'rdi va cho'ntagiga xurjun tashladi.

- Goldshteyn! Bola eshikni yopishdan oldin qichqirdi. Eng muhimi, Uinston onasining kulrang yuzida nochor qo'rquvning ifodasi bilan hayratga tushdi.

Uinston xonasiga qaytib, shoshilinch ravishda televizor yonidan o'tib, yana stolning boshiga o'tirdi. Televizor ekranidagi musiqa jim bo'lib qoldi. Shoshilinch harbiy ovoz Islandiya va Farer orollari o'rtasida mahkamlangan yangi suzuvchi qal'aning qurollanishini juda zavq bilan tasvirlay boshladi.

Baxtli ayol, u shunday bolalar bilan yashash doimiy qo'rquv hayoti deb o'yladi. Bir-ikki yildan so'ng ular uni g'oyaviy jihatdan tutib qolish uchun kechayu kunduz kuzatib boradilar. Endi deyarli barcha bolalar dahshatli. Eng yomoni, razvedka xodimlari kabi tashkilotlarning yordami bilan ular metodik ravishda boshqarib bo'lmaydigan mayda vahshiylarga aylanmoqdalar va ular umuman partiya intizomiga qarshi chiqishni istamaydilar. Aksincha, ular partiyani va u bilan bog'liq bo'lgan barcha narsalarni yaxshi ko'rishadi. Qo'shiqlar, yurishlar, plakatlar, kampaniyalar, mashq miltiqlari bilan mashg'ulotlar, shiorlar bilan baqirish, Katta birodarga sig'inish - bularning barchasi ular uchun qiziqarli o'yin. Ular begonalarga, tizim dushmanlariga, chet elliklarga, sotqinlarga, zararkunandalarga, fikrlaydigan jinoyatchilarga qarshi o'rnatiladi. O'ttiz yoshlardagi odamlar o'z farzandlaridan qo'rqish odat tusiga kirgan. Va behuda emas: bir hafta o'tgach, The Times gazetasida yosh josus - "kichkina qahramon" qanday qilib yomon iborani eshitib, ota-onasini O'ylangan Politsiyaga xabar bergani haqida yozilmagan.

O'q dardidan xalos bo'ldi. Uinston o'z yozuvida yana nima yozishni bilmay, g'ayrat bilan qalamni oldi. U to'satdan O'Brayen haqida yana o'ylay boshladi.

Bir necha yil oldin ... - qancha? Taxminan etti yil - u xona bo'ylab zulmatda yurayotganini tushida ko'rdi. Va yonida o'tirgan kimdir unga: "Biz qorong'i bo'lmagan joyda uchrashamiz", deydi. Aytish kerakki, bu buyruq emas, shunchaki ibora. Qizig'i shundaki, tushida bu so'zlar katta taassurot qoldirmadi. Faqat keyinchalik, asta-sekin ular ahamiyat kasb etdilar. U O'Brayen bilan birinchi uchrashuvidan oldin yoki keyin bo'lganmi, eslay olmaydi; va bu ovozda O'Brayenning ovozini taniganida, u ham eslay olmadi. Qanday bo'lmasin, ovoz aniqlandi. O'Brayen u bilan qorong'ida gaplashdi.

Uinston hali ham xayoliga kelmagan edi - hatto ular bir-birlariga qaraganlaridan keyin ham O'Brayenning do'sti yoki dushmani ekanligini aniqlay olmadi. Va bu unchalik muhim emasdek tuyuldi. Ular o'rtasida tushunish ipi cho'zildi va bu do'stona his-tuyg'ulardan yoki murakkablikdan ko'ra muhimroqdir.

"Biz qorong'i bo'lmagan joyda uchrashamiz", dedi O'Brayen. Bu nimani anglatishini Uinston tushunmadi, lekin qandaydir yo'l bilan amalga oshishini sezdi.

Televizor ekranidagi ovoz o'chdi. Zinapoyaning xonasi shovqinli va chiroyli fanatlar safari bilan to'ldirildi. Xirillagan ovoz davom etdi: **Diqqat! Diqqat!** Yaqinda Malabar oldidan yashin haqida xabar keldi. Bizning Janubiy Hindistondagi qo'shinlarimiz hal qiluvchi g'alabani qo'lga kiritdi. Menga ushbu jang natijasida urush tugashi yaqin kelajak uchun masala bo'lib qolishi mumkinligini aytishga buyruq berildi. Xulosa tinglang. "

Uynston o'yladi. Va aniq: Evrosiyo armiyasining mag'lubiyatining qonli ta'rifidan so'ng, halok bo'lgan va qo'lga olingan asirlarning sonini eslab, kelgusi haftadan boshlab shokolad etkazib berish darajasi o'ttiz grammdan yigirma grammgacha tushirilishi haqida e'lon qilindi.

Uinston yana urdi. Jin allaqachon ob-havoga ta'sir o'tkazgan va bu pasayish hissi qoldirgan. Yoki g'alabani nishonlayotgan yoki tortib olingan shokolad haqidagi fikrlardan chalg'itadigan televizor: "Siz uchun, Okeaniya" deb chaqirdi. Bu diqqat markazida bo'lishi kerak edi. Ammo bu erda u ko'rinmas edi.

"Siz uchun, Okeaniya" engil musiqa bilan almashtirildi. Uinston orqasiga o'girilib, deraza oldiga bordi. Kun hali ham sovuq va ravshan edi. Uzoq joyda biron bir raketa xirillagan va jaranglagan ovoz bilan portladi. Endi ular Londonga haftasiga yigirma yoki o'ttiz bo'lakka tushishdi.

Ko'chada shamol yirtilgan plakatni yangilab, ustiga ANGSOTS so'zi tushdi. Ingsoc. Ingsokning muqaddas poydevori. Newspeak, ikki marta o'ylab ko'ring, o'tmish mo'rtligi. U okean tubidagi o'rmonda sayr qilib yurgan, hayvonlar dunyosida yo'qolgan va o'zini o'zi yirtqich hayvon kabi his qilardi. U yolg'iz edi. O'tmish o'lik, kelajakni tasavvur qilib bo'lmaydi. Hech bo'lmaganda bitta tirik odam uning tomonida ekanligiga ishonch bormi? Partiya boshqaruvi abadiy davom etmasligini qaerdan bilasiz? Unga javoban Haqiqat vazirligining oq jabhasida uchta shior paydo bo'ldi:

JAHON DUNYO

Ozodlik - qullik

BILIMNING KO'CHMASI - KUCH

U cho'ntagidan yigirma besh tsentlik bir parcha oldi. Va bu erda kichik aniq harflar bilan bir xil shiorlar, orqa tomonida esa - Katta birodarning boshi. Hatto tanganing ham ko'zlari sizni ta'qib qildi. Tangalar, shtamplar, kitob muqovalari, bannerlar, plakatlar, sigaret qutilari - hamma joyda.

Qaerda bo'lmasin, bu ko'zlar sizni hayajonga soladi va ovoz bilan to'ldiriladi. Tushda va aslida, ishda va ovqatlanishda, ko'chada va uyda, hammomda, to'shakda - hech qanday najot yo'q. Bosh suyagi bir nechta kubik hissiyotlar bundan mustasno, sizga hech narsa kerak emas.

Quyosh botib, xizmatning old tomonidagi minglab derazalarni o'chirib yubordi va endi ular serfaroosat bilan bo'shliqlarga o'xshar edilar. Gigant piramidani ko'rib uning yuragi qinidan chiqib ketdi. U juda kuchli, uni bo'ron bilan olib bo'lmaydi. Ming raketa uni barbod qilmaydi. U yana o'zidan kundalikni kim uchun yozganligini so'radi. Kelajak uchun, o'tmish uchun ... bir asr uchun, ehtimol shunchaki xayoliy. Uni o'lim kutmaydi, balki halokat kutmoqda. Kundalik kulga aylanadi va u changga aylanadi. Uning yozganlarini faqat mulohazali politsiya o'qiydi - uni er yuzidan va xotiradan o'chirib tashlash uchun. Agar sizning va hatto er yuzidagi nomsiz so'zlaringizning izlari qolmasa, kelajakka qanday qaraysiz?

Teleskript o'n to'rtga chiqdi. U o'n daqiqadan so'ng jo'naydi. 14.30da u xizmatda bo'lishi kerak.

G'alati, soatning zarbasi unga jasoratini qaytarib berganday tuyuldi. Yolg'iz arvoq, u hech kim eshitmaydigan haqiqatni aytadi. Ammo u bilan gaplashar ekan, dunyoda biron bir narsa xalaqit bermaydi. O'zingizni eshitishingiz bilan emas, balki normal bo'lish bilan siz inson merosini saqlaysiz. U stolga qaytib, qalamini silab yozdi:

Kelajak yoki o'tmish uchun - fikr erkin bo'lgan vaqt, odamlar bir-biridan farq qiladi va yolg'iz yashamaydi, haqiqat haqiqat va o'tmish xayolga aylanmaydigan vaqt.

Xuddi shu davrdan, yolg'izlik davridan, Katta aka davridan, ikkilanish davridan - salom!

Men allaqachon o'lganman, deb o'yladi u. Nazarida, endi faqat fikrlarni ifodalash qobiliyatini yo'qotib, orqaga chekinadigan qadam tashladi. Har qanday harakatning oqibatlari harakatning o'zida mavjud. U shunday deb yozgan:

Fikrlangan jinoyatlar o'limga olib kelmaydi: o'ylangan jinoyat - bu o'lim.

Endi u o'lganini anglab etdi, iloji boricha uzoq umr ko'rish juda muhimdir. Uning o'ng qo'lidagi ikki barmog'i siyoh bilan yozilgan edi. Bunday arimas narsa sizni chetlab o'tadi. Xizmatda g'ayratli ba'zi g'ayratli odamlar (aksincha, bir ayol - hatto qizg'ish sochli yoki adabiyot bo'limidan quyuq sochli kichkina odam ham) nima uchun tushlikda u buni yozganligi va nima uchun eski qalam bilan yozganligi va nima yozganligi haqida o'ylaydi. quyidagicha. U vannaxonaga bordi va barmoqlarini zumrad kabi ishlangan va maqsadga muvofiq ishlaydigan jigarrang sovun bilan yaxshilab yuvdi. U kundaligini tortmachaga qo'ydi. Yashiring, yashirmang - baribir uni topishadi; lekin, hech bo'lmaganda, ular u haqida bilishganmi yoki yo'qligini tekshirishingiz mumkin. Soch kesilgan joyda juda ko'rinadi. Uinston barmog'i uchi bilan oppoq changni oldi va uni bog'lab qo'yish burchagiga qo'ydi: agar kitobga tegsa, don tushib ketadi.

III

Uinston onasini ko'rishni orzu qilardi.

Uning eslashicha, onasi o'n yoki o'n bir yoshda g'oyib bo'lgan. U uzun bo'yli hashamatli sarg'ish sochli, izzatli, bosiq, harakatchan edi. U otasini yomonroq esladi: qora sochli, ingichka, har doim toza qorong'i kostyumda (negadir u oyoq kiyimining yupqa poshnasini esladi) va ko'zoynak bilan. Ko'rinishidan, ikkalasini ham 50-yillardagi birinchi katta tozalashlardan biri yo'q qildi.

Shunday qilib, onasi uning ostida, chuqurlikda, singlisi bilan quchog'ida o'tirar edi. U singlisini umuman eslamadi - faqat kichkinagina mo'rt go'dakday, jimjit, ko'zlari katta va ehtiyotkor edi. Ikkalasi ham unga qarashdi. Ular biron bir er osti ostida - quduq tubida yoki juda chuqur qabrda - chuqurroq va chuqurroq cho'kishgan. Ular cho'kayotgan kemanding salonida o'tirishdi va Uinstonga qorong'u suvdan qaradilar. Idishda hali ham havo bor edi va ular uni hali ham ko'rishdi va u ularni ko'rdi, lekin ularning hammasi cho'kdi, yashil suvga cho'kdi - yana bir soniyada, bu ularni abadiy yashiradi. U havoda va nurda, va ularni chuqurlik yutib yuboradi va ular pastda, chunki u yuqorida, chunki u buni tushundi va ular buni tushundilar va u ularning yuzlaridan tushunayotganini ko'rdi. Ularning yuzlarida ham, qalblarida ham hech qanday ta'na-dashnom yo'q edi, lekin ular faqat uning hayoti uchun o'z o'limi bilan to'lashlari kerakligini anglashdi, chunki bu narsalarning tabiati.

Uinston uning nima ekanligini eslay olmasdi, lekin tushida onasi va singlisining hayoti uning hayoti uchun qurbon bo'lganini bilardi. Kunduzgi tinimsiz ishlash tushning xarakterli peyzajida davom etganda, bu orzulardan biri edi: uyg'onganingizda ham yangi va ahamiyatli bo'lib qoladigan siz uchun ochilgan g'oyalar va faktlar. To'satdan Uinston onasining o'limi deyarli o'ttiz yil oldin fojiali va qayg'uli ekanligi to'g'risida angladi. Fojia unga oshkor bo'ldi, qadimgi meros, shaxs hali ham mavjud bo'lgan, sevgi va do'stlik bo'lgan, oiladagi odamlar bu uchun hech qanday dalillarga hojat yo'q, bir-birlarini qo'llab-quvvatlashgan. Onasining xotirasi uning qalbini buzdi, chunki u uni sevib o'lgan edi, va u juda yosh va xudbin edi, chunki u bir-birini yaxshi ko'rar edi va u qandaydir tarzda - u qanday qilib o'zini qanday qilib sadoqat g'oyasiga qurbon qilganini eslay olmadi. Shaxsiy va buzilmas edi. Bugun, u bunday bo'lmasligi mumkinligini tushundi. Bugungi kunda qo'rquv, nafrat va og'riq bor, lekin tuyg'ularning qadr-qimmati yo'q, chuqur va murakkab qayg'u ham yo'q.

U bularning hammasini onasining katta ko'zlarida o'qib chiqayotganday, unga yashil suvdan, yuzlab tub tubidan qarab, yana cho'kayotganga o'xshardi.

To'satdan u qisqa va egiluvchan maysada paydo bo'ldi va bu yoz oqshomi edi va quyoshning xira nurlari erni yarqiratdi. Bu maydon shunchalik tez-tez tushlarda paydo bo'ldiki, u u aslida uni ko'rganmi yoki yo'qmi, aniq aniqlay olmadi. Uinstonning o'zi bu joyni "Oltin er" deb atagan. Bu quyonlar tomonidan yulib tashlangan eski o'tloq edi, uning bo'ylab yo'l yugurib bordi va bu erda molekillalar ko'rinardi. Nihoyat, shabada notekis to'siqlarda ko'tarilgan qarag'ay daraxtlarining shoxlarini bir oz qimirlatdi, va zich barglar massasi ayolning sochiga o'xshab aralashdi. Va biron bir yaqin joyda, ko'rinmas holda daryo asta oqardi va oqqushlar orqa daryolar bo'yidagi tollar ostida yurishardi.

Qorong'i sochli ayol o'tloq bo'ylab unga qarab yurar edi. Bir harakatda u kiyimlarini yirtib tashladi va ularni dahshat bilan uloqtirib tashladi. Tana oq va silliq edi, lekin unda xohish uyg'onmadi; u zo'rg'a tanaga tikildi. U imo-ishoradan mamnun bo'lib, kiyimlarni tashlab yubordi. O'zining marhamati va beparvosi bilan u butun bir madaniyatni, butun tizimni: Katta birodarni, partiyani va fikrli politsiyani qo'lning bitta chiroyli to'lqini bilan yo'q qilib yubordi. Ushbu imo-ishora ham qadimgi kunlarga tegishli edi. Uinston lablarida "Shekspir" so'zi bilan uyg'ondi.

Televizor bir notada o'ttiz soniya davom etgan quloq eshitadigan hushtakni chiqardi. 07.15 - xodimlarni ko'tarish signali. Uinston yalang'och holda yalang'ochlanib ketdi, chunki tashqi partiyaning a'zosiga yiliga atigi uch ming dona kiyim markalari berilgan edi, pijamalari esa olti yuz dollarni tashkil qildi va stuldan eskirgan kozok va ichki ishtonni oldi. Uch daqiqada mashq qiling. Va Uinston yo'talayotganda ikki marta takrorlandi - yo'tal deyarli har doim uyqudan keyin hujum qildi. U o'pkasini shunchalik silkitgan ediki, Uinston bir necha marta chuqur nafas olgandan so'ng, orqa tomonida nafas olayotgandek tuyulardi. Uning tomirlari qizarib ketdi va varikoz yarasi qichiy boshladi.

- O'ttizdan qirgqacha guruhlang! Xirillagan ayol ovozi eshitildi. - O'ttizdan qirgqacha guruhlang! Boshlang'ich pozitsiyani oling. O'ttizdan qirgqacha!

Uinston teleekran oldida diqqat bilan tikilib turar edi: yengil, kalta yubkali va sport zalida kiyingan, vazmin, nisbatan yosh ayol paydo bo'ldi.

- Qo'llarning egilishi va cho'zish! - qichqirdi u. - Biz buni hisob bo'yicha qilamiz. Va bitta, ikki, uch, to'rt! Va bitta, ikki, uch, to'rt! Ko'proq qiziqarli, o'rtoqlar, ko'proq hayot! Va bitta, ikki, uch, to'rt!

Yo'talish paytida og'riq uyqu taassurotlarini yo'qotishga vaqt topa olmadi, ammo ularni zaryadlash ritmi ularni jonlantirayotganday tuyuldi. Uinston gimnastikada gavdalanib, xushchaqchaqlik hissi bilan qo'llarini bog'lab, otib tashladi va erta bolalik xotiralarini yo'qotishga harakat qildi. Bu juda qiyin edi. Elliginchi yillarda sodir bo'lgan hamma narsa miyamdanda g'oyib bo'ldi. Agar siz tashqi dalillarga murojaat qila olmasangiz, hatto o'z hayotingizning tafsilotlari ham ravshanligini yo'qotadi. Siz buyuk voqealarni eslaysiz, lekin ular hech qachon sodir bo'lmagan bo'lishi mumkin; voqeaning tafsilotlarini eslaysiz, lekin uning atmosferasini his qila olmaysiz; Bo'shliqlar ham bor, ular uzoq va umuman belgilanmaydi. Keyin hamma narsa boshqacha edi. Hatto xaritada mamlakatlarning nomlari va ularning konturlari har xil edi. Masalan, I uchish-qo'nish yo'lagi boshqacha deyilgan: uni Angliya yoki Angliya deb atashgan, ammo London - Uinston buni ozmi-ko'pmi eslagan - doim London deb nomlangan.

Uinston mamlakat urush bo'lmagan paytni aniq eslay olmaydi; ammo, ehtimol, uning bolaligida ancha tinchlik davri boshlandi, chunki eslab qolgan esdaliklardan biri havo hujumi edi va bu hammani hayratda qoldirdi. Ehtimol, o'sha paytda Kolchesterga atom bombasi tashlangan. U bosqinning o'zi haqida eslamadi, faqat otasining qo'lini mahkam ushlaganini esladi va ular tezda pastga tushishdi, pastga tushishdi, er ostiga tushishdi, aylana bo'ylab aylanib chiqishdi, oyoqlari ostida spiral zinapoya bo'ylab hushtak chalishdi va u bundan charchab, pichirladi. va ular dam olishni to'xtatdilar. Oyim har doimgidek orzulari bilan va asta-sekin ularning orqasida yurib bordi. U emizikli opa-singilni olib ketdi - yoki shunchaki ko'rpa-to'shakda: Uinston bu vaqtga qadar singlisining dunyoga kelganiga amin emas edi. Nihoyat, ular gavjum va shovqinli joyga kelishdi - u metro bekati ekanligini tushundi.

Odamlar tosh polda o'tirishar edi, boshqalari temir po'choqlarga o'tirar edi. Uinston ota-onasi bilan birga polda o'zlariga joy topdi va ularning yonida qari odam bilan kampir yonma-yon o'tirishdi. Yaxshi quyuq kostyum va qora qalpoq kiygan chol boshining orqa tomoniga surilib, butunlay kul rangda edi; uning yuzi qip-qizil, ko'k ko'zlarida yosh bor edi. Jinning hidi keldi. Go'yo u butun vujuddan xuddi gindan ter bilan ter bosgandek hidi kelar va ko'z yoshlari ham toza jin bo'lganini tasavvur qilish mumkin edi. U mast bo'lgan keksa odam edi, lekin uning butun ko'rinishi chinakam va chidab bo'lmas qayg'u bilan ifodalangan.

Uinston, bolalik ongida, unga dahshatli baxtsizlik bo'lganini angladi - uni kechirib bo'lmaydi va uni tuzatib bo'lmaydi. U hatto nima ekanligini tushundi. Cholning yaqin kishisi o'ldirilgan - ehtimol nevarasi bo'lgan. Har ikki daqiqada chol takrorladi:

- Siz ularga ishonmasligingiz kerak edi. Onajon, men demaganmidim? Ularga ishonish nimani anglatadi. Men har doim aytganman. Siz bu bitchalarga ishonolmaysiz.

Ammo ishonib bo'lmaydigan qalloblarni Uinston endi eslay olmaydi.

O'shandan beri urush to'xtovsiz davom etdi, garchi qat'iyat bilan aytganda, xuddi shu urush emas. Bir necha oylar davomida, yana bolalik yillarida, Londonning o'zida xaotik tartibda ko'cha janglari bo'lib o'tdi va biror narsa juda aniq eslab qoldi. Ammo o'sha yillar tarixini kuzatish, kim bilan va qachon kim bilan jang qilganligini aniqlash mutlaqo imkonsiz edi: na bitta yozma hujjat, na hozirgi kuchdan farqli ravishda kuchlarni turli xil taqsimlash to'g'risida biron bir og'iz so'z. Bugungi kunda, masalan, 1984 yilda (agar 1984 yil bo'lsa), Okeaniya Evrosiyo bilan urushda edi va Sharqiy Osiyo bilan ittifoqdosh edi. O'tmishda uchta kuchning munosabatlari boshqacha bo'lishi mumkinligi haqida na oshkora, na shaxsiy hech kim aytmadi. Uinston Okeaniya aslida Evrosiyo bilan urushda ekanligini va faqat to'rt yil davomida Sharqiy Osiyo bilan do'stligini yaxshi bilardi. Ammo u buni beixtiyor bilardi - va uning xotirasi to'liq boshqarilmagani uchungina. Rasmiy ravishda ittifoqchi va dushman hech qachon o'zgarmagan. Okeaniya Evrosiyo bilan urushda; shuning uchun Okeaniya har doim Evrosiyo bilan urushgan. Hozirgi dushman har doim mutlaq yovuzlikni o'z ichiga olgan, bu na u bilan, na kelajakda na u bilan kelishib bo'lmasligini anglatadi.

Eng yomoni, yuzinchi, minginchi marta, deb o'yladi u, kamarni sindirib (endi ular tanani aylantirib, qo'llarini kestirib ushlab turishgan - bu orqa uchun foydalidir deb hisoblanar edi), eng yomoni, bularning barchasi haqiqatga aylanishi mumkin. Agar biron bir partiya qo'lini o'tmishga tashlab, u yoki bu hodisa haqida hech qachon bunday bo'lmaganligini aytsa, bu qiyanoq yoki o'limdan ham dahshatli.

Partiyaning aytishicha Okeaniya hech qachon Evrosiyo bilan ittifoq tuzmagan. Uinston Smit, Okeaniya to'rt yil oldin Evrosiyo bilan ittifoqdosh bo'lganligini biladi. Ammo bu bilim qaerda saqlanadi? Faqat uning ongida va u, u yoki bu tarzda, yaqinda yo'q qilinadi. Va agar har bir kishi partiyaning yolg'onini qabul qilsa, agar barcha hujjatlar bir xil qo'shiqqa ega bo'lsa, unda bu yolg'on tarixga kiradi va haqiqat bo'ladi. UO'tmishni kim boshqaradi, - deydi partiya shiori, - kelajakni boshqaradi; mavjudlikni boshqargan kishi o'tmishni boshqaradi. "

Va shunga qaramay, o'tmishda o'z tabiati o'zgarishi bilan hech qachon o'zgartirilmagan. Hozir haqiqat vaqti-vaqti bilan va to abad va to abad haqiqatdir. Hammasi juda oddiy. Sizga kerak bo'lgan narsa - bu o'z xotirangiz ustidan doimiy g'alabalar zanjiri. Bu "fath qiluvchi haqiqat" deb nomlanadi; Newspeak-da, ikki marta o'ylab ko'ring.

- Bamaylixotir! - o'qituvchi biroz muloyimlik bilan baqirdi.

Uinston qo'llarini tashladi va sekin, chuqur nafas oldi. Uning fikri dublyajning labirintlariga aylandi. Bilish, bilmaslik; qasddan yolg'on gapirib o'z haqiqatingizga ishonib; bir vaqtning o'zida ikkinchisini inkor etishini anglab, ikkala qarama-qarshi fikrni tuting va ikkalasiga ham ishonch hosil qiling; mantiq bilan mantiqni o'ldirish; uni e'lon qilish orqali axloqni rad etish; demokratiya mumkin emasligiga va partiya demokratiyaning himoyachisi ekanligiga ishonish; unuting kerak bo'lgan narsani unuting va kerak bo'lganda uni yana eslang va darhol yana unuting va eng muhimi, ushbu jarayonni jarayonning o'ziga qo'llang - bu eng go'zal narsa: ongni ongli ravishda engib o'tish va shu bilan birga o'zingizni qilayotganingizni anglamaslik. o'z-o'zini gipnoz. Va hatto "ikki marta o'ylab ko'rish" so'zini ham takrorlashga murojaat qilmasdan anglash mumkin emas. O'qituvchi ularga yana turishni aytdi.

- Endi ko'raylik-chi, paypoqqa kim bor ekan? - dedi u hayajon bilan. - To'g'ri kestirib, o'rtoqlar. R-bir-ikkita! R-bir-ikkita!

Uinston bu mashqni yomon ko'rar edi: oyoqlari dumaloqdan to tovonigacha og'riq bilan teshilgan va undan tez-tez yo'talish boshlangan. Yoqimli qayg'u uning fikrlaridan g'oyib bo'ldi. O'tmish, u o'yladi, nafaqat o'zgartirildi, balki yo'q qilindi. Agar sizning xotirangizdan tashqari biron bir joyda yozilmagan bo'lsa, qanday qilib eng aniq haqiqatni qanday aniqlash mumkin? U Big Brother haqida birinchi marta eshitganda eslashga urindi. Aftidan, 60-yillarda ... Ammo hozir eslaysizmi? Partiya tarixida, Katta aka, shubhasiz, dastlabki kunlardan boshlab inqilobning etakchisi sifatida ko'rilgan. Uning ekspluatatsiyalari asta-sekin vaqt qa'riga kirib bordi va 40- va 30-yillarning afsonaviy dunyosiga tarqaldi, bu payt kapitalistlar g'aroyib shlyapali shlyapa kiygan London ko'chalarida katta laklangan mashinalar va ot aravalari bilan oynalar bilan yurishgan edi. Ushbu afsonalarda qanchalik haqiqat va qancha fantastika ma'lum emas. Uinston partiyaning qachon paydo bo'lganini hatto eslay olmaydi.

Aftidan, u 1960 yilga qadar "Ingsoc" so'zini ham eshitmaganga o'xshaydi, garchi qadimgi tilda - "Ingliz sotsializmi" - u ilgari tirajda bo'lgan. Hamma narsa tumanga aylanadi. Biroq, ba'zida siz aniq yolg'inni tutishingiz mumkin. Masalan, partiya tarixi kitoblarida ta'kidlanganidek, partiya samolyotni ixtiro qilgani haqiqat emas. U samolyotlarni erta bolaligidan esladi. Ammo hech narsani isbotlab bo'lmaydi. Hech qanday dalil yo'q. Hayotida faqat bir marta u qo'lida tarixiy haqiqatni soxtalashtirishning isbotlanmagan hujjatli isbotini ushlab turdi. Va shunga qaramay ...

- Smit! - degan xitob eshitildi. - Oltmish - etmish to'qqiz, Smit V! Ha siz! Chuqur qiyalik! Siz .. qila olasiz; siz ... mumkin. Siz harakat qilmayapsiz. Quyida! Bu yaxshi, o'rtoq Va endi, butun guruh bemalol - va menga ergashing.

Uinston qaynoq terdan pildirab chiqdi. Uning yuzi mutlaqo bezovta edi. Hech qanday signal yo'q! G'azabni ko'rsatma! Faqat ko'zni pikipiririb, o'zingizga xiyonat qildingiz. U ustozning qo'llarini uning boshiga qo'yganini va bu xushmuomalalik bilan aytmaligini, ammo aniq va tirishqoqlik bilan pastga egilib, barmoqlarini oyoq kiyimining barmoqlariga tutganini kuzatdi.

- Mana, o'rtoqlar! Siz ham shunday qilishingiz mumkinligini menga ko'rsating. Boshqa ko'rinishga qarang. Men o'ttiz to'qqiz yoshdaman va to'rt farzandim bor. Iltimos, tomosha qiling. U yana engashdi. - Mana, mening tizzalarim to'g'ri. Agar xohlasangiz, barchangiz buni qila olasiz, - dedi u va o'rnidan turib - Qirq besh yoshdan kichik bo'lganlarning barchasi paypoq olishlari mumkin. Oldingi saflarda jang qilish biz uchun sharaf emas, lekin hech bo'lmaganda o'zimizni formada ushlab turishimiz mumkin. Malabar frontidagi yigitlarimizni eslang! Suzuvchi qal'alarda dengizchilar! Ulaming his-tuyg'ulari haqida o'ylab ko'ring. Endi yana urinib ko'ramiz. Endi, yaxshisi, o'rtoq, juda ham yaxshi, - u Uinstonni maqtadi, u bir necha yil ichida birinchi marta tekis oyoqlariga egilib, paypog'ini topishga muvaffaq bo'ldi.

IV

Odatdagidek, u televizor ekranining yaqinligiga qaramay, u qila olmaydigan chuqur, xayoldan xo'rsindi: U magnitofonni o'ziga tortdi, mikrofondan changni pufladi va ko'zoynagini taqib qo'ydi. Keyin u stolni o'ng tomonida pnevmatik naychadan paydo bo'lgan to'rtta qog'oz varaqchani bir-biriga yopishtirib oldi.

Uning kokpitida uchta teshik bor edi. Nutqni yozish o'ng tomonida chop etish vazifalari uchun kichik pnevmatik naycha mavjud; chapda - gazetalar uchun ko'proq; va yon devorda, faqat erishish kerak - simli visor bilan keng bo'shliq. Bu keraksiz hujjatlar uchun. Xizmatda minglab, o'n minglab bunday yoriqlar bor edi - nafaqat har xonada, balki yo'laklarda ham har qadamda. Ba'zi sabablarga ko'ra ularni xotira rozetkalari deb atashdi. Agar biror kishi keraksiz hujjatdan xalos bo'lishni xohlasa yoki polda shunchaki qog'oz varag'ini payqagan bo'lsa, u mexanik ravishda eng yaqin uyaning visorini ko'tarib, qog'ozni u erga tashladi; uni iliq havo oqimi ko'tarib, bino ichkarisida joylashgan ulkan o'choqlarga olib ketishdi.

Uinston to'rtta ochiq varaqni skan qildi. Har birida telegraf jargonida bitta-ikkita chiziqli vazifa bor edi, ular mohiyatiga ko'ra Newspeak emas, balki Newspeak so'zlaridan iborat bo'lib, vazirlikda faqat ichki foydalanish uchun xizmat qilgan. Vazifalar quyidagicha edi:

marta 17.3.84 bilan nutq. b. noto'g'ri afrika aniqlik

marta 19.12.83 4 chorak rejasi 83 yozuv bugungi kun bilan mos keladi

marta 14.2.84 miniso bayonoti noto'g'ri shokolad aniqlang

marta 3.12.83 minus minus tartibda belgilangan p. b. yuqorida orqali bog'lash uchun qayta yozish uchun noma'lum shaxs.

Uinston jimgina mamnuniyat bilan to'rtinchi varaqni chetga surib qo'ydi. Ish nozik va mas'uliyatli, uni oxirigacha qoldirgan ma'qul. Qolgan uchtasi stereotiplangan vazifadir, garchi ikkinchisi uchun siz raqamlarni chuqurroq terishingiz kerak bo'ladi.

Uinston eski Times uchun televizor ekranidagi raqamlarni terdi; bir necha daqiqadan so'ng ularni pnevmatik naycha chiqarib yuborishdi. Varaqlarda biron sababga ko'ra o'zgartirilishi yoki rasmiy tilda aniqlanishi kerak bo'lgan gazeta maqolalari va xabarlari mavjud edi. Masalan, 17-martdagi Times gazetasining xabar berishicha, bir kun oldin Big Brother Janubiy Hindiston jabhasida sustlik va Shimoliy Afrikada Evrosiyo kuchlarining yaqinlashishi haqida bashorat qilgan edi.

Aslida, evraziyaliklar Janubiy Hindistonda hujum uyushtirishdi, lekin Shimoliy Afrikada hech qanday chora ko'rmadilar. Bu xatni Elder Brother nutqida qayta yozish kerak edi, shunda u voqealarning aniq yo'nalishini bashorat qildi. Yoki, yana 19 dekabrda, The Times gazetasi 1983 yil 4-choragi, ya'ni to'qqizinchi uch yillik rejaning 6-choragi uchun turli xil iste'mol tovarlarini ishlab chiqarishning rasmiy prognozini e'lon qildi. Bugungi nashrda ishlab chiqarishning haqiqiy raqamlari keltirilgan va prognoz butunlay noto'g'ri bo'lganligi ma'lum bo'ldi. Uinston asl raqamlarni bugungi kunga mos kelishi uchun aniqlashtirishga to'g'ri keldi. Uchinchi varaq bir daqiqada tuzatilishi mumkin bo'lgan juda oddiy xato haqida edi. Yaqinda fevral oyida Mo'liqlik vazirligi (qat'iy ravishda rasmiy ravishda aytganda) 1984 yilda shokolad tarqatish stavkasi kamaymaydi, deb va'da bergan edi. Aslida, Uinstonning o'zi bilganidek, ushbu haftaning oxirida stavka 30 dan 20 grammgacha tushirilishi kerak edi. U shunchaki eski va'dasini aprel oyida kursni pasaytirish kerakligi haqida ogohlantirish bilan almashtirishi kerak edi.

Dastlabki uchta vazifani bajargandan so'ng, Uinston nutq yozuvidan olingan tuzatilgan versiyalarni gazetaning tegishli sonlari bilan bog'lab, pnevmatik naychaga yubordi. Keyin, u hushidan ketib, qabul qilingan varaqlar va ish paytida olingan yozuvlarni parchalab tashladi va ularni yoqish uchun xotira rozetkasiga qo'ydi.

U ko'rinmas labirintda nima sodir bo'lganini aniq bilmasdi, unga pnevmatik quvurlar olib borar edi, uning umumiy fikri bor edi. Gazetaning ushbu soniga kiritilgan barcha o'zgartirishlar yig'ilib tekshirilgandan so'ng, u yana bosilib chiqadi, eski nusxasi yo'q qilinadi va o'zgartiriladi. Doimiy o'zgarishning bu jarayoni nafaqat gazetalarni, balki kitoblar, jurnallar, risolalar, plakatlar, varaqalar, filmlar, fonogrammalar, multfilmlar, fotosuratlar - siyosiy yoki mafkuraviy ahamiyatga ega bo'lishi mumkin bo'lgan barcha turdagi adabiyot va hujjatlarni o'z ichiga oladi. Har kuni va deyarli har daqiqada o'tmish hozirgi kunga moslashtirildi. Shunday qilib, hujjatlar partiyaning har qanday bashoratining to'g'riligini tasdiqlashi mumkin; Yozuvlarda kunning ehtiyojlariga zid ravishda birorta ham yangilik, bitta fikr ham mavjud emas.

Qadimgi pergament singari tarix, kerak bo'lganda, parchalangan va qayta yozilgan. Keyinchalik soxta narsani isbotlashning hech qanday usuli yo'q edi.

Hujjatli bo'limning eng katta qismida - bu Uinstonga qaraganda ancha katta edi - odamlar bor edi, ular yo'q qilinishi va almashtirilishi kerak bo'lgan barcha gazetalarni, kitoblarni va boshqa nashrlarning barcha nusxalarini topish va to'plash edi. "Buyuk birodar" ning siyosiy tuzatishlari va noto'g'ri bashoratlari tufayli, ehtimol o'nlab marta qayta bosilgan "Times" raqami hanuzgacha xuddi shu raqam bilan saqlanmoqda va tabiatda hech bir rad etuvchi nusxa yo'q. Shuningdek, kitoblar qayta-qayta qayta yozilgan va o'zgartirilganligini eslatmasdan chiqib ketgan. Uinston tomonidan qabul qilingan va tugatgandan so'ng darhol yo'q qilingan buyruqlarda ham soxta hujjat talab qilinmadi: u xatolar, buzilgan tirnoq, rezervasyon, xatolar haqida edi, ularni aniqlik uchun yo'q qilish kerak.

Umuman olganda, u mo'l-ko'llik vazirligining arifmetikasini o'zgartirish bilan o'yladi, bu hatto qalbaki narsa emas. Faqat bitta axlatni boshqasiga almashtirish. Ko'pincha sizning materialingiz haqiqiy dunyo bilan hech qanday aloqasi yo'q, hatto ochiq yolg'onni ham o'z ichiga oladi. Dastlabki shaklda statistika qayta ko'rib chiqilgan ma'lumot bilan bir xil xayoldir. Ko'pincha uni barmog'ingizdan so'rib olish talab qilinadi. Masalan, farovonlik vazirligi 4-chorakda 145 million juft poyabzal chiqarishni rejalashtirgan. 62 million aslida ishlab chiqarilganligi aytilmoqda. Uinston, prognozni qayta yozayotganda, maqsadli ko'rsatkichni 57 millionga kamaytirdi - har doimgidek reja ortig'i bilan bajarilishi uchun. Qanday bo'lmasin, 62 million bu 57 milliondan yoki 145 dan ko'ra haqiqatga yaqinroq emas, ehtimol poyabzal umuman ishlab chiqarilmagan. Hech kim uni qancha ishlab chiqarilganligini bilmaydi va, eng muhimi, bilishni istamaydi. Faqat bir narsa ma'lum: har chorakda astronomik miqdordagi poyabzal qog'ozda ishlab chiqariladi, Okeaniya aholisining yarmi yalangoyoq yurishadi. Katta yoki kichik har qanday hujjatlashtirilgan fakt bilan bir xil. Xayolparast dunyoda hamma narsa xiralashgan va hatto bugungi sonini aniqlab bo'lmaydi.

Uinston koridor bo'ylab stakanga qaradi. Tillotson ismli kichkina, soqol-mo'ylovli odam bu erda juda qattiq ishladi, tizzasiga o'ralgan gazeta tutib, nutqni yozadigan mikrofoniga suyanib qoldi. Go'yo u aytgan narsaning ikkalasi orasida - u va nutq yozuvchisi orasida qolishini istaganga o'xshaydi. U boshini ko'tardi, ko'zoynaklari Uinstonga nafrat bilan chaqnadi.

Uinston Tillotsonni zo'rg'a bilardi va nima qilayotganidan bexabar edi. Hujjat xodimlari o'z ishlari haqida gapirishni istamadilar. Ikkita qatorli shisha kabinalar bilan uzun, derazasiz dahlizda, bitmas-tuganmas qag'ir-g'ovur va nutqda g'o'ldirab ovozi eshitilayotgan kamida o'nlab odamlar bor edi, ular Uinston hatto ismini ham bilmaydilar, garchi ular uning oldida polga urilib, yil bo'yi tebranayotgan edilar. Nafratning ikki daqiqasida qo'llar. U keyingi kabinetda o'tirgan sochlari qizarib ketgan kun bo'yi faqat matbuotga qarab, tarqalib ketgan odamlarning ismlarini o'chirishini bilar edi, shuning uchun u hech qachon yo'q edi. Muayyan ma'noda, kasb faqat unga tegishli: bundan ikki yil oldin, eriga ham p^...sk^...rt^...lm^... Uinstondan bir nechta idish-tovoq mitti, bema'ni, bema'ni odam edi; Qofiyalash va o'lchash mahorati bilan barchani hayratga solgan Amplefort nomi bilan bu kishi mafkuraviy jihatdan zid bo'lgan she'rlar tayyorladi, ammo ular biron sababga ko'ra antologiyalardan chiqarib tashlanmadi. Ellik nafar xodim ishlaydigan bu koridor faqatgina hujjatlar bo'limining murakkab bir bo'lagida joylashgan bo'lak edi. Bundan tashqari, yuqorida, quyida xostlar xayoliga keltirib bo'lmaydigan darajada ko'p vazifalarni bajarishdi. Fotosuratlarini qalbakilashtirish uchun ularning muharrirlari, printerlari va yaxshi jihozlangan studiyalari bo'lgan ulkan bosmaxonalar mavjud edi. U erda o'zlarining muhandislari, rejissyorlari va boshqa odamlarning ovozlari mahorat bilan taqlid qiladigan rassomlarning butun guruhlari bo'lgan televidion bo'lim mavjud edi. Referents-javonlar mavjud edi, ularning vazifasi faqat qayta ko'rib chiqishga muhtoj bo'lgan kitoblar va davriy nashrlarning ro'yxatini tuzish edi.

Qayta ko'rib chiqilgan hujjatlar uchun juda ko'p omborxonalar va asl nusxasini yo'q qilish uchun yashirin pechlar mavjud edi. Anonim ravishda siyosiy yo'nalish chizgan etakchi miya qaerda ekanligi noma'lum, unga ko'ra o'tmishning bir qismi saqlanib qolishi kerak, boshqasi soxtalashtirilgan va uchinchi issiz yo'q qilingan.

Barcha hujjatlar bo'limi Haqiqat vazirligining bir kamerasi edi, uning asosiy vazifasi o'tmishni qayta tiklash emas, balki Okeaniya aholisini gazetalar, filmlar, darsliklar, televizion ko'rsatuvlar, spektakllar, romanlar bilan ta'minlash - har qanday tushunarli ma'lumotlar, ko'ngilxushliklar va yo'riqnomalar, yodgorlikdan shiorgacha, lirik she'rdan iborat edi. biologik traktatga, maktab o'quv dasturlaridan Newspeak lug'atigacha. Vazirlik nafaqat partiyaning turli ehtiyojlarini qondirdi, balki shunga o'xshash mahsulotlarni ishlab chiqardi - past nav - proletarlarning ehtiyojlari uchun. Proletar adabiyoti, musiqa, drama va umuman o'yin-kulgi bilan shug'ullanadigan bo'limlarning butun tizimi mavjud edi. Sport, jinoiy xronika va munajjimlar bashorati, besh foizli fantastika, odobsiz filmlar, nozik mexanik qo'shiqlar - qalayoskopning maxsus turi - "tahrirlovchi" deb nomlangan maxsus gazetadan tashqari bu erda past sifatli gazetalar chiqarildi. Hatto Newspeak-dagi porno deb nomlangan maxsus bo'lim ham bor edi va bu so'nggi tahlil pornografiyasini yaratdi - muhrlangan paketlarga yuborildi va partiyalar a'zolariga, to'g'ridan-to'g'ri ishlab chiqaruvchilardan tashqari, uni tomosha qilish taqiqlandi.

Uinston ishlayotganda pnevmatik naycha yana uchta buyurtma berdi; lekin ular oddiy bo'lib chiqdi va u ikki daqiqalik nafratga ketmasdan oldin u bilan muomala qildi. Nafratdan keyin u o'z kubiga qaytdi, Newspeak lug'atini javondan olib tashladi, magnitafonni bir chetga surib qo'ydi, ko'zoynagini artdi va kunning asosiy vazifasiga kirishdi.

Uinstonning hayotdagi eng katta zavqi ish edi. Ko'pincha bu zerikarli va odatiy mavzulardan iborat edi, lekin ba'zida siz matematik muammo kabi bunday soxtalashtirishlarga duch kelasiz, bu erda siz faqat Ingsok printsiplari haqidagi bilimingiz va o'zingiz xohlagan narsangiz haqidagi g'oyangizga asoslanishingizni kechasi bilan sizdan eshitish mumkin edi.

Bunday vazifalarni Uinston juda yaxshi uddalay oldi. Unga hatto faqat Newspeak-da yozilgan Times tahririyatlarini yangilashga ishonishgan. U ertalab qo'ygan to'rtinchi varag'ini oldi:

marta 3.12.83 minus minus tartibda belgilangan p. b. yuqorida orqali bog'lash uchun qayta yozish uchun noma'lum shaxs.

Old nutqda (odatiy ingliz tilida), bu shunday degan ma'noni anglatadi:

1983 yil 3-dekabrda Times gazetasida Big Brother kompaniyasining mamlakat uchun buyurtmasi nihoyatda qoniqarli emas; mavjud bo'lmagan shaxslar tilga olinadi. Arxivga yuborishdan oldin uni to'liq yozing va versiyangizni boshqaruvchiga topshiring.

Uinston noto'g'ri maqolani o'qidi. Uning so'zlariga ko'ra, mamlakat buyurtmalarining ko'p qismi suzuvchi qal'alarda dengizchilarga sigaretalar va boshqa mahsulotlar etkazib beradigan tashkilot - SCPni maqtashga bag'ishlangan edi. Ichki partiyaning taniqli etakchisi bo'lgan o'rtoq Vieders ayniqsa alohida ajralib turdi - u 2-darajali "Xizmati uchun" ordeni bilan taqdirlandi.

Uch oy o'tgach, SCP hech qanday sabab e'lon qilinmasdan tezda tarqatib yuborildi. Ko'rinishidan, Vieders va uning xodimlari hozirda foydadan holi emas, garchi gazetalarda yoki televideniada bu haqda xabarlar bo'lmagan. Bundan tashqari, ajablanarli narsa yo'q: siyosiy aybdorni hukm qilish va hatto uni oshkor qilish qabul qilinmaydi. Minglab odamlarni qamrab olgan katta tozalashlar, xiyonatkorlari va o'ylangan jinoyatchilarning ochiq sud sinovlari bilan, o'zlarining qilmishlaridan pushaymon tavba qilgan va keyin qatl etilganlar, maxsus chiqishlar bo'lib, bir necha yilda bir marta, tez-tez emas edi. Odatda, partiyadan norozi bo'lgan odamlar g'oyib bo'lishdi va ular haqida boshqa hech kim eshitmadi. Va nima bo'lganini bilish befoyda edi. Ehtimol, ba'zilar tirik qolishgan. Shunday qilib, turli vaqtlarda, Uinstonning o'ttizga yaqin tanishlari, ota-onasini aytmadan, g'oyib bo'lishdi.

Uinston burnini qog'oz qisqich bilan engil silkitdi. Qarama-qarshi kabinada o'rtoq Tillotson hali ham sirli ravishda mikrofoniga suyanib gapira boshladi. U boshini ko'tardi, ko'zoynaklar yana adovat bilan chaqnadi. Tillotson xuddi shu vazifa bilan band emasmi? - deb o'yladi Uinston. Bu juda yaxshi bo'lishi mumkin. Bunday nozik asar hech qachon bitta ijrochiga ishonib topshirilmaydi; boshqa tomondan, uni komissiyaga topshirish soxtalashtirish sodir bo'lganligini ochiq tan olish demakdir.

Ehtimol, endi kamida o'nlab ishchilar Big Brother aslida nima deganini o'z versiyalari ustida ishlamoqdalar. Keyin ichki partiyadagi biron bir aqlli odam bitta versiyani tanlaydi, uni tahrir qiladi, harakatga keltiradigan murakkab murojaat mexanizmini o'rnatadi, shundan so'ng tanlangan yolg'on doimiy ravishda saqlanib qoladi va haqiqatga aylanadi.

Uinston nima uchun Viedersning foydasidan voz kechganini bilmaydi. Ehtimol, parchalanish yoki yomon ishlash uchun. Ehtimol, Big Brother juda mashhur bo'lib qolgan xizmatchidan xalos bo'lishga qaror qilgan. Ehtimol, vasvasachilar yoki uning atrofidagi kimdir buzilishda gumon qilinmoqda. Yoki, ehtimol va, ehtimol - tozalash va purkash davlat mexanikasining zaruriy qismi bo'lganligi sababli ro'y bergan. Faqat aniq eslatma "aytib o'tilgan noma'lum" so'zlarida mavjud edi - bu Wyders endi tirik emasligini anglatadi. Hatto odamni hibsga olish har doim ham o'limni anglatmaydi. Ba'zan uni qo'yib yuborishdi va u qatl etilgunga qadar bir yoki ikki yil davomida erkin yurdi. Va bundan tashqari, allaqachon o'lgan deb hisoblangan odam ochiq sud majlisida arvoq kabi paydo bo'ldi va g'oyib bo'lishdan oldin yuzlab odamlarga qarshi guvohlik berdi - bu safar butunlay. Ammo Uayts allaqachon shaxs emas edi, u yo'q edi; u hech qachon mavjud bo'lmagan. Uinston Big Brother nutqining yo'nalishini o'zgartirish etarli emas, degan qarorga keldi. Unga asl mavzuga umuman aloqasi bo'lmagan narsani aytsin.

Uinston nutqni xoin va jinoyatchilarning odatiy fosh qilinishiga aylantirishi mumkin, ammo bu juda shaffof, agar siz g'alabani yoki uch yillik rejani zafarli ravishda bajarishni ixtiro qilsangiz, hujjatlar juda murakkablashadi. Sof xayol - bu eng yaxshi ish. Va birdan uning boshida o'rnidan turdi - deyish mumkin, tayyor - yaqinda jangda qahramonlik bilan halok bo'lgan O'rtoq Ogilvining surati. Oqsoqol birodarimiz hayoti va o'limi taqlid qilish uchun hayotini va o'limini namuna sifatida keltirgan kamtarin darajadagi partiya a'zosi xotirasiga "mandat" bag'ishlagan paytlar ham bo'lgan. Bugun u o'z nutqini o'rtoq Ogilvy xotirasiga bag'ishlaydi. To'g'ri, dunyoda bunday o'rtoq yo'q edi, lekin bir nechta bosilgan chiziqlar va bitta yoki ikkita soxta fotosuratlar uni hayotga qaytaradi.

Uinston bir zum o'ylanib qoldi, so'ng nutq yozishni o'ziga oldi va Big Brother odatiy uslubida aytishni boshladi: bu uslub, harbiy va shu bilan birga pedantik, doimiy usul tufayli - savollar berish va ularga darhol javob berish ("Biz bundan qanday saboq olamiz, o'rtoqlar?) - va ular inglizlarning asosiy tamoyillari ham - ular ... "va hokazo.) - Taqlid qilish oson.

Uch yoshida, o'rtoq Ogilvy, baraban, pulemyot va vertolyotdan tashqari barcha o'yinchoqlardan voz kechdi. Olti yil - alohida istisno sifatida - skautga qabul qilindi; to'qqizda u otryad komandiri bo'ldi. O'n bir yoshida, u tog'asining suhbatini eshitib, unda jinoiy g'oyalarni ko'rdi va bu haqda politsiyaga xabar qildi. O'n yetti yoshida u Yoshlarga qarshi jinsiy uyushmaning tuman rahbari bo'ldi. O'n to'qqizda u Tinchlik vazirligi tomonidan qabul qilingan granatani ixtiro qildi va birinchi sinovda o'ttiz bitta Evrosiyo harbiy asirlarini portlash bilan yo'q qildi. Yigirma uch yoshida u urushda vafot etdi. Muhim xabarlar bilan Hind okeani ustidan uchib borganida, u dushman jangchilari tomonidan hujumga uchradi, tanasini avtomat singari bog'lab tashladi, vertolyotdan sakrab tushdi va xabarlar va boshqalar bilan birga tubida cho'kdi; Katta birodar bunday o'limga faqat hasad qilish mumkin, dedi. Katta birodar, o'rtoq Ogilvining butun hayoti poklik va maqsadga muvofiqlik bilan ajralib turishini ta'kidladi. O'rtoq Ogilvy ichmadi yoki chekmadi, sport zalidagi mashg'ulotlarning kunlik soatlaridan boshqa hech qanday o'yin-kulgilarni bilmas edi; Nikoh va oilaviy muammolar 24 soatlik xizmatga mos kelmasligini hisobga olib, u nikohdan voz kechishga ahd qildi. U suhbat uchun boshqa mavzuni bilmas edi, hayotdagi yana bir maqsad Ingsok tamoyillaridan tashqari, Evrosiyo qo'shinlarini mag'lub etish va josuslarni, zararkunandalarni, fikrlovchi jinoyatchilarni va boshqa xoinlarni aniqlashdan tashqari.

Uinston o'rtoq Ogilvini "Xizmati uchun" ordeni bilan taqdirlashni ko'rib chiqdi. barchasini bir xil mukofotlamaslikka qaror qildi - bu keraksiz o'zaro murojaatlarni talab qiladi.

U yana raqib tomon qaradi. Tillotsonning xuddi shu ishni qilayotganini nima uchun taxmin qilgani noma'lum. Ular kimning versiyasini qabul qilishlarini bilishning iloji bo'lmadi, ammo u ushbu versiya unga tegishli ekanligiga qat'iy ishondi. Bir soat oldin u erda bo'lmagan o'rtoq Ogilvy haqiqatga aylandi. Uinston o'liklarni yaratish mumkin, ammo tiriklarni emas, deb hayron qoldirdi. O'rtoq Ogilvy hech qachon bo'lmagan, ammo o'tmishda ham mavjud - soxta izlar o'chirilishi bilan, u Karl va Yuliy Tsezar kabi asl va shubhasiz mavjud bo'ladi.

Past er osti oshxonasida, chuqur er osti qismida tushlik navbati oldinga siljidi. Zalda odamlar gavjum edi va quloq-quloq eshitildi. Peshtaxta ortidagi qovurg'a nordon metall hidi bilan bug 'quydi, ammo u Pobeda jinining hamma yoqdagi hidini yo'qqa chiqara olmadi. Xonaning oxirida kichkina novda bor edi, devordagi tuynuk bor edi, u erda jin o'n tsentga sotildi.

- Men shu narsani qidirgan edim, - dedi Uinston orqasidan bir ovoz.

U orqasiga o'girildi. Bu tadqiqot bo'limining do'sti Syme edi. "Buddy" bu unchalik to'g'ri so'z emas. Endi do'stlar yo'q edi, o'rtoqlar bor edi; lekin ba'zi o'rtoqlarning jamoasi boshqalardan ko'ra yoqimli. Syme filolog, Newspeakning mutaxassisi edi. U Newspeak lug'atining o'n birinchi nashrida ishlaydigan ulkan ilmiy jamoaning bir qismi edi. Uinstindan kichikroq, kichkina, qora sochlari va katta-katta ko'zlari, bir vaqtning o'zida ma'yus va istehzo bilan suhbatdoshning yuzini sezganday.

"Men sizda pichoqlaringiz bormi, deb so'ramoqchi edim", dedi u.

- Hech kim, - shoshilib javob berdi Uinston. - Shahar bo'ylab qidirdim. Hech qayerda.

Hamma ustara pichoqlarini so'radi. Aslida, u hali ham zaxirada edi. Pichoqlar bir necha oy oldin yo'qolgan. Partiya do'konlarida avval har kuni bitta mahsulot, so'ngra boshqasi har doim g'oyib bo'ldi. Endi tugmalar yo'qoladi, endi jasur, endi to'rlar; va endi pichoqlar. Siz ularni yashirin ravishda olishingiz mumkin - agar omadingiz bo'lsa - "erkin" bozorda.

"Men bir yarim oy davomida sochimni qirib tashladim", deb yolg'on gapirdi.

Chiziq oldinga siljidi. To'xtab, u yana Symyga o'girildi. Ikkalasi ham qoziqdan yog'li metall patnis oldi.

- Kecha mahbuslar qanday qilib osilganini ko'rish uchun bordingizmi? - so'radi Syme.

- Ishladi, - beparvo javob berdi Uinston. - Ehtimol, buni kinoda ko'raman.

"Juda teng bo'lmagan o'rinbosar", dedi Syme.

Uning istehzoli nigohi Uinstonning yuzini burishtirib yubordi. "Biz sizni taniymiz", dedi ko'rinishi. "Men siz orqali ko'ryapman, nima uchun mahbuslarning qatliga ko'z tikmaganimni yaxshi bilaman."

Aqliy Syme qattiq pravoslav edi. U yoqimsiz beparvolik bilan u vertolyotlarning dushman qishloqlariga hujumlari, jinoyatchilarning sudlari va ayblari, Sevgi vazirligining podvallarida qatl qilinishi haqida gapirdi. Suhbat chog'ida uni ushbu mavzulardan chalg'itishi va iloji boricha Nyspeakning muammolariga yo'naltirishi kerak edi, u ular haqida qiziqarli va ma'lumotli tarzda gapirdi.

Uinston katta qora ko'zlarini qidirishdan yuzini biroz burdi.

- Bu juda yaxshi ijro edi, - dedi Syme hayajon bilan. - Oyoqlari bog'langanida, menimcha, bu faqat rasmni buzadi. Ular tepishganda men uni yaxshi ko'raman. Lekin eng yaxshi yakun - bu ko'k til tushganda ... men ochiq ko'k deyman. Bu tafsilot men uchun ayniqsa qadrlidir.

- Keyingi! - qichqirdi prola qo'lida shlyapa kiygan holda.

Uinston va Symi patnisni silkitishdi. Ikkalasini ham odatiy tushlikka uloqtirishdi: pushti pushti-kulrang qovurilgan qalay piyola, bir bo'lak non, bir kub pishloq, "Pobeda" qora kofe kupasi va bitta sakarin tabletkasi.

"Mana shu televizor ekranida stol bor", dedi Syme. - Yo'lda jinni olamiz.

Jan ularga qo'lsiz sopol idishlarda berildi. Ular gavjum zaldan o'tishdi va patnisni metall stol ustiga tushirishdi; uning burchagida kimdir sousni to'kdi: iflos goo qusishga o'xshardi. Uinston jinini olib, bir soniya ikkilanib, ruhini yig'di va yog'li suyuqlikni bir og'izdan ichdi. Keyin u ko'z yoshlarini pipiratdi - va birdan u och qolganini his qildi. U qovurilgan idishni to'la qoshiq bilan yuta boshladi; sho'rvada pushti bo'sh kublar bor edi - ehtimol go'sht mahsuloti. Idishlar bo'shatilguncha ikkalasi ham jim bo'ldilar. Uinstonning chap va chap tomonidagi stolda kimdir tinimsiz suhbatlashmoqda - qo'pol o'rdak singari shafqatsiz va umumiy nutq.

- Lug'at qanday rivojlanmoqda? Shovqin tufayli Uinston ovozi ko'tardi.

- Sekin, - javob berdi Symi. - Men sifatlar ustida o'tiraman. Jozibasi.

Symp Newspeak haqida gapirganda, darhol ko'ngli ko'tarildi. U kosani bir chetga surib qo'ydi, nonni mo'rt qo'li bilan oldi, ikkinchisiga bir kub pishloq olib, baqirmaslik uchun Uinstonga qarab ketdi.

- O'n birinchi nashr - aniq nashr. Biz tilga to'liq ko'rinish beramiz - bu shaklda boshqa hech narsa aytilmasa saqlanib qoladi. Biz tugagandan so'ng, sizga o'xshagan odamlar uni yana o'rganishlari kerak bo'ladi. Ehtimol, bizning asosiy vazifamiz yangi so'zlarni o'ylab topishdir deb o'ylaysiz. Arzimaydi. Biz so'zlarni yo'q qilamiz - har kuni o'nlab, yuzlab. Agar xohlasangiz, tilning skeletini qoldiraylik. Ikki ming ellikinchi yillarda o'n birinchi nashrga kiritilgan birorta ham so'z eskirmaydi.

U chaqqon nonni oldi, chaynadi va ma'yuslik bilan o'z so'zini davom ettirdi. Uning ingichka, qorong'i yuzi jonlandi, ko'zlaridagi istehzo g'oyib bo'ldi va ular deyarli tush ko'rdilar.

"So'zlarni yo'q qilish juda ajoyib. Asosiy axlat, shubhasiz, fe'l va sifatlarda to'plangan, lekin otlar orasida - yuzlab va yuzlab ortiqcha narsalar mavjud. Faqat sinonimlar emas; antonimlari ham bor. Xo'sh, ayting-chi, boshqasidan mutlaqo zid bo'lgan so'zni ishlatish nima? So'zning o'zi uning teskarisini o'z ichiga oladi. Masalan, ochlikni oling. Agar "ochlik" so'zi bo'lsa, nima uchun sizga "to'yinganlik" kerak? "Ochlik" bundan yomonroq emas, undan ham yaxshiroq, chunki u mutlaqo teskarisi, ammo "to'yinganlik" emas. Yoki sifatlar soyalari va darajalari. "Yaxshi" - bu kimga yaxshi? Va "plyus" sub'ektivlikni istisno qiladi. Va yana, agar sizga ortiqcha narsadan kuchliroq narsa kerak bo'lsa, unda "katta", "ajoyib" va hokazo kabi bema'ni, bema'ni so'zlarni to'plashning nima keragi bor? "Plyus plyus" bir xil qiymatlarni qamrab oladi, agar kerak bo'lsa yanada kuchliroq - "plyus plyus". Albatta, biz allaqachon ushbu shakllardan foydalanmoqdamiz, ammo Newspeak-ning so'nggi versiyasida boshqa hech narsa bo'lmaydi. Natijada, yaxshi va yomon haqidagi barcha tushunchalar atigi oltita so'z bilan tasvirlanadi - lekin aslida ikkitasida. O'zingizni qanday nozik his qilyapsiz, Uinston? Bu g'oya, albatta, Big Brotherga tegishli [III](#), deya qo'shimcha qildi u.

Big Brother nomidan Uinstonning yuzida jo'shqinlik namoyon bo'ldi. Syme uning g'ayratini ishonchsiz deb topdi.

"Siz Newspeakni qadrlamaysiz", dedi u qayg'uli ohangda. - Siz bu haqda yozasiz, lekin siz hali ham Oldspeakda o'ylaysiz. Taymsda sizning materiallaringiz bilan tanishdim. Siz yuragingizda Oldspeak-ga barcha noaniq va keraksiz ma'no soylariga sodiqsiz. So'zlarni yo'q qilishning go'zalligi sizga ochilmagan. Newspeak dunyodagi yagona til ekanligini bilarmidingiz?

Albatta, Uinston buni bilmas edi. U imkon qadar iltifot bilan tabassum qildi, lekin og'zini ochishga jur'at etolmadi. Syme yana qora tilimdan tishladi va tez chaynadi va yana gapirdi:

"Siz" Nyspeak "ning vazifasi fikrlar doirasini toraytirish ekanligini anglay olmaysizmi? Oxir oqibat, biz o'ylangan jinoyatchilikni imkonsiz qilib qo'yamiz - buning uchun hech qanday so'z bo'lmaydi. Har bir zarur tushuncha bitta so'z bilan ifodalanadi, so'zning ma'nosi aniq belgilanadi va ikkinchi darajali ma'nolar bekor qilinadi va unutiladi. O'n birinchi nashrda biz allaqachon bu maqsad sari qadam qo'yyapmiz. Ammo jarayon siz va men dunyoda bo'lmaganingizda ham davom etadi. Har yili kamroq va kamroq so'zlar bor, har bir narsa fikrlar chegaralarini toraytiradi va toraytiradi.

Albatta, hanuzgacha biron bir jinoyat uchun biron-bir bahona yoki sabab yo'q. Bu faqat o'z-o'zini tarbiyalash, voqelikni boshqarish bilan bog'liq. Ammo oxir-oqibat, ularga bo'lgan ehtiyoj yo'qoladi. Til mukammal bo'lganida inqilob tugaydi. Newspeak - Ingsoc, Ingsoc - Newspeak ■■■, dedi u o'ziga xos diniy xotirjamlik bilan. - Sizga, Uinston, ellikinchi asrning ellikinchi yillariga kelib, yoki undan ham oldinroq, er yuzida siz bilan bizning suhbatimizni tushunadigan biron odam qolmaganmikin?

- Undan tashqari ... - Uinston shubhali tarzda gap boshladi va qisqa to'xtadi.

U deyarli tilini: ■■■Tanaffuslar bundan mustasno■■■, dedi. Biroq Syme uning fikrini taxmin qildi.

"Prololar odam emas", dedi u tasodifan. - Ikki ming ellikinchi yillarga kelib, agar ilgari bo'lmasa, hech kim Oldspeak-ga hech kim egalik qilmaydi. O'tmishning barcha adabiyotlari yo'q qilinadi. Chaucer, Shekspir, Milton, Bayron faqatgina Newspeak versiyasida qoladilar, ular nafaqat boshqa narsaga, balki o'zlarining aksiga aylantiriladi. Hatto partiya adabiyoti ham boshqacha bo'ladi. Hatto shiorlar ham o'zgaradi. "Ozodlik - bu qullik" degan shior qaerdan kelib chiqadi? Fikrlash muhiti boshqacha bo'ladi. Bizning zamonaviy ma'noda umuman fikrlash bo'lmaydi. Haqiqiy imonli o'ylamaydi - fikrlashga muhtoj emas. Pravoslavlik ongsiz holat.

Bir kuni, Uinston to'satdan qaror qildi, Syme p^...sk^...rt^...lecek. Juda aqli. Juda teran ko'rinadi va juda aniq gapiradi. Partiya bunday odamlarni yoqtirmaydi. Bir kuni u g'oyib bo'ladi. Bu uning yuziga yozilgan.

Uinston non va pishloqini tugatdi. U bir kupa qahva olish uchun kresloga o'girildi. Chapdagi stolda qo'pol ovoz bilan bir kishi shafqatsiz ohangda gapini davom ettirdi. Yosh ayol, ehtimol kotib ham uni tinglar va har bir so'ziga mamnuniyat bilan rozi bo'lardi. Vaqti-vaqti bilan uning yosh va o'ta bema'ni ovozi Uinstonga uchib ketar edi: "Qanday to'g'ri!" Erkak bir lahzagina to'xtamadi - hatto gapirganda ham. Uinston uni vazirlikda uchratdi va u adabiyot bo'limida muhim lavozimni egallab turganini bildi. U o'ttiz yoshga kirgan, mushaklari bo'yni va katta, harakatchan og'zi bor odam edi. U boshini bir oz egdi va Uinston ko'zlari o'miga ko'zoynak bilan yoritilgan yorug'likning bo'm-bo'sh aksini ko'rdi.

Qo'rqinchli edi, chunki uning og'zidan jaranglagan tovushlar ichida bitta so'zni ushlab bo'lmaydi. Faqatgina bir marta Uinston: "... Goldsteinizmi to'liq va yakuniy yo'q qilish ..." iborasining parchasini eshitdi - bu parchalanish linotipdagi quyma chiziq kabi butunlay paydo bo'ldi. Qolganlari uchun bu doimiy shovqin edi - quack-quack-quack. Nutqni amalga oshirish mumkin emas edi, ammo uning umumiy tabiati shubhali emas edi. U Goldshteynga qarshi qaqshatqich zarba berganmi yoki fikrli jinoyatchilar va fitnachilarga nisbatan yanada qattiqroq choralar talab qiladimi, Evrosiyo harbiy kuchlarining vahshiylikidan g'azablanganmi, Oqsoqol aka-uka va Malabar frontining qahramonlarini maqtadimi yoki yo'qmi - muhim emas. Qanday bo'lmasin, u aytgan har bir so'z toza pravoslav, toza Ingsoc edi. Og'zini chapillatib turgan yuzsiz ko'zga qarab, Uinstonning oldida tirik odam emas, balki maneken ekanligi g'alati tuyuldi. Bu nutq inson miyasida - og'iz bo'shlig'ida tug'ilmagan. P^...sk^...rtme so'zlardan iborat edi, lekin bu asl ma'noda nutq emas edi, bu hushidan ketgan holda shovqin edi, o'rdak qafasi.

Syme bir oz jim qoldi va sousli ko'lmakda qoshiq bilan ushladi. Keyingi stolda tortishish xuddi shu tezlikda davom etdi, uni umumiy xumda osongina ko'rish mumkin edi.

"Newspeakda bir so'z bor", dedi Syme. "Siz buni bilsangiz, bilmayman:" rehekryak "- bu o'rdak urishidir. Ikki qarama-qarshi ma'noga ega bo'lgan qiziqarli so'zlardan biri. Dushmanga qo'llanganda, bu la'natdir; kimga rozi bo'lsangiz, maqtovga murojaat qiling.

Simon p^...sk^...rt^...lmesi kerak, - o'yladi Uinston. U qayg'u bilan o'ylardi, garchi Syme uni mensimasligini va uni juda yaxshi ko'rmasligini juda yaxshi bilar edi va agar u bunga asos bo'lsa, uni jinoyatchisi deb e'lon qilishi mumkin edi. Syme bilan qandaydir muammo bor. Unga etishmayotgan narsa: ixtiyoriylik, ajratib ko'rsatish, qandaydir tejamkorlik ahmoqligi. Bu noto'g'ri, deb aytmaslik kerak. U Ingsoc tamoyillariga ishonadi, "Katta birodar" ni ulug'laydi, g'alabalardan xursand bo'ladi, jinoyatchilarni nafaqat samimiy, balki g'ayratli va tinimsiz nafratlanadi va oddiy partiyaning a'zosi uchun kerak bo'lmagan so'nggi ma'lumotlarga ega. Ammo har doim undan yoqimli xushbo'y hidi kelardi. U gapirishga arzimaydigan narsalarni aytdi, juda ko'p kitob o'qidi, rassomlar va musiqachilar tomonidan tanlangan "Kashtan ostidagi" kafesiga tashrif buyurdi. Bu qahvaxonaga tashrif buyurishga hech qanday taqiq yo'q edi, hatto yozilmagan ham taqiq yo'q edi, lekin uni dahshatli narsa tortib turardi.

Bir vaqtlar, ishonchni yo'qotgan iste'fodagi partiya rahbarlari u erga yig'ilishgan (keyin ular olib tashlangan). Mish-mishlarga ko'ra, Goldsteinning o'zi u erda bir necha yil yoki o'n yillar oldin bo'lgan. Syme taqdirini taxmin qilish qiyin emas edi. Ammo agar Syme uch soniya ichida ham Uinstonning qanday nuqtai nazarga ega ekanligini bilib olganida shubha tug'ilmagan bo'lsa, Syme darhol Uinstonni Tafakkur Politsiyasiga xabar qilgan bo'lar edi. Biroq, uning joyidagi har kimga o'xshab - lekin yana Syme. Pravoslavlik ongsiz holat.

Syme boshini ko'tardi.

- Parsons keladi, - dedi u.

Uning ovozi: "bema'ni ahmoq". Darhaqiqat, Uinstonning G'alaba uyidagi qo'shnisi dasturxon atrofida o'tirar edi - sochlari oq, baqa yuzi kalta, barrel shaklidagi odam. O'ttiz besh yoshida u allaqachon qorinni va bo'ynida yog 'qatlamlarini o'stirgan edi, ammo u osonlik bilan o'g'il kabi qimirlab ketdi. Ha, va u bolakayga o'xshab ko'rinar edi: faqat kattaroq edi: u forma kiygan bo'lsa ham, men uni doim ko'k shorti, kulrang ko'ylak va skautning qizil galstukida tasavvur qilishni xohlardim. Xayol tizzalariga kovaklarni tortdi va qisma qo'llarga englarini tortdi. Parsons har fursatda short kiygan - har ikkala o'yinda ham, jismoniy faollikni talab qiladigan boshqa mashg'ulotlarda. U ikkalasini ham quvnoq "Salom, salom!" ularning ustiga terning kuchli hidini to'kib, stolga o'tirdi. Uning butun yuzi shudring bilan qoplangan edi. Parsonsning terlash qobiliyati ajoyib edi. Klubda u har doim raketaning ho'l tutqichi bilan stol tennisi o'ynayotganini taxmin qilish mumkin edi. Syme uzun so'zlar yozilgan qog'ozni oldi va tayyor siyoh qalam bilan o'qishni boshladi.

- Mana, u tushlik paytlarida ham ishlaydi, - dedi Parsons Uinstonni itarib. - U sevadi, a? U erda nima bor? Mening fikrlaringa ko'ra emas, ehtimol miyalarga. Smit, nega sizni quvlayotganimni bilasizmi? Siz menga obuna bo'lishni unutdingiz.

- Obuna nima? - deb so'radi Uinston cho'ntagiga qarab. Ish haqining chorak qismi ko'ngilli obunalarga ketgan, shu sababli ularni eslab qolish qiyin bo'lgan.

- Hate Week uchun - mahalliy obuna. Men uyning xazinachisiman. Biz o'z kuchlarimizni ayamaymiz - yuzimizga axloqsizlik bilan urmaymiz. Ochig'ini aytganda, agar bizning "Pobeda" uyimiz ko'chadagi barcha bayroqlardan ko'proq narsani namoyish qilmasa, bu mening aybim emas. Siz ikki dollar va'da qildingiz.

Uinston maydalangan, ifloslangan ikkita qog'ozni topib topshirgandi va Parsons uni daftarchaga yozib qo'ygan.

- Aytgancha, - dedi u, - men kecha sipohim sizni sapchib otganini eshitdim. Men unga birinchi raqamni berdim. U hatto tahdid qildi: bu yana sodir bo'ladi - men slingshotni olib qo'yaman.

"Ehtimol, uni qatl etishmayotganidan xafa bo'lgan", dedi Uinston.

- Ha, bilasiz ... nima demoqchiman: uning to'g'ri ruhda tarbiyalanganligi darhol aniq bo'ladi. Yomon nayrangbozlar - u yoki boshqasi - lekin juda ham! Xayolimda bitta narsa: skautlar va albatta urush. O'tgan yakshanba kuni qizcha nimani tashlaganini bilasizmi? Ular Berkampstedga sayohat qilishdi - u yana ikkita qizni jalb qildi, bo'linmadan chiqib ketdi va kechgacha bitta kishini kuzatdi. Biz ikki soat davomida unga ergashdik, hamma o'rmonda edi va Amershamda uni patrulga topshirdilar.

- Nima sababdan? - so'radi Uinston biroz xijolat bo'lib.

Parsons g'olibona davom etdi:

- Kichkina qiz, dushmanning agenti, parashyut yoki boshqa biron narsa bilan tashlangan deb taxmin qildi. Ammo gap shundaki. Nima uchun u uni gumon qilmoqda deb o'ylaysiz? U ajoyib poyabzal kiygan - u bunday odamlarni men hech qachon ko'rmaganman, deydi. Agar chet ellik bo'lsa-chi? Etti yoshli to'ng'iz - va qanday aqlli, a?

- Va ular unga nima qilishdi? - so'radi Uinston.

- Men buni bilmayman. Ammo men bundan ajablanmayman ... - Parsons qurol bilan nishonga o'xshab tilini qistirdi.

- A'lo, - dedi Sime g'oyibona o'ychanlik bilan, varag'iga qaramasdan.

"Albatta, hushyor holda bo'lolmaymiz", deb itoat qildi Uinston.

- Urush, bilasizmi, - dedi Parsons.

Go'yo uning so'zlarini tasdiqlash uchun, televizor ekrani ularning boshi ustida fanatlar o'ynadi. Ammo bu safar bu jabhada g'alaba emas, balki mo'l-ko'lchilik vazirligining xabari edi.

- O'rtoqlar! - baqirdi baquvvat yosh ovoz. - Ehtibor, o'rtoqlar! Ajoyib yangiliklar! Ishlab chiqarish oldidagi g'alaba. Iste'mol tovarlarining barcha turlarini ishlab chiqarish bo'yicha xulosalar shuni ko'rsatadiki, turmush darajasi o'tgan yilga nisbatan kamida

rma foizga oshdi. Bugun ertalab Okeaniya bo'ylab tabiiy namoyishlarning to'xtovsiz to'lqini. Ishchilar fabrika va muassasalarni tark etishdi va ko'chalar bo'ylab plakatlar bilan chiqishdi, oqsoqol akaga o'zining oqil rahbarligi ostida yangi baxtli hayot uchun minnatdorchilik izhor etishdi. Bu erda ba'zi pastki chiziqlar mavjud. Oziq-ovqat mahsulotlari ...

"Bizning yangi baxtli hayotimiz" so'zlari bir necha bor takrorlangan. Mo'l-ko'lchilik vazirligi so'nggi paytlarda ularni sevib qoldi. Shovqin-suron chalib yuborgan Parsons, og'zini ochib, tantanali ravishda, zerikish hissi bilan tingladi. U raqamlarni kuzatib bo'lmadi, lekin ular yoqishi kerakligini tushundi. U cho'ntagidan yaroqsiz tamaki bilan to'ldirilgan ulkan bir quvurni tushirdi. Tamaki darajasi haftasiga yuz gramm bo'lganida, odam kamdan-kam hollarda o'z trubkasini tepaga to'ldirishiga yo'l qo'ydi. Uinston g'alaba sigaretasini chekib, gorizonta tutishga harakat qilardi. Yangi kupon faqat ertadan boshlab amal qiladi va uning atigi to'rtta sigareti qolgan. Endi u tashqi shovqinni o'chirishga va telekanalda nima eshitalayotganini eshitishga harakat qilardi. Aftidan, Big Brotherga shokolad ratsionini haftasiga yigirma grammgacha oshirganligi uchun minnatdorlik bildirilgan ko'rinadi. Ammo kecha ular stavkaning yigirma grammgacha tushirilishini e'lon qilishdi, deb o'yladi Uinston. Ular chindan ham bunga ishonishadimi - bir kun ichidami? Ular ishonishadi. Parsons osongina ahmoq hayvonga ishondi. Keyingi stolda ko'zsiz - fanatik ravishda, ishtiyoq bilan, oshkora istak bilan oshkor qilish, fosh qilish, o'ttiz hafta norma o'ttiz gramm deb aytadigan odamlarga p^...sk^...rtmek. Syme ham bunga ishondi, faqat aniqroq, ikkilanish orqali. Xo'sh, u yolg'iz o'zi xotirasini yo'qotmaganmi?

Teleskop ajoyib statistikani yangilamoqda. O'tgan yilga nisbatan ko'proq oziq-ovqat, ko'proq kiyim-kechak, ko'proq uy, ko'proq mebel, ko'proq idish, ko'proq yoqilg'i, ko'proq kemalar, ko'proq vertolyotlar, ko'proq kitoblar, yangi tug'ilgan chaqaloqlar - kasallik, jinoyatchilik va jinnilikdan ko'proq. Har yili, har daqiqada, hamma narsa va hamma tezda yangi va yangi marralarga ko'tarilmoqda. Xuddi Sime singari, Uinston qoshiqni olib, to'kilgan sousda olib yura boshladi va uzun ko'lmakka to'g'ri shakl berdi. U o'z hayoti, hayot sharoiti haqida g'azab bilan o'ylardi. U doim shunday bo'lganmi? Taom har doim shunday ta'mi bo'lganmi? Ovqatlanish xonasi atrofiga qaradi.

Past shiftli, gavjum zal, devorlar son-sanoqsiz narsalar ishqalanishidan ifloslangan; eskirgan metall stol va stullar, shunchalik yaqinki, qo'shningiz bilan tirsaklaringizga urasiz; egilgan qoshiq, maydalangan tovoqlar, qo'pol oq krujkalar; barcha yuzalar yog'li, har bir yoriqda axloqsizlik mavjud; va yomon jin, yomon qahva, shag'al va mis va eskigan kiyimlarning nordon hidi. Sizning oshqozoningiz va teringiz uchun bu har doim yoqimsiz bo'lganmi, sizni o'g'irlash, mahrum qilish kabi tuyg'ular har doim bo'lganmi? To'g'ri, uning butun hayotida u umuman boshqacha narsani eslay olmadi. U eslayotganda, ovqat hech qachon etishmasdi, hech qachon paypoq va choyshablar yo'q edi, mebel har doim yaroqsiz va titrab turardi, xonalar isitilmagan, metroda poezdlar gavjum, uylar xarob bo'lgan, non qorong'i, qahva nopok, choy kamyob, sigaretalar - faqat bir nechtasi: arzon va mo'l-ko'l narsa, sintetik jindan tashqari. Albatta, tana qariydi va buning uchun hamma narsa noto'g'ri bo'ladi, lekin agar siz noqulay, iflos, ozgina hayotdan, cheksiz qishdan, qotib qolgan paypoqdan, doimiy ishlaydigan liftlardan, muzli suvdan, qo'pol sovundan, barmoqlaringiz ichidagi sigaretdan kasal bo'lib qolsangiz. , ovqatning g'alati va jirkanch ta'midan kelib chiqqan holda, bunday hayot tarzi g'ayritabiiy degani emasmi? Agar u chidab bo'lmasday tuyulsa - haqiqatan ham ota-bobolar xotirasi siz ilgari bir-biridan boshqacha yashagan deb pichirlashadimi?

U yana xonaga qaradi. Deyarli barcha odamlar xunuk edilar - va hatto ular yagona ko'k rangdagi paltolarni boshqa narsaga almashtirishsa ham xunuk bo'ladi. Uzoqdan, hayratlanarli darajada qo'ng'izga o'xshash qisqa odam qahva ichib, yon tomonlariga shubhali ko'zlarini o'q uzdi. Agar siz atrofga qaramasangiz, Uinston o'yladi, partiya tomonidan belgilangan ideal tipga: baland bo'yli, mushakli yoshlar va dabdabali qizlar, sarg'ish sochli, beparvo, ko'ylakli, xushchaqchaq odam borligiga ishonish qanchalik oson. Aslida, u aytishi mumkin bo'lganidek, uchish-qo'nish yo'lagi I aholisining aksariyati kichik, qorong'i va xunuk edi. Vazirlikdagi qo'ng'izsimon turning ko'payishi qiziq: hayratlanarli, kalta oyoqli, juda erta semiz odam, notinch harakatlar bilan, qalin, o'tkazib bo'lmaydigan yuzlar va kichkina ko'zlar. Bu tur qandaydir tarzda ayniqsa partiya boshqaruvida gullab-yashnadi.

Mo'l-ko'chilik vazirligining reportajini muxlislarning muxislari bilan yakunlab, teleserial bravura musiqasini ijro etishni boshladi. Parsons raqamlar bilan bombardimondan g'ayrioddiy ishtiyoq bilan to'ldi va og'zidan trubkasini oldi.

"Ha, mo'l-ko'chilik vazirligi bu yil juda yaxshi ish qildi", dedi u va biluvchisi bilan bosh irg'adi. - Aytgancha, Smit, tasodifan sizda pichoq yo'qmi?

- Yo'q, - javob qildi Uinston. - Men bir yarim oyni oldirdim.

- Ha, ha ... faqat iloji bo'lganda so'rashga qaror qildim.

- Meni kechirmang, - dedi Uinston.

Vazirlarning ma'ruzasi paytida to'xtatilgan keyingi stolda xuddi shu kuch bilan ish qayta boshlandi. Uinston negadir Parsons xonimni, sochlari to'kilib ketganini va ajinlaridagi changni esladi. Ikki yil o'tgach, agar ilgari bo'lmasa, bolalar uni Fikrlar Politsiyasiga xabar berishadi. P...sk...rt...f...r. Saima p...sk...rt...f...r. U, Uinston p...sk...rt...f...r. O'Brayen p...sk...rt...f...r. Parsons, aksincha, hech qachon p...sk...rt...lmemektedir. Ko'zsiz qafas hech qachon p...sk...rt...lm...r Kichik, qo'ng'izga o'xshash vazirliklar, labirintlar orqali shiddat bilan harakat qilmoqdalar - ular ham hech qachon p...sk...rt...lmemektedir. Va adabiyot bo'limidagi o'sha qizga p...sk...rt...lemez. Unga instinktiv ravishda kimning halok bo'lishini va kim omon qolishini sezadi, garchi siz xavfsizlik qanday ta'minlanganligini ham tushunolmaysiz.

Keyin qo'pol hujum uni revereridan chiqarib yubordi. Keyingi stolda turgan ayol biroz burilib, unga qaradi. Qorong'i sochlar bilan. U notanish niyat bilan unga tikilib qaradi. Ularning ko'zlari ochilishi bilan u yuz o'girdi.

Uinston tizmasi ostida ter bosganini his qildi. Uni dahshatli dahshat qamrab oldi. Dahshat deyarli darhol o'tdi, ammo bezovta qiluvchi bezovtalik hissi saqlanib qoldi. Nega u uni kuzatmoqda? Afsuski, u u kelganida stolda o'tirganmi yoki yo'qmi, eslay olmadi. Ammo kecha, ikki daqiqalik nafratdan so'ng, u orqasiga o'tirdi, ammo bunga hech qanday ehtiyoj yo'q edi. Ehtimol, u uning so'zlarini tinglashni xohlagan - uning baland ovozda qichqirayotganini bilish uchun.

So'nggi marta bo'lgani kabi, u o'yladi: u odatdagi Fikrlar Politsiyasi xodimi bo'lishi dargumon, ammo ixtiyoriy josuslik eng xavfli. U uning qancha vaqtga qaraganini bilmasdi - ehtimol besh minut - va u shu vaqtgacha uning yuzini tomosha qiladimi yoki yo'qmi noma'lum edi. Agar siz jamoat joyida yoki televizor ekranini ko'rish sohasida bo'lsangiz va o'zingizni o'ylashga imkon bersangiz, bu xavfli, bu dahshatli. Siz arzimaz arzimaz narsaga xiyonat qilishingiz mumkin

Nerv asabiyligi, yuzidagi bezovtalik, o'z-o'zidan gaplashish odati - bu anomaliya belgisi, nimanidir yashirishga urinish sifatida ko'rish mumkin. Qanday bo'lmasin, nomuvofiq yuz ifodasi (masalan, g'alaba haqida e'lon qilganda ishonchsizlik) allaqachon jazolanadigan jinoyat hisoblanadi. Newspeak-da buning uchun bir so'z bor: odam-jinoyat.

Qiz yana Uinstonga orqa o'tirdi. Axir, u unga ergashmasligi mumkin; ehtimol u ketma-ket ikki kun uning yonida bo'lishi tasodifdir. Sigareti chiqib ketdi va u ehtiyotkorlik bilan stol chetiga qo'ydi. Agar u tamakini to'kolmasa, ishdan keyin chekadi. Keyingi stolda o'tirgan ayol xabardor bo'lishi mumkin, ehtimol keyingi uch kun ichida u Sevgi vazirligining podvaliga tushishi mumkin, ammo sigaret tutuni yo'qolmasligi kerak. Syme qog'ozni bukib, cho'ntagiga solib qo'ydi. Parsons yana gapirdi.

- Sizga aytmadimmi, mening bolalarim bozor sotuvchisiga yubkasini qanday yoqishgan? - dedi u kulib va |||||chubukini qo'yib yubormay. - Kolbasa Big Brother bilan plakatda o'ralganligi uchun. Biz orqadan otilib chiqib, gugurt qutisiga o't qo'ydik. Menimcha, u qattiq kuygan. Mana, qassoblar, a? Ammo samimiy, ammo samimiy! Shunday qilib, ularni skautlarga o'rgatishadi - birinchi sinf, bu mening davrimdagidan yaxshiroqdir. Sizningcha, ular oxirgi marta nima bilan qurollangan? Eshitish naychalari qulf teshigi orqali! Kecha qizim uni uyga olib kelib, umumiy xonaning eshigi oldida tekshirib ko'rdi - u shunchaki quloqqa qaraganda ikki marta yaxshi eshitish mumkinligini aytadi! Albatta, sizga aytaman, bu shunchaki o'yinchoq. Ammo fikrlar to'g'ri yo'nalishni beradi, a?

Keyin televizor teshikka hushtak chiqardi. Bu ishga kirish uchun signal edi. Uchovlari lift oldidagi maydalashda qatnashish uchun o'rnidan turishdi va Uinstoning sigaretidan tamaki qoldiqlari otilib chiqdi.

Uinston o'z kundaligida shunday deb yozdi:

Bu uch yil oldin edi. Qorong'u oqshomda, katta temir yo'l stantsiyasi yonidagi ko'chada. U deyarli hech qanday chiroq yoqmagan ko'cha chiroqining ostiga turdi. Yosh yuz qattiq bo'yalgan. Bu meni o'ziga tortdi - niqobga o'xshash yuzning oqligi, yorqin qizil lablari. Partiya ayollari hech qachon bo'yanishmaydi. Ko'chada boshqa hech kim yo'q edi, televizor ekranlari yo'q edi. U dedi: "Ikki dollar". Men ...

Davom ettirish unga qiyin bo'ldi. U ko'zlarini yumdi va dahshatli vahiyni yo'qotish uchun barmoqlarini qovoqlariga bosdi. U chidab bo'lmas darajada va baland ovozda qasam ichishni xohladi. Yoki boshingizni devorga urib, stolni taqillatib, siyohdonni derazadan uloqtirasiz - zo'ravonlik, shovqin, og'riq, har qanday narsa odamning xotirasini o'chiradigan narsa.

Sizning fikringizcha, sizning eng yomon dushmaningiz sizning asab tizimingizdir. Har qanday vaqtda ichki zo'riqish qandaydir ko'rinadigan alomatlar bilan ifodalanishi mumkin. U bir necha hafta oldin ko'chada uchrashgan bir yo'lovchini esladi: o'ttiz besh-qirq yoshlardagi oriqlik bir odam, partiya a'zosi, yupqa va juda uzun bo'yli portfel bilan. Ular bir-biridan bir necha qadam narida edilar, to'satdan yo'lovchining chap tomoni bukildi. Ular sathini aniqlashganda, bu yana takrorlandi: tez qimirlashi, shomil, fotosurat suratining qisqichi sifatida qisqa, ammo ko'rinishi aniq. Uinston shunday deb o'yladi: bechora odamning qopqog'i bor. Bu odam ehtimol buni sezmagani qo'rqinchli. Ammo barchaning eng yomon xavfi tushida gaplashishdir. Bundan ko'rinib turibdiki, Uinston o'zingizni umuman himoya qila olmaysiz.

U chuqur nafas olib, yozishni boshladi:

Men unga ergashib, hovlidan podval oshxonasiga bordim. Devorga qarshi to'shak bor edi, stolda vintli tayoqchali chiroq bor edi. Ayol ...

Bezovtalik ketmadi. U tupurmoqchi edi. Podvaldagi oshxonadagi ayolni eslab u xotini Ketrinni esladi. Uinston uylangan edi - bir paytlar va ehtimol hali ham; uning bilishicha, xotini o'lmagan. U yana oshxonaning og'ir, eskirgan havosi, iflos choyshablar, choyshablar va arzon atirning aralash hidi bilan bir vaqtning o'zida nafas olayotganday tuyuldi - jirkanch va jozibali edi, chunki u partiyasiz ayol kabi hidlangan, partiyadagi ayol hidlay olmaydigan edi. Faqat prujinalar qotib qolishdi. Uinston uchun atir hidi zino bilan uzviy bog'liq edi.

Bu uning ikki yil ichidagi birinchi gunohi edi. Albatta, fohishalar bilan muomala qilish taqiqlangan, ammo taqiq vaqti-vaqti bilan buzishga jur'at etgan narsalardan biri edi.

Xavfli - ammo halokatli emas. Fohisha bilan ushlanib qoldim - lagerda besh yil, bundan keyin, agar og'irlashtiradigan holatlar bo'lmasa. Va masala unchalik qiyin emas; Qani endi ular jinoyat uchun qo'lga olinmasa. Qashshoq mahallalarda o'zlarini sotmoqchi bo'lgan ayollar ko'p edi. Va siz bir shisha jin uchun boshqasini sotib olishingiz mumkin edi: Prolam jinni qabul qilish kerak emas edi. Ushbu sahna ortida partiya fohishabozlikni instinktlar uchun fitna sifatida ham qo'llab-quvvatladi, ammo bu hali ham bostirilmaydi. O'g'rilik va xursandchilik kabi, buzuvchi juda ahamiyatsiz edi, ayol esa eng kambag'al va nafratlanganlardan edi. Kechirilmas jinoyat - bu partiya a'zolari o'rtasidagi aloqa. Ammo, katta tozalash paytida ayblanuvchilar bu jinoyatni tan olishgan bo'lsa ham, bu hayotda sodir bo'lishini tasavvur qilish qiyin edi.

Partiya nafaqat erkaklar va ayollar o'rtasidagi aloqalarni rivojlanishiga to'sqinlik qilishga, balki uning ta'siriga har doim ham javob berishga intilmadi. Uning haqiqiy e'lon qilinmagan maqsadi jinsiy xursandchilikdan mahrum qilish edi. Asosiy dushman erotiklik kabi sevgi emas edi - nikohda ham, undan tashqarida ham.

Partiya a'zolari o'rtasidagi barcha nikohlar maxsus qo'mita tomonidan ma'qullangan va bu printsip ochiq e'lon qilinmagan bo'lsa ham - agar kelajakdagi er-xotinlar bir-biriga jismonan yoqimli ekanligi ko'rinsa, ularga ruxsat berilmagan. Nikoh faqat bitta maqsad bilan tan olingan: bolalarni davlat xizmatiga tayyorlash. Jinsiy aloqani, hattoki, ho'qnaga o'xshab mayda-chuyda protsedura sifatida ko'rish kerak edi. Bu haqda hech qachon to'g'ridan-to'g'ri e'lon qilinmagan, ammo ular bolaligidan asta-sekin har bir partiya a'zosi qo'shilib ketishgan. Hatto Jinsiy aloqaga qarshi yoshlar ittifoqi kabi tashkilotlar ham bor edi, ular har ikkala jins uchun ham poklikni targ'ib qildilar. Urug'lantirish jamoat joylarida sun'iy urug'lantirish yo'li bilan amalga oshiriladi. Uinston bu talab jiddiy ravishda ilgari surilmasligini bilardi, ammo umuman olganda bu partiya mafkurasiga to'g'ri keladi. Partiya jinsiy instinktni o'ldirishga harakat qildi va o'ldirish mumkin emasligi sababli hech bo'lmaganda buzib ko'rsatishi va dog 'tushirishga harakat qildi. Nima uchun bu kerak edi, u tushunmadi; ammo ajablanadigan hech narsa yo'q edi. Ayollarga kelsak, partiya juda yaxshi ish qildi.

U yana Ketrinni esladi. To'qqiz ... o'n ... ular ajralganlaridan deyarli o'n bir yil. Ammo u kamdan-kam hollarda u haqida o'ylaydi. Ba'zan bir hafta ichida u uylanganligini hech qachon eslamaydi.

Ular atigi o'n besh oy yashadilar. Partiya ajrashishni taqiqladi, ammo farzandsiz odamlarning ketishiga to'sqinlik qilmadi, aksincha.

Ketrin uzun bo'yli, juda tekis sarg'ish va hatto oqlangan edi. Uning toza, suvli yuzini olijanob deb atash mumkin - siz uning orqasida iloji boricha hech narsa yo'qligini anglamaguningizcha. Hayotining boshida, Uinston u bilan boshqa odamlarga qaraganda yaxshiroq tanish bo'lgani uchun, u hech qachon ahmoq, bema'ni va bo'sh mavjudotni uchratmaganligi uchungina qaror qildi. Uning boshidagi fikrlar, bularning har biri shiorlardan iborat edi va dunyoda partiyaning qo'lini tortib oladigan bunday bema'nilik yo'q edi. "Piyoda yurish" - u o'zini o'ziga chaqirdi. Ammo, agar u bitta narsani - to'shakni istamasa, birgalikda hayotdan omon qolgan bo'lar edi.

Siz unga tegishi bilan u seskanib ketdi va xijolat tortdi. Uni quchoqlash xuddi yog'och uyni quchoqlash kabi edi. G'alati narsa: u ayolni unga bosganida, u ayni paytda uni butun kuchi bilan itarib yuborganini his qildi. Bu taassurot uning qattiq mushaklari tomonidan yaratildi. U ko'zlarini yumib, qarshilik ko'rsatmadi yoki yordam bermadi, lekin bo'ysundi. Keyin u sudralib ketdi. Agar ular endi uxlamaslikka rozi bo'lishganida, u haliyam chidab turardi. Ajablanarlisi shundaki, Ketrin bunga rozi bo'lmagan. Biz, agar iloji bo'lsa, farzand ko'rishimiz kerak, dedi u. Shunday qilib, hech qanday to'siqlar bo'lmasa, mashg'ulotlar haftada bir marta va muntazam ravishda davom etardi. U hatto ertalab unga unutmasin deb, bugun kechqurun nima kelishini eslatdi. Buning uchun uning ikkita ismi bor edi. Biri - "bola haqida o'ylash", ikkinchisi - "bizning burchimiz" (ha, u o'zini shu tarzda ifoda etdi). Ko'p o'tmay, belgilangan kun yaqinlashganda, u dahshatli dahshatni uyg'otdi. Ammo, xayriyat, bola ish bermadi, Ketrin urinishni to'xtatishga qaror qildi va ko'p o'tmay ular ajralishdi.

Uinston ohista xo'rsindi. U yana qalamni olib:

Ayol o'zini to'shakka tashladi va shu zahotiyog' hech qanday muqaddimasiz, ta'riflab bo'lmaydigan qo'pollik va qo'pollik bilan etagini ko'tardi. Men ...

U o'sha erda o'zini chiroqning xira nurida ko'rdi va yana choyshab kiygan arzon atirning hidi uning burniga tegdi, yuragi yana qahr-g'azab va o'jizlikdan bezovtalikni his qildi va xuddi shu lahzada Ketrinning oq tanasini esladi, u partiyaning gipnozi ostida abadiy muzdek bo'lib qoldi. Nima uchun har doim shunday bo'lishi kerak? Nega u o'ziga o'xshagan bir ayolga ega bo'lolmaydi va uning ulushi iflos, shoshilib juftlangan va yillar bilan ajratilgan? Oddiy bir romantikani deyarli tasavvur qilib bo'lmaydi. Barcha partiyadagi ayollar bir xil. Poklik ularga partiyaviy sodiqlik singari kuchli zarba beradi. Ularda tabiiy tuyg'u yoshlarni o'ylash, o'yinlar va sovuq cho'milish, bema'ni narsalarni maktabda, skautlarda, Yoshlar ittifoqida, reportajlar, paradlar, qo'shiqlar, shiorlar, harbiy musiqalar bilan to'ldirish orqali yo'q qilindi. Uning ongi unga istisnalar bo'lishi kerakligini aytdi, lekin yuragi ishonishdan bosh tortdi. Ularning barchasiga etib bo'lmaydi - partiya o'z maqsadiga erishdi. U sevilgandan ham ko'proq, umrida bir marta bo'lsa ham, ushbu fazilat devori ostidan o'tib ketishni xohladi. Muvaffaqiyatli jinsiy aloqa allaqachon qo'zg'olon. Ehtiros o'ylangan jinoyatdir. Ketrinni eritib yuborish, agar iloji bo'lsa - bu uning rafiqasi bo'lsa ham, vasvasa bo'lishi mumkin edi.

Ammo buni tugatishim kerak edi. U shunday deb yozgan:

Chiroq ichidagi chiroqni yoqdim. Men uni nurda ko'rganimda ...

Qorong'i tushgandan keyin kerosin chiroqining ajoyib nuri juda yorqin ko'rinardi. Faqat hozir u ayolga yaxshi tikilib qoldi. U ayol tomon bir qadam tashladi va to'xtab, shahvat va vahima o'rtasida yirtilib ketdi. U bu erga kelish bilan qanday xavf borligini bilar edi. Ehtimol, u ketayotganda patrol uni ushlab olishi mumkin; Ehtimol, uni allaqachon eshik oldida kutishayotgandir. Hatto u nima uchun kelganini qilmasdan chiqib ketsa ham! ..

Buni yozish kerak edi, tan olish kerak edi. Va chiroq nuri bilan u ayolning qari ekanligini ko'rdi, yuzi qizarib ketgan va qalin karton bilan qoplangan bo'lib, u endi karton niqobiday yorilib ketganday tuyuldi. Sochlarda kulrang iplar mavjud; va eng katta tafsilotlar: og'iz ochilgan va unda hech narsa yo'q, g'or kabi qora. Bitta tish ham emas.

Shosha-pisha, u rulonlarda yozgan:

Men uni nurda ko'rganimda, u ellik yoshga to'lmagan edi. Ammo men to'xtab ishni tugatmadim.

Uinston barmoqlarini yana qovoqlariga bosdi. Xo'sh, u hamma narsani yozdi, lekin hech narsa o'zgarmadi. Davolanish yordam bermadi. Men ovozimning yuqori qismida qasam ichmoqchi edim.

Agar umid bo'lsa (Uinston yozgan), unda u rollarda.

Agar umid bo'lsa, demak, boshqa hech qanday joy yo'q: faqat Okeaniya aholisining sakson besh foizini tashkil etuvchi davlatning hovlisida to'plangan bu partiyada partiyani yo'q qilishga qodir kuch tug'ilishi mumkin. Partiyani o'z ichidan ag'darib bo'lmaydi. Uning dushmanlari - agar uning dushmanlari bo'lsa - ulana olmaydi, ular hatto bir-birlarini taniy olishmaydi. Afsonaviy "Birodarlik" bo'lsa ham - va bu istisno qilinmaydi - uning a'zolari ikki yoki uch kishidan oshiq guruhlariga to'planishini tasavvur qilishning iloji yo'q. Ularning isyoni ko'zlarning ifodasi, ovozdagi intonatsiya; eng pichirlangan so'z. Va Prolamus, agar ular o'z kuchlarini anglashsa, fitna befoyda. Ular o'rnidan turib, o'zlarini chayqashlari kifoya - ot pashshalarni silkitib qo'ygandek. Agar xohlasalar, ertaga ertalab partiyani parchalashadi. Ertami-kechmi ular bu haqda o'ylashadi. Ammo! ..

Bir kuni u gavjum ko'chada yurganini va birdan qulog'i eshitilgan, ming kishilik ovozda, qichqiriq va xiyobon oldidagi xiyobondan qanday qilib otilib chiqqanini esladi. G'azab va umidsizlikning kuchli, dahshatli qichqirig'i, qalin "A-ah-oh!" Uning yuragi urdi. Boshlangan! - deb o'yladi u. G'azab! Oxiri ular isyon ko'tarishdi! U yaqinroq kelib, olomonni ko'rdi: ikki yoki uch yuzta ayol bozor rastalari oldida ho'llangan, yuzlari cho'kayotgan bug'da o'tirgan yo'lovchilar singari fojiali edi. Uning ko'zi oldida umidsizlikka tushgan birlashgan olomon tarqab ketayotganday tuyuldi: u alohida janjallar oroliga tushib ketdi. Aftidan, do'konlardan biri kostryulkalar sotilgan. Zaif, mo'rt qutilar - lekin oshxona idishlari har doimgidan qiyin edi. Va endi mol birdan tugadi. Baqir-chaqirli mushtlashlar va jag'lar bilan kuzatib qo'yilgan idishlarni tortib olishdi, omborxonaning atrofida esa omadsiz oshxona do'koni xizmatkorini pul berish va peshtaxta ostiga yashirishda ayblashdi. Yana bir qichqiriq eshitildi. Ikkita semiz ayol - biri sochlari qassobdan ushlab, har tomonga tortdi. Ikkalasi ham tortishdi, dastak o'chdi. Uinston nafrat bilan qarab qo'ydi. Ammo atigi ikki-uch yuz ovozning qichqirig'idan qanday dahshatli bir kuch ko'tarildi! Nega endi ular biron narsaga arzigulik narsaga qichqirishmaydi!

U shunday deb yozgan:

Ular ongli bo'lmagunlaricha hech qachon qo'zg'olon qilmaydilar va isyon qilmagunlaricha ongli bo'lmaydilar.

Xuddi kecha darsligidagi ibora singari u o'yladi. Partiya, shubhasiz, rollarni zanjirlardan ozod qildi. Inqilobdan oldin ular kapitalistlar tomonidan dahshatli tazyiqqa uchragan, och qolgan va kaltaklangan, ayollar shaxtalarda ishlashga majbur bo'lishgan (Aytgancha, ular hanuz shu erda ishlashadi), bolalarni olti yoshida fabrikalarga sotishgan. Ammo, shu bilan birga, ikkitomonlama fikrlash printsipiga binoan, partiyalar rollarni tabiatan quyi mavjudotlar, ular, hayvonlar singari, bir necha oddiy qoidalarga amal qilib, bo'ysunish kerakligini o'rgatdilar. Aslida, Prololar haqida juda kam narsa ma'lum edi. Ko'p narsani bilishga hojat yo'q. Agar ular ko'payib, ko'payib ketgan bo'lsalar va ularga xohlaganlarini qilishlariga imkon bersalar. Argentina tekisliklaridagi mollar singari, ular o'zlari uchun o'zlari uchun tabiiy bo'lgan hayot tarziga qaytdilar - ota-bobolari izidan yurdilar. Ular tug'ilib, balchiqda o'sadilar, ular o'n ikki yoshda ishlay boshlaydilar, qisqa vaqt ichida jismoniy farovonlik va shahvoniylikni boshdan kechiradilar, yigirma yoshda turmush quradilar, endi ular o'ttiz yoshda emaslar, odatda oltmish yoshgacha o'lishadi. Qattiq jismoniy mehnat, uy va bolalarga g'amxo'rlik qilish, qo'shnilar bilan kichik janjallar, kino, futbol, pivo va, eng muhimi, qimor - bularning barchasi ularning ufqlariga mos keladi. Ularni boshqarish oson. Xayoliy politsiya xodimlari doimo ular orasida aylanib yurishadi - ular xavfli bo'lishi mumkin bo'lganlarni aniqlaydilar va yo'q qiladilar; lekin ularni partiya mafkurasi bilan tanishtirishga intilmaydi. Prollarning siyosatga kuchli qiziqishi bo'lishi istalmagan deb hisoblanadi. Ulardan talab qilinadigan narsa - bu ibtidoiy vatanparvarlik - ish kunini uzaytirish yoki ratsionni kamaytirish haqida gap ketganda unga murojaat qilish. Agar norozilik ularni qabul qilsa ham - bu ham ro'y berdi - bu norozilik hech narsaga olib kelmaydi, chunki umumiy fikrlarning yo'qligi tufayli u faqat kichik beton muammolarga qarshi qaratilgan. Katta qiyinchiliklar ularning diqqatini doim chetlab o'tdi. Prollarning aksariyati o'zlarining kvartiralarida teleskoplarga ham ega emaslar. Oddiy politsiya ular bilan juda oz ish qiladi. Londonda juda katta jinoyatlar mavjud, bir davlat ichidagi butun bir davlat: o'g'rilar, banditlar, fohishalar, giyohvand moddalar sotuvchilar, barcha guruhlarning tovlamachilari; ammo, u prole muhitida yopiq bo'lganligi sababli, unga hech qanday e'tibor berilmaydi. Barcha axloqiy masalalarda ularga ota-bobolarining urf-odatlariga rioya qilishlariga ruxsat beriladi. Partiya jinsiy puritanizmi prollarga qo'llanilmagan. Zino uchun ular ta'qib qilinmaydi, ajralishga ruxsat beriladi

Darhaqiqat, din printsiplari unga moyil bo'lgan taqdirda ham ruxsat etiladi. Gumon ostidagi rollarda. Partiya shiori bilan aytilganidek: "Prol va hayvonlar bepul".

Uinston varikoz yarasini ohista tirnoq qildi. Qichishish yana boshlandi. Villi-nilly, siz doimo bitta savolga qaytasiz: inqilobgacha hayot qanday edi? U stolidan miss Parsonsdan olgan maktab tarixi daftarini olib, uni o'z kundaligiga yozishni boshladi.

Qadimgi kunlarda, shonli inqilobdan oldin, London biz biladigan go'zal shahar emas edi. Bu qorong'i, iflos va ma'yus shahar edi va u erda deyarli hamma qo'ldan og'izgacha yashar, yuzlab va minglab kambag'allar etik kiyib yurar edilar va ularning boshlarida tom yo'q edi. Farzandlaringiz, tengdoshlaringiz, shafqatsiz ustalar uchun kuniga o'n ikki soat ishlashga to'g'ri keldi; agar ular sekin ishlasalar, ularni qamchi bilan urib, eski qobiq va suv bilan boqishgan. Ammo bu dahshatli qashshoqlikning o'rtasida ba'zida o'ttiztagacha xizmatkor xizmat qilgan boylarning ulkan chiroyli uylari turardi. Boylarni kapitalistlar deb atashgan. Ular keyingi sahifadagi odamlarga o'xshab yovuz, badbashara odamlar edi. Ko'rinib turibdiki, u uzun palto deb nomlangan uzun qora ko'ylagi va g'alati ipak pechkali shlyapa - tepa deb ataladigan shlyapa kiyib olgan. Bular kapitalistlarning kiyimlari edi va boshqa hech kim ularni kiyishga jur'at eta olmadi. Kapitalistlar dunyodagi hamma narsaga egalik qilishdi, qolgan odamlar esa ularning qullari edi. Ular butun er, barcha uylar, fabrikalar va barcha pullarga egalik qilishgan. Kimki ularga bo'ysunmasa, ochlikdan o'lish uchun qamoqqa tashlangan yoki ishdan haydalgan. Oddiy bir kishi kapitalist bilan gaplashganda, u egilib, egilib, kepkasini echib, uni "ser" deb aytishi kerak edi. Eng muhim kapitalistni qirol va ... deb atashgan.

U ro'yxatni yoddan bilardi. U erda episkoplar kambriy yenglari bilan ishlov berishadi, niqob bilan bezatilgan xalatlardagi sudyalalar, sharmandalik ustuni, poyabzal, yugurish yo'lagi, to'qqiz dumli qamchi, Lord merida ziyofat marosimi, papaning oyoq kiyimlarini o'pish odati. Birinchi kechanning huquqi deb ataladigan narsa ham bor edi, lekin bu bolalar darsligida aytilmagan. Ushbu qonunga ko'ra, kapitalist o'z fabrikasida har qanday ishchi bilan uxlash huquqiga ega edi.

Qancha yolg'on borligini qaerdan bilasiz? Ehtimol, o'rtacha odam aslida inqilobdan oldingiga qaraganda yaxshiroq yashaydi.

Bunga qarshi yagona dalil - bu sizning ichaklaringizda jimgina norozilik, sizning hayotingiz sharoitlari chidab bo'lmashini his qilish instinktiv tuyg'usi, ular bir vaqtlar boshqacha bo'lishi kerak edi. Unga bugungi hayotning o'ziga xos xususiyati shafqatsizlik va beqarorlik emas, shunchaki beparvolik, xiralik, beparvolik. Atrofga boqing, siz televizor ekranidagi yolg'onga yoki partiya intilayotgan ideallarga o'xshash narsalarni ko'rmaysiz. Hatto bir partiya a'zosi o'z hayotining katta qismini siyosatdan tashqarida o'tkazadi: siz zerikarli xizmatda ishlaysiz, metro mashinasida joy olish uchun kurashasiz, oqayotgan paypoqni yuvasiz, qopchali tabletka so'rayapsiz, sigaret tutagini urasiz. Partiya idealidir: bu ulkan, dahshatli, chaqnaydigan narsa: po'lat va beton, dahshatli mashinalar va dahshatli qurollar dunyosi, bir shaklda yuradigan, bitta fikrni o'ylaydigan, bitta shiorni baqiradigan, tinimsiz ishlaydigan, kurash, zafar, jazolash - uch yuz million odam - va barchasi bir xil ko'rinadi. Biroq, hayotda, xaroba shaharlarda borki, u erda nozik poyabzal kiymagan, to'qqizinchi asrning eskirgan uylari atrofida har doim karam va cho'ntagining hidi bor. U Londonning vahiysini ko'rdi - ulkan vayronalar shahri, million axlatxonalar shahri - unga parchalangan yuzi va yupqa sochli, umidsiz ravishda kanalizatsiya trubasini olayotgan xonim Parsons xonimning surati tushirilgan edi.

U yana to'pig'ini timadi. Kecha va kunduzgi televizor ekranlari sizni statistik ma'lumotlar bilan quloqlarga qamrab oladi, bugungi kunda odamlar ko'proq oziq-ovqat, ko'proq kiyim-kechak, yaxshi uylar, ko'proq ko'ngilochar o'yin-kulgilar, uzoq umr ko'rishlari, kamroq ishlashlari va o'zlari kattaroq, sog'lom, kuchliroq, baxtli, aqlli, ko'proq ma'rifatli bo'lishlarini isbotlaydilar. bundan ellik yil avval. Bu erda biron bir so'z isbotlanishi yoki rad etilishi mumkin emas. Masalan, partiya bugungi kunda katta yoshlilarning qirq foizi savodli deb da'vo qilsa, inqilobdan oldin o'n besh foizi savodxon edi. Partiyaning ta'kidlashicha, bugungi kunda go'daklar o'limi har ming mingga oltmish oltmishtani tashkil etadi, inqilobdan oldin u uch yuz ... va hokazo. Ikkita noma'lum bo'lgan bitta tenglama kabi. Ehtimol tarix kitoblaridagi har bir so'z, hatto o'zingiz aniq ko'rinadigan so'zlar ham soxta fantastika ekan. Kim biladi, ehtimol, birinchi kechaning huquqi yoki kapitalist kabi jonzot yoki bosh shlyapa kabi bosh kiyim kabi qonun hech qachon bo'lmagan.

Tuman ichida hamma narsa loyqa. O'tmish tozalanadi, tozalash unutiladi, yolg'on haqiqatga aylandi. U hayotida faqat bir marta - voqealar sodir bo'lganidan keyin, bu muhim bo'lgan - soxtalashtirilganlik to'g'risida aniq va aniq dalillarga ega bo'lgan. Uni yarim daqiqa ushlab turdi. Menimcha, bu 1973 yilda ... bir so'z bilan aytganda Ketrin bilan ajrashgan payt. Ammo bu etti yoki sakkiz yil oldingi voqealar haqida edi.

Bu voqea oltmishinchi yillarning o'rtalarida, katta inqiroz davrida, inqilobning haqiqiy rahbarlari butunlay yo'q qilingan paytda boshlandi. 1970 yilga kelib, Big Brotherdan boshqa hech kim tirik qolmadi. Hammasi sotqin va aksil-inqilobchi sifatida fosh qilindi. Golshteyn qochib ketdi va hech qaerga yashirindi, kimdir g'oyib bo'ldi, aksariyati shovqinli sud jarayonlaridan so'ng qatl etildi, hamma o'z jinoyatlarini tan oldi. Ushbu taqdirni boshidan kechirganlarning orasida uchta bor edi: Jons, Aronson va Ruterford. Ular oltmish beshinchi yilda olingan. Odatdagidek, ular bir yil yoki undan ko'proq vaqt davomida g'oyib bo'lishdi va ular tirikmi yoki yo'qmi, hech kim bilmasdi; odatdagidek, ular o'zlarini fosh qilishlari uchun ularni to'satdan olib chiqishdi. Ular dushman bilan (o'sha paytda Evrosiyo ham dushman edi), jamoat pullarini o'g'irlashda, sodiq partiyalar a'zolarining o'ldirilishida, inqilobdan ancha oldin shug'ullangan Katta birodarning rahbarligi ostida yuz minglab odamlarning hayotiga zomin bo'lgan xatti-harakatlarga iqror bo'lishgan. Ular iqror bo'lishdi, avf etildilar, partiyaga qayta tiklandilar va ism-shariflari bilan muhim bo'lgan lavozimlarni oldilar, lekin aslida - gunohsiz. Ularning uchasi ham "Tayms" gazetasida uzoq vaqtdan beri tavba qiladigan maqolalar yozgan va ularda xiyonatining kelib chiqish sabablarini o'rganib chiqishgan va o'z ayblari uchun to'lovni olishga va'da berishgan.

Uinston ozodlikka chiqqanidan keyin chindan ham kashtan kafesidagi uchlikni ko'rishdi. U ularni hiyla bilan dahshat bilan kuzatdi va ko'zlarini uzolmadi. Ular undan ancha qadimgi edilar - qadimgi dunyo yodgorliklari, ehtimol partiyaning dastlabki qahramonlik kunlaridan qolgan so'nggi yirik shaxslar. Ularning ostida yashirin kurash va fuqarolik urushi shon-sharafi hukmronlik qildi. U haqiqat va sanalar allaqachon xiralashgan bo'lsa-da, ularning ismlarini Big Brother ismidan bir necha yil oldin eshitganligini his qildi. Ammo ular qonundan tashqarida edilar - dushmanlar, pariahlar keyingi bir-ikki yil ichida yo'q bo'lib ketishi kerak edi. Bir vaqtlar O'ylagan Politsiya qo'lida bo'lganlar endi najot topmadilar. Ular jasadlar - va ular qabristonga yuborilishini kutishmoqda.

Atrofidagi stollarda hech kim o'tirmadi. Bunday odamlarning yonida hatto o'zingizni ko'rsatish mantiqiy emas. Ular chinnigullar aralashirilgan qadahlar va qahvaxonaning ichkilikboz ichimliklari ustida sukut saqlashdi. Uinston Ruterfordni juda hayratda qoldirdi. Bir paytlar mashhur karikatura ustasi, o'zining yomon rasmlari bilan inqilob paytida jamoat ehtiroslarini qo'zg'ashga ko'p hissa qo'shgan. Endi uning multfilmlari vaqti-vaqti bilan The Times-da paydo bo'ldi. Bu shunchaki jonsiz va ishonarli bo'lmagan oldingi uslubiga taqlid edi. Eski mavzularni qayta sozlash: xarobalar, kulbalar, och bolalar, ko'chadagi janglar, eng yaxshi shlyapalardagi kapitalistlar - hatto barrikadalarda ham o'zlarining yuqori shlyapalari bilan bo'lishni istamaganlari - o'tmishga qaytishga cheksiz va umidsiz urinishlar. U juda xunuk va badjahl edi - jingalak kulrang sochlar, ajinlar va shishgan yuzlar, chiqadigan lablari. Bir vaqtlar, u g'oyat ajoyib kuch bilan ajralib turishi kerak edi, ammo hozir uning katta tanasi joylarga singib ketgan, egilgan, egilgan, qurigan joylarda. U bizning ko'z o'ngimizda parchalanib ketganday tuyuldi - qulab tushgan tog'.

Soat 15, tinch vaqt edi. Uinston endi u shu soat qanday kelganini eslay olmaydi. Kafe deyarli bo'sh. Televizion ekranlardan quvnoq musiqa yangradi. Uchovlari burchakda sukut saqlab o'tirishdi. Ofitsiant, ularning iltimosini kutmasdan, yana bir stakan jin olib keldi. Ularning stolida shaxmat taxtasi bor edi, ular bir-biridan bir-biridan uzilgan edi, lekin hech kim o'ynamayapti. To'satdan, teleskratlar bilan nimadir yuz berdi - va u yarim daqiqa davom etdi. Musiqa o'zgarib, musiqaning kayfiyati o'zgardi. Yana bir narsa bostirib kirdi ... nima ekanligini tushuntirish qiyin. G'alati, darz ketgan, qichqiriq va hiyla-nayrang - Uinston uni o'ziga sariq deb nomladi. Keyin bir ovoz kuylashni boshladi:

Yoyilgan kashtan ostida

Kunduzi sotilgan -

Men sizman, siz esa mensiz.

Yoyilgan kashtan ostida

Kunduzi yotamiz -

Sen o'ng tomonda, meni esa chap tomonda. [2]

Uchovi qimirlamadilar. Ammo Uinston Ruterfordning xarob yuziga yana bir bor qaraganida, uning ko'zlarida yosh bor edi. Va endigina Uinston ichki titroq bilan, nima uchun titraganini tushunmayapti - Aronson ham, Ruterford ham burunlarini sindirishganini payqadilar.

Birozdan keyin uchalasi yana hibsga olindi. Ma'lum bo'lishicha, ular ozod etilganidan keyin darhol yangi fitna uyushtirishgan. Ikkinchi sudda ular avvalgi barcha jinoyatlarini va ko'plab yangi jinoyatlarini yana tan olishdi.

Ular qatl etildi va ularning avlodlarini tarbiyalash uchun qilingan ishlar partiya tarixida abadiylashtirildi. Taxminan besh yil o'tgach, 1973 yilda, stolga pnevmatik naychadan tushgan materialni olib qo'yish paytida, Uinston tasodifiy gazetani topdi. U parchani stolga yoyishi bilanoq uning ma'nosini angladi. Bu taxminan o'n yil oldin "Times" dan yarmi varaq edi - birinchi yarmi, shuning uchun ularning soni o'sha erda edi - va bu Nyu-Yorkdagi partiyalar ishtirokchilarining fotosurati edi. Jons, Aronson va Ruterford guruhning markazida ajralib turishdi. Ularni tanimaslik mumkin emas edi va ularning ismlari fotosurat ostidagi imzoda edi.

Va ikkala sinovda ham, uchalasi ham o'sha kuni Evrosiyo hududida ekanliklarini ko'rsatdilar. Kanadadagi yashirin aerodromdan ularni Sibiming biron bir joyiga, Evrosiyo Bosh shtabi xodimlari bilan uchrashuvga olib borishdi, ularga muhim harbiy sirlarni berishdi. Bu sana Uinstonning xotirasida qoldi, chunki bu Midlsmere edi; ammo, bu ish, ehtimol, butun davomida tasvirlangan. Faqat bitta xulosa qilish mumkin: ularning tan olishlari yolg'on edi.

Albatta, Xudo nimani kashfiyot ekanligini bilmaydi. Shunga qaramay, Uinston tozalash paytida o'ldirilgan odamlar aslida jinoyatchilar degan fikrni tan olmadi. Ammo aniq isbot bor edi, bekor qilingan o'tmish parchasi: masalan, noto'g'ri cho'kindi qatlamida joylashgan bitta toshqotgan suyak butun geologik nazariyani buzadi. Agar bu haqiqatni oshkor qilish mumkin bo'lsa, uning ma'nosini tushuntirish kerak edi, u yolg'izlarni partiyani tor-mor qilgan bo'lar edi.

Uinston to'g'ri ishga ketdi. Fotosuratni ko'rib, u nimani anglatishini tushunib, uni boshqa varaq bilan yopdi. Yaxshiyamki, televizor ekranni ostin-ustun qilib ko'rdi.

U yostiqni tizzasiga qo'ydi va stul bilan televizordan uzoqlashdi. O'chmas yuzni yaratish juda oson, siz harakat qilsangiz ham, hatto nafas olsangiz ham, lekin yurak urishi bilan yurakni yo'qotmaysiz va televizor bu sezgir narsadir. U o'z hisob-kitoblariga ko'ra, o'n daqiqa kutib turdi, ammo uni biron bir baxtsiz hodisa yuz berishidan qo'rqib azob chekdi - masalan, to'satdan qoralangan qog'oz qog'ozni supurib tashlaydi. Keyin, fotosuratni ochmasdan, uni keraksiz choyshablar bilan birga xotira uyasiga uladi. Va bir daqiqadan keyin u kulga aylangan bo'lishi kerak.

Bu o'n yoki o'n bir yil oldin edi. Bugun u ushbu fotosuratni saqlab qolishi mumkin edi. Qizig'i shundaki, fotosurat va unda aks etgan fakt shunchaki xotira bo'lsa ham, uni bir vaqtning o'zida qo'lida ushlab turgani unga hozirgi kungacha ta'sir ko'rsatdi.

Mumkinmi, u o'zidan: partiyaning o'tmishdagi tutgan o'rni susayganmi, endi mavjud bo'lgan kichik dalillar mavjud emasmikan?

Va bugun, agar fotosuratni tiriltirish mumkin bo'lsa, ehtimol bu dalil bo'lmaydi. Axir, u ayolni ko'rganida, Okeaniya endi Evrosiyo bilan urushda emas edi va uch marhum o'z vatanlarini Sharqiyadagi agentlarga sotishlari kerak edi. Va o'sha vaqtdan beri ko'proq navbatlar sodir bo'ldi - ikkitadan, uchtadan, u qancha bo'lganini eslay olmadi. Ehtimol, marhumning e'tiroflari asl faktlar va sanalar hech qanday ma'noni anglatmasligi uchun qayta yozilgan va qayta yozilgan. O'tmish shunchaki o'zgarmaydi, doimiy ravishda o'zgaradi. U uchun eng yomon tomoni shundaki, u hech qachon bu ulkan aldamchilik nima maqsadda harakat qilayotganini aniq tushunmagan edi. O'tmishni qalbakilashtirishning bir lahzalik foydalari aniq, ammo uning asosiy maqsadi sirdir. U yana qalamni olib:

QANDAY tushunaman; Buning sababini tushunmayapman.

U o'zini bir necha bor hayratga solganidek, o'zini aqldan ozganmi deb hayron qildi. Balki ozchilikda, yakkalikdagi aqldan ozgan odam. Bir paytlar Yer Quyosh atrofida aylanmoqda, deb o'ylash tentaklik edi; bugun - o'tmish o'zgarmasdir. Ehtimol, u yolg'iz o'zi bu e'tiqodga amal qiladi va bu uning aqldan ozganligini anglatadi. Ammo uni aqldan ozgan deb o'ylash uni bezovta qilmadi: dahshatli, agar qo'shimcha ravishda u noto'g'ri bo'lsa.

U bolalarning tarixi kitobini olib, oldingisiga Big aka portreti bilan qaradi. U bilan gipnoz nigohi uchrashdi. Go'yo sizga qandaydir ulkan bir kuch tegizayotgandek edi - bu sizning bosh suyagingizga kirib, miyangizni siqib chiqardi, o'z e'tiqodlaringizni qo'rquv bilan urdi, o'z his-tuyg'ularingizga ishonmaslikka majbur qildi. Oxir-oqibat, partiya ikkitadan ikkitasi beshta ekanligini e'lon qiladi va bunga ishonishingiz kerak. Ertami-kechmi, u bunday farmon chiqaradi, uning kuchining mantig'i muqarrar ravishda bunga olib keladi. Uning falsafasi nafaqat sizning tasavvurlaringizning to'g'riligini, balki tashqi dunyoning mavjudligini ham qat'iyon rad etadi. Bid'atlarning bid'atlari - bu umumiy ma'noga ega. Qarama-qarshi fikr uchun o'ldirilishingiz dahshatli emas, lekin ular to'g'ri bo'lishi mumkin. Darhaqiqat, ikkitadan ikkitasi to'rtta ekanligini qaerdan bilamiz? Yoki bu tortishish mavjudmi? Yoki o'tmishni o'zgartirib bo'lmaydimi?

Agar o'tmish ham, tashqi dunyo ham ongda bo'lsa va ongni boshqarish mumkin bo'lsa - unda nima?

Yo'q! U kutilmaganda jasoratni oshirdi. O'Brayenning qaysi birlashma yuzi xayolga kelgani noma'lum. U O'Brayen uning yonida ekanligini endi ko'proq bildi. U O'Brayen - O'Brayen uchun kundalik yozadi; uning cheksiz xatini hech kim o'qimaydi, lekin u ma'lum bir kishiga mo'ljallangan va shu bilan ranglangan.

Partiya sizga ko'zlaringiz va quloqlaringizga ishonmaslikni aytdi. Va bu uning oxirgi, eng muhim buyurtmasi. Unga qarshi qanday kuchli bir kuch tuzganini, biron bir partiya mafkurachisi tortishuvda uni osonlikcha yiqitsa - u tortishib bo'lmaydigan, ayyorona tortib ololmaydigan dalillari bilan o'ylaganidan yuragi siqilib ketdi. Va u to'g'ri! Ular noto'g'ri, va u haqdir. Aniq, boshlang'ich va haqiqiy himoyalangan bo'lishi kerak. Truizm haqiqatdir - va unda qoling! Dunyo qat'iy mavjud, uning qonunlari o'zgarmaydi. Toshlar qattiq, suv ho'l, qo'llab-quvvatlovsiz ob'ekt Yerning markaziga tomon yuguradi. Uning O'Brayenga aytayotganini his qilib, muhim aksioma taklif qildi, Uinston shunday deb yozdi:

Erkinlik - bu ikki karra ikki to'rr ekanligini aytish qobiliyati. Agar ruxsat berilgan bo'lsa, qolgan hamma narsa shu erdan kelib chiqadi.

VIII

Yo'lakning tubida Pobeda emas, balki haqiqiy qahva - qovurilgan kofe hidi kelardi. Uinston beixtiyor to'xtadi. Ikki soniya davomida u yarim unutilgan bolalik dunyosiga qaytdi. Keyin eshik qarsillab, hidni tovush singari kesib tashladi.

U bir necha kilometr yurdi, oyoq Bilagi zo'r yarasi. Bu uch hafta ichida ikkinchi marotaba u jamoat markazidagi kechquruni o'tkazib yubordi - bu shoshqaloqlik, ishtirok etish kerak. Asos sifatida, partiya a'zosi bo'sh vaqtga ega emas va u o'zi bilan faqat yotoqda yotadi. Ishlash, ovqatlanish va uxlash bilan band bo'lmaganida, jamoat o'yin-kulgilarida qatnashadi deb taxmin qilinadi; Yolg'izlik sevgisi sifatida qabul qilinishi mumkin bo'lgan har qanday narsa, hatto sheriksiz yurish ham shubhali. Buning uchun Newspeak-da bir so'z bor: o'z-o'zini yashash individuallik va eksantriklikni anglatadi. Ammo bugun kechqurun, xizmatni tashlab, aprel havosiga moyil bo'ldi. U o'tgan yil davomida hech qachon osmonda bunday yumshoq moviy ohangni va jamoat markazidagi uzoq shovqinli oqshomni, zerikarli, charchoqli o'yinlar, ma'ruzalar, qichqiriq, jin bilan bo'yalgan bo'lsa ham, kameraderiya - bularning barchasi unga chidab bo'lmas tuyuldi. U to'satdan xayol surib, avtobus bekatidan yuz o'girdi va Londonning labirintlari bo'ylab, avval janubga, keyin sharqqa va orqaga shimol tomon yurib, notanish ko'chalarda adashib qoldi va to'g'ri oldinga qarab yurdi.

"Agar umid bo'lsa," deb yozdi u o'z kundaligida, "bu rollarda." Va bu ibora doimo mening boshimga chayqalib ketdi - mistik haqiqat va aniq bema'nilik. U bir vaqtlar Sankt-Pankras stantsiyasining shimoli-sharqidagi jigarrang xarobada edi. U ikki qavatli uylar yonidan o'tadigan ko'chada yurib o'tib, eski eshiklari to'g'ridan-to'g'ri yo'lakka ochilib, negadir kalamush teshiklari g'oyasini ilgari surdi. Bu erda va u erda tosh yotgan ko'llar bor edi. Ikkala tomonning qorong'i ayvonlarida ham, tor xiyobonlarda ham hayratlanarli darajada ko'p odamlar bor edi - og'izlari bo'yalgan, etuk qizlar, qizlarni quvib chiqarayotgan yigitlar, semiz ayollar, ularning ko'z o'ngida bu qizlar o'n yil ichida nima bo'lishlari aniq bo'ldi, egilgan kampirlar. oyoqlari bilan oyoq osti qilinib, yalangoyoq bolakaylar bilan o'ynashgan va onalarning baqir-chaqirlaridan o'zlarini tashlagan bolalar. Ehtimol, har to'rtinchi deraza sindirilgan va taxtalar bilan olib ketilgan bo'lishi mumkin.

Uinstonga unchalik ahamiyat berilmadi, ammo ba'zi odamlar uni ehtiyotkorlik va diqqat bilan kuzatib turishdi. Eshik oldida ikkita ulkan ayol kamzulli qizil qo'llari bilan pardalar ustida suhbatlashishar edi. Uinston ular tomon yurib, suhbatning g'iybatini eshitdi.

- Ha, aytaman, hammasi yaxshi, aytaman. Ammo agar siz men bo'lsangiz, siz ham shunday qilardingiz. Aytishim mumkinki, bu juda oson, lekin siz men bilan birga jo'nagan bo'lar edingiz ...

- Ha, - dedi boshqasi. - Hammasi joyida.

Birdan qattiq ovozlari to'xtadi. Jim bo'lib qolishganida, ayollar unga nafrat bilan qarashdi. Biroq, noma'lum hayvon o'tib ketayotganday, hatto dushman ham emas, balki sergak, bir lahzagacha muzlab qoldi. Partiya a'zosining ko'k rangdagi kiyimlari bu ko'chalarda tez-tez ko'rinmasdi. Bunday joylarda bo'sh turish kerak emas edi. Agar siz patrulga murojaat qilsangiz, ular sizni to'xtatishlari mumkin. - O'rtoq, hujjatlaringiz. Bu yerda nima qilyapsiz? Ishingizni soat nechada tark etdingiz? Siz har doim shu yo'l bilan uyda yurasizmi? " - Va hokazo. Uyga turli xil yo'llarda piyoda yurish taqiqlanmagan, ammo agar politsiyachilar buni aniqlasa, bu sizni sezdirishi uchun etarli.

To'satdan butun ko'chalar harakatda edi. Har tomondan ogohlantirish qichqiriqlari eshitildi. Odamlar quyonlar kabi uylariga tarqab ketishdi. Uinstondan uncha uzoq bo'lmagan eshikdan bir ayol sakrab tushib, ko'lmakda o'ynayotgan kichkintoyini oldi va unga ro'molcha tashlab, orqasiga tislendi. Xuddi shu mahal xiyobondan akkordeonga o'xshagan qora kostyum kiygan bir odam hayajonlanib osmonga ishora qilib, Uinston tomon yugurdi.

- Bug 'lokomotivi! - deb baqirdi. - Qarang, direktor! Endi bosh ustida! Tez tushing!

Ba'zi sabablarga ko'ra ular raketani parovoz deb atashdi. Uinston yuzini erga tashladi. Bunday holatlarda prololar deyarli hech qachon xato qilmaydi. Go'yo instinkt ularga bir necha soniya ichida raketa uchayotganini aytdi - raketalar tovushdan ko'ra tezroq uchadi, deb ishonishdi. Uinston boshini qo'llari bilan yopdi. Yo'lni silkitgan qulab tushgan; uning beliga qandaydir axlat yog'di. U o'rnidan turib, deraza oynalari burkangan holda yotdi.

U davom etdi. Raketa ikki yuz metr narida joylashgan bir nechta uyni buzib tashladi. Qora tutun havosi va uning ostida alabaster chang buluti ostida odamlar xarobalar atrofida to'planishar edi. Oldinda bir talay gips ko'tarilib, Uinston uning ustida qizil qizil dog'ni ko'rdi. U yaqinroq kelib, qo'lining kesilganini ko'rdi.

Okeaniyaning alohida qismlari o'rtasida haqiqiy aloqa mavjud bo'lmagan taqdirda, buni tartibga solish qiyin emas edi.

Ammo agar umid bo'lsa, unda bu rollarda. Siz bu fikrga sodiq qolishingiz kerak. Buni so'z bilan aytganda, u sog'lom ko'rinadi; yoningizdan o'tganlarni ko'rsangiz, unga ishonish astsetizmdir. U pastga tushadigan ko'chaga burildi. Bu joy unga tanish bo'lib tuyuldi - asosiy shoh ko'chasi unchalik uzoq bo'lmagan. Oldinda biron bir shovqin bor edi. Ko'cha keskin burilib, zinapoyadan pastga tushdi va xiyobonga tushdi. Uinston bu joyni esladi. Bu tor ko'chani asosiy ko'chasiga olib bordi va besh daqiqa narida, engashib ketgan do'kon bor edi, u erda u kundalik kitobini sotib oldi. Biroz narida u ish yuritish do'konida siyoh va qalam sotib oldi.

Zinapoyaning oldida u to'xtadi. Xiyobonning narigi tomonida xira bo'lib ko'ringan, ammo aslida shunchaki chang bosgan derazalar joylashgan edi. Eskirgan, ammo baquvvat, kulrang mo'ylovi krab singari qari chol eshikni ochib, piyodaga g'oyib bo'ldi. Uinstonning so'zlariga ko'ra, yoshi saksonga kirgan bu qariya inqilobni katta odam sifatida topdi. U va unga o'xshagan yana bir necha odamlar yo'q bo'lib ketgan kapitalizm dunyosi bilan so'nggi aloqadir. Inqilobdan oldin qarashlari rivojlangan partiyada juda ozchilik bor. Katta avlod deyarli ellikinch va oltmishinchi yillardagi katta tozalashlarda o'ldirilgan va tirik qolganlar to'liq ruhiy taslim bo'lishdan qo'rqishadi. Agar asrning birinchi yarmi haqida haqiqatni gapira oladigan tirik odam bo'lsa, u faqat tanaffus bo'lishi mumkin. Uinston kutilmaganda o'zining kundaligiga ko'chirilgan bolalar tarixi kitobidan bir parchani esladi va aqldan ozganча yonib ketdi. U do'konga kirib, chol bilan tanishib chiqadi va undan so'raydi: "Bolaligingizda qanday yashaganligingizni ayting. Hayot qanday edi? Bugungi kundan yaxshiroqmi yoki yomonmi? "

Tezda qo'rqib ketmaslik uchun u zinadan tushdi va xiyobonning narigi tomoniga o'tdi. Albatta, aqldan ozish. Prololar bilan suhbatlashish va ularning pablariga tashrif buyurish ham, albatta, taqiqlanmagan, ammo bunday g'alati hiyla-nayrang qolmaydi. Agar patrul kelib qolsa, siz u yomon bo'lib qoldi, deb da'vo qilishingiz mumkin, ammo ular ishonishmaydi. Eshikni ochdi, pivo achchiq bo'lib burnini silkitdi. U ichkariga kirganda, pabdagi shovqin ikki baravar tinch edi. Uning orqa tomonida hamma ko'zlari moviy ko'yilagiga tikilayotganini sezdi

Nishonga o'q uzgan odamlar yarim daqiqa davomida o'yinlarini to'xtatishdi. Choi, kim tufayli kelgan bo'lsa, peshtaxtada bufetchi bilan tortishib o'tirardi - juda og'ir, semiz va semiz yigit. Tinglovchilar ko'zoynak taqqan holda bir guruh bo'lishdi.

- Ular sendan bir odam sifatida so'rashadi, - chol xo'rsindi va ko'ksini ochdi. - Menga ayt-chi, sizning oshxonangizda pintli krujka yo'q.

"Do'zax nima o'zi?" - e'tiroz bildirdi bufetchi barmoqlarini peshtaxtaga qo'yarkan.

- Yo'q, eshitdingizmi? Bufetchi chaqirilgan - u pint nima ekanligini bilmaydi! Pint - yarim chorak, to'rt kvarts - bu gallon. Ehtimol, sizga alifboni o'rgatishim mumkinmi?

- Bu haqda hech qachon eshitmaganman, - dedi bufetchi. - Biz bir litrga, yarim litrga xizmat qilamiz - barchasi shu. Rafda idishlar bor.

- Menga pinto kerak, - chol tinchimadi. "Pintni to'kib tashlash qiyinmi? Mening vaqtimda siznikida litr yo'q edi.

- Sizning zamoningizda biz barchamiz shoxlar ustida yashadik, - javob qildi bufet tinglovchilarga qarab.

Baland kulgi eshitildi va Uinstonning g'ayritabiiy ko'rinishi g'oyib bo'ldi. Cholning yuzi qizarib ketdi. U xijolat tortdi va Uinstonga urildi. Uinston xushmuomalalik bilan uning qo'lini oldi.

- Ijizat bersam maylimi? - u aytdi.

- Asil odam, - deb javob qildi u yana ko'kragini chiqarib. U Uinstonning ko'k rangli kombinezonlarini sezmayotganga o'xshaydi. - Pint! - U bufetchiga jahl bilan buyurdi. - Jabduq qoq.

Bufetchi peshtaxta ostidagi choyshabga qalinligi ikki yarim litrli stakanni quydi va quyuq pivo quydi. Bu muassasalarda pivodan tashqari hech narsa qilinmagan. Prolam jinni bo'lishi kerak emas edi, lekin ular buni juda qiyinchiliksiz oldilar. Dart otish yana davom etdi va peshtaxta oldida turganlar lotereya chiptalari haqida gapira boshlashdi. Uinston bir muncha vaqt unutildi. Derazada qarag'ay stoli bor edi - u erda chol bilan yuzma-yuz gaplashish mumkin edi.

Xavf dahshatli; lekin hech bo'lmaganda tele ekran yo'q edi - Uinston u kirishi bilan bunga amin edi.

- Siz menga pintni tortib olishingiz mumkin edi, - chol nigohi bilan stakanga o'tirdi. - Yarim litr etarli emas - mast bo'lmaysiz. Bir litr juda ko'p. Siz tez-tez yugurasiz. Bu qimmat degani emas.

- Yoshligingizdan ko'p o'zgarishlarni ko'rgansiz, - ehtiyotkorlik bilan gap boshladi Uinston.

Ko'k ko'zlari xiralashgan chol dart taxtaga, keyin peshtaxtaga, undan keyin erkaklar hojatxonasi eshigiga, go'yo bu o'zgarishlarni bu erda pabda ko'rishni xohlagandek ko'rdi.

- Pivo yaxshiroq edi, - dedi u nihoyat. - Va arzonroq! Men yosh bo'lganimda, zaif pivo - biz uni "kestirib" deb nomladik - to'rt pensning narxi. Bu urushdan oldin, albatta.

- Nima qadar? - so'radi Uinston.

"Xo'sh, har doim urush bo'ladi", - deb tushuntirdi chol. U stakanni oldi va ko'kragini yana tashqariga chiqardi. - Salomat bo'!!

Teri bo'ynidagi kadik kutilmaganda tezda sakrab tushdi va pivo tugab qoldi. Uinston barga borib, yana ikkita ko'zoynak olib keldi. Chol butun litrga nisbatan o'z munosabatini unutmanga o'xshardi.

- Sen mendan kattasan, - dedi Uinston. - Men hali tug'ilmagan edim va siz allaqachon voyaga etgan edingiz. Va inqilobdan oldingi eski hayotingizni eslay olasiz. Mening yoshimdagi odamlar, aslida u vaqt haqida hech narsa bilishmaydi. Uni faqat kitoblardan o'qiysiz, kim biladi - haqiqat kitoblarda yozilganmi? Sizdan eshitmoqchiman. Tarix kitoblarida aytilishicha, inqilobdan oldingi hayot hozirgi kundan juda farq qilgan. Dahshatli zulm, adolatsizlik, qashshoqlik - biz hatto tasavvur ham qila olmaymiz. Londonda tug'ilishdan to o'limgacha bo'lgan ko'plab odamlar hech qachon o'zlarining ovqatlarini yemaydilar. Yarim yalangoyoq yurdi. Ular kuniga o'n ikki soat ishladilar, to'qqizda maktabni tashladilar, bir xonada o'n kishini uxladilar. Shu bilan birga, ozchilik - bir necha ming, kapitalistlar deb atalganlar boyluk va hokimiyatga ega edilar. Siz egalik qilishingiz mumkin bo'lgan hamma narsaga egalik qiladi. Ular hashamatli uylarda yashar edilar, har birida o'ttiz xizmatkorni ushlab turishardi, mashinalarda va to'rtlarda yurishgan, shampan vinolarini ichishgan, bosh kiyimlarda ...

Chol to'satdan quloq soldi.

- Shilinglar! - u aytdi. - Qanday eslaysiz? Kecha men ular haqida o'yladim. Bilmadim nega birdan. O'ylaymanki, necha yillardan beri eng yaxshi shlyapa ko'rmaganman. Biz butunlay ketdik. Va men oxirgi marta kelinimni dafn marosimiga qo'ydim. Va qachon ... men sizga bir yil aytmayman, lekin bundan ellik yil oldin. Albatta, biz bunday imkoniyat uchun uni ijaraga oldik.

- Shilinglar unchalik muhim emas, - dedi Uinston sabr bilan. - Asosiysi, kapitalistlar ... ular va ular bilan ovqatlangan ruhoniylar, huquqshunoslar va boshqalar Yerning xo'jayinlari edi. Dunyodagi hamma narsa ular uchun edi. Siz, oddiy mehnatkash odamlar, ularning qullari edingizlar. Ular siz bilan biron bir narsa qilishlari mumkin edi. Sizni bug'doy bilan Kanadaga qoramol kabi yuborishingiz mumkin. Agar xohlasangiz, qizlaringiz bilan uxlang. To'qqiz qanotli qamchi bilan qamchilashni buyur. Ular bilan uchrashganingizda, shlyapangizni echib oldingiz. Har bir kapitalist bir qator kambag'allar bilan bordi ...

Chol yana o'tirdi.

Xayolparastlar! Mana necha yildan beri bu so'zni eshitmayapman, a? Xayolparastlar. Faqat yoshligingizni eslaysiz, rostini aytsangiz. Men eslayman ... hatto qachon ... Men yakshanba kuni nutq tinglash uchun Xay parkiga bordim. U erda bo'lganlarning hammasi - Najot armiyasi, katoliklar, yahudiylar va hindular ... Va u erda bittasi bor edi ... Hozir ismini eslay olmayman - lekin u kuchli gapirdi! Oh, u ulami hap̄r̄r̄! Muvaffaqiyatsizlar, deydi u. Burjuaziyaning kamchiliklari! Hukmron sinf a'zolari! Parazitlar - men buni hali ham bukdim. Va hyenalar ... u ularni aniq genalar deb atadi. Bularning barchasi, albatta, mehnat haqidadir, tushunasiz.

Uinston suhbat natijasi yo'qligini sezdi.

"Bu men bilmoqchi bo'lgan narsa" dedi u. - Sizingcha, hozirgi paytga qaraganda ko'proq erkinlik bormi? Sizga bo'lgan munosabat insonga xosmi? Qadimgi kunlarda boylar, hokimiyatdagi odamlar ...

Lordlar uyi, - dedi chol o'ychanlik bilan.

Agar xohlasangiz, Lordlar uyi. Men so'rayman, bu odamlar sizni boy va siz qashshoq bo'lganingiz uchun o'zlarini pastroq deb bilishadimi? Masalan, siz ularga "ser" deb aytishingiz va uchrashganingizda shlyapangizni echishingiz kerakmi?

Chol o'ylanib qoldi. Va u to'rtidan bir stakan ichmaguncha javob bermadi.

- Ha, - dedi u. - Ular sizni kepka tegishingizni yaxshi ko'rishdi. Go'yo u hurmat qilayotganday edi. Rostini aytsam, menga yoqmadi - lekin men ham shunday qildim. Siz qaerga borasiz, aytishingiz mumkin.

"Tarixiy kitoblardan o'qiganlarimni takrorladimmi? - Bu odamlar va ularning xizmatkorlari sizni yo'lakdan chiqishga odat qilishganmi?

- Shundaylardan biri meni itarib yubordi, - javob qildi chol. - Kecha esimda. Eshkak eshish musobaqasidan keyingi kecha ... ular musobaqadan keyin dahshatli qatorga kirishdi ... Men Shaftesberi prospektidagi bir yigitning oldiga yugurdim. Asl qiyofa - tantanali kostyum, shlyapa, qora palto. U yo'lka bo'ylab yuradi, oyoqlar - va men tasodifan uning ichiga tushib qoldim. Aytadi: "Qayerga ketayotganingizni ko'rmayapsizmi?" - gaplashmoqda. Men aytaman: "Siz piyodani nima sotib oldingiz?" Va u: "Menga qo'pol muomalada bo'lasizmi? Men boshimni shaytonga qarataman. Men: "Siz mastsiz", deyman. "Men sizni politsiyaga topshiraman, orqangizga qarab o'tirishga vaqtingiz bo'lmaydi." Ishoning, u meni ko'kragimdan ushlab, meni shunchalik qattiq silkitadiki, deyarli avtobusga tushib qoldim. Xo'sh, men o'sha paytda yosh edim va uni osib qo'ygan bo'lardim, lekin bu erda ...

Uinston umidsizlikni his qildi. Cholning xotirasi shunchaki mayda-chuyda chiqindilar edi. Siz uni kun bo'yi so'rashingiz mumkin va siz hech qanday yaxshi ma'lumotga ega bo'lmaysiz. Shunday qilib, partiyaning tarixi ma'lum ma'noda haqiqat bo'lishi mumkin;

mol juda to'g'ri. U oxirgi marta urinib ko'rdi.

"Men aniq emasman", dedi u. - Men shuni aytmoqchiman. Siz dunyoda juda uzoq vaqt yashadingiz, inqilobgacha hayotingizning yarmini o'tkazdingiz. Masalan, 1925 yilda siz allaqachon voyaga etgan edingiz. Yodingizdan qanday qilib, sizningcha, qanday qilib yigirma beshinchi yilda hozirgi kundan ko'ra yomonroq yoki yomonroq bo'lgan? Agar qachon yashashni afzal bilsangiz - u yoki hozirmi?

Chol nishonga o'ychan tikildi. Men pivomni tugatdim - juda sekin. Nihoyat u pivo uni yumshatganday, falsafiy yarashish bilan javob berdi.

- Men mendan nima kutayotganingizni bilaman. Men yana yosh bo'lishni xohlayman deb aytaman deb o'ylaysiz. Odamlardan so'rang: ko'pchilik sizga yosh bo'lishni xohlashlarini aytadi. Yoshlikda, sog'liq, kuch-quvvat, hamma narsa siz bilan. Mening yoshimni ko'rish uchun yashaganlar doimo kasal. Yig'lasam ham oyoqlarim yana bir marta og'riyapti va siydik pufagim har qachongidan ham yomonroq. Siz kechasi olti yoki etti marta yugurasiz. Ammo qarilikda ham quvonch bor. Xavotirlar yo'qoldi. Ayollar bilan vaqt sarflashning hojati yo'q - bu juda katta ish. Ishoning, o'ttiz yildan beri menda ayol yo'q. Va istamaslik, bu asosiy narsa.

Uinston yana deraza oldiga yiqildi. Davom etishning ma'nosi yo'q edi. U yana bir pivo olmoqchi edi, lekin chol birdan o'rnidan turdi-da, yon devorning g'ira-shira bulutiga burildi. Qo'shimcha yarim litr o'z ta'sirini ko'rsatdi. Uinston bo'sh stakanga bir-ikki daqiqa tikilib qaradi, shunda oyog'i uni ko'chaga qanday olib chiqqanini ham payqamadi. Yigirma yil o'tgach, u ajoyib va uuuuoddiy savolni o'ylab topdi: "Inqilobdan oldin hayot yaxshimi?" - nihoyat erimaydigan bo'lib qoladi. Va hozir ham, aslida, bu erimaydi: qadimgi dunyoning tasodifiy guvohlari bir davrni boshqasi bilan solishtirishga qodir emaslar. Ular ko'p foydasiz dalillarni eslashadi: xodim bilan janjal, velosiped nasosining yo'qolishi va qidiruvi, uzoq o'lik singlisining yuzidagi ifoda, etmish yil oldin shamolli tongda changning to'foni; ammo muhim narsa ularning ufqlaridan tashqarida. Ular kichikni ko'radigan va katta ko'rmaydigan chumoliga o'xshaydi. Xotira rad etilganda va yozma dalillar soxtalashtirilgan bo'lsa, biz partiyaning odamlar hayotini yaxshilaganligi haqidagi gaplariga rozi bo'lishimiz kerak - axir, tekshirish uchun dastlabki ma'lumotlar yo'q va bo'lmaydi.

Bu erda uning fikrlari aralashdi. U to'xtadi va qaradi. U tor ko'chada turar edi, u erda ko'p qavatli binolar orasida bir nechta qorong'i do'konlar siqilgan edi. Tepada bir vaqtning o'zida zarhal qilingan uchta yaroqsiz metall shar osilgan edi. U bu ko'chani tanigandek tuyuldi. Xo'sh, albatta!

Uning oldida kundaligini sotib olgan arzimasi do'kon bor edi.

Qo'rquv haddan oshdi. Kitobni sotib olish shoshqaloqlik edi va Uinston bu erga kelishga va'da berdi. Ammo endi u bu haqda o'ylashi bilan oq, uni oyoqlari bu erga olib kelishdi. Ammo buning uchun u o'zini bunday o'z joniga qasd qilish impulslaridan himoya qilish uchun kundaligini boshladi. Yigirma birga yaqinlashayotgan bo'lsa-da, do'kon hali ham ochiq edi. Yo'l bo'ylab yurish do'konda emas, diqqatni jalb qiladi deb o'yladi va ichkariga kirdi. Ular so'rashadi - men pichoq sotib olmoqchi edim.

Egasi hanuzgacha nopok, ammo qandaydir yoqimli hid bergan osilgan kerosin chiroqni yoqdi. U oltmish yoshlardagi bir odam edi, u mo'rt, engashgan, uzun va do'stona burun bilan, ko'zoynagi qalin linzalari orqasida katta va yumshoq edi. Sochlari deyarli butunlay kulrang, qoshlari qalin va hanuzgacha qora edi. Ko'zoynak, muloyim shovqin, qora baxmaldan yasalgan eski ko'ylagi - bularning hammasi unga yozuvchiga ham, musiqachiga ham oqilona ko'rinish berdi. U xiralashgan ovoz bilan past ovozda gapirdi va so'zlarni ko'p rollarda bo'lgani kabi buzib ko'rsatmadi.

- Men sizni ko'chada tanidim, - dedi u darhol. - Siz qizlar uchun sovg'a albomini sotib oldingiz. Zo'r qog'oz, zo'r. Bu "krem yotqizilgan" deb nomlangan. Bunday qog'oz tayyorlanmagan, menimcha ... ellik yildan beri. U Uinstinga ko'zoynagi orqali qaradi.

- Sizga aniq bir narsa kerakmi? Yoki shunchaki narsalarni ko'rishni xohladingizmi?

- Yurib boray, - Uinston beparvo javob qildi. - Men ichkariga kirishga qaror qildim. Menga aniq bir narsa kerak emas.

- Qancha yaxshi bo'lsa, men sizni qoniqtirmasdim. - Go'yo uzr so'rab, yumshoq kaftni ochdi. - O'zingiz ko'rishingiz mumkin: siz bo'sh do'konni ayta olasiz. Bizning oramizda antiqa buyumlar savdosi deyarli quridi. Talab yo'q va taklif qiladigan narsa yo'q. Mebel, chinni, billur - bularning barchasi asta-sekin uzilib, buzilib ketdi. Va metallning katta qismi erigan. Men necha yillardan beri mis chiroqni ko'rmadim.

Aslida, gavjum do'kon buyumlar bilan to'ldirilgan edi, ammo ular ahamiyatsiz edi. Bo'sh joy deyarli yo'q edi - barcha devorlarga yopishtirilgan chang rasmlari. Vitrinada murvatlari va yong'oqlari bo'lgan patnislar, eskirgan pichoqlar, qalpoqchalar, tozalanadigan soatlar va boshqa nomaqbul narsalar mavjud.

Burchakdagi stolda yotgan arzimasi narsa - laklangan snuff qutilari, agat brokalari va shunga o'xshash narsalar har qanday qiziqishni uyg'otishi mumkin. Uinston stol yoniga bordi va uning ko'zlarini shamchiroq shu'lasida xira yorishib turadigan silliq, yumaloq bir narsa qiziqirdi; u oldi.

Bu og'ir shisha edi, bir tomoni tekis va boshqa tomonida konveks - deyarli yarim shar edi. Stakanning rangi ham, tuzilishi ham tushunarsiz yumshoqlikka ega edi - yomg'ir suviga o'xshardi. Va kattaroq kattalashgan yadroda atirgul yoki dengiz anemiga o'xshash naqshinkor tuzilishning g'alati pushti ob'ekti bor edi.

- Nima bu? - so'radi Uinston sehrlanib.

- Bu? Bu marjon, - javob qildi chol. - Taxminan Hind okeanidan. Ilgari ular ba'zan stakanga quyilgan. Kamida yuz yil oldin qilingan. Tashqi ko'rinishida, hatto undan ham oldinroq.

- Bu juda go'zal narsa, - dedi Uinston.

- Chiroyli, - dedi chol minnatdorchilik bilan. - Ammo bu kunlarda kam odam buni qadrlaydi. U yo'taldi. '«Agar siz uni birdan sotib olmoqchi bo'lsangiz, unda to'rt dollar turadi. Bir paytlar bunday narsaga ular sakkiz funt va sakkiz funt berishgan ... yaxshi, endi aniq ayta olmayman - bu juda ko'p pul edi. Ammo bugungi kunda chinakam qadimiylik kimga kerak - garchi ularning soni juda oz bo'lsa-da?

Uinston darhol to'rt dollar to'lab, o'yinchoqni cho'ntagiga tashladi. U narsaning go'zalligi bilan emas, balki asrning hididan, hozirgi zamonga mutlaqo o'xshamas darajada o'ziga tortdi. Yomg'ir kabi yumshoqlik oynasi ilgari hech ko'rilmagan edi. Bu narsaning eng kichigi bu befoida narsadir, garchi Uinston ilgari u qog'ozli qog'oz vazifasini o'tagan deb taxmin qilar edi. Shisha cho'ntagini qaytarib oldi, lekin xayriyatki, u ko'p chiqmadi. Bu g'alati narsa, hatto partiya a'zosi uchun buzadigan narsa. Hamma eski va, go'zal har qanday narsa shubhalarni uyg'otdi. To'rt dollar olgan egasi juda xursand bo'ldi. Uinston uch yoki hatto ikkitasini sotib olishi mumkinligini tushundi.

- Ko'rmoqchi bo'lsangiz, menda yana bitta xonam bor, - dedi chol. - Hech qanday maxsus narsa yo'q. Faqat bir nechta narsalar. Agar ketsak, bizga nur kerak bo'ladi.

U yana bir chiroqni yoqdi, so'ng egilib, eskirgan zinapoyalarga chiqdi va Uinstonni kichkina koridor orqali xonaga olib kirdi. Uning derazasi ko'chaga emas, balki hovliga va qalpoqcha qo'yilgan mo'rilarga qaradi. Uinston mebellar shu erda yashash xonasida joylashtirilganini payqadi.

Zaminda yurish yo'li, devorlarda ikki-uchta rasm, kaminning yonida chuqur, tozalanmagan kreslo bor. Tarmoq soatiga o'n ikki soatlik antiqa shisha soatlar yoqilgan. Xonaning chorak qismini egallagan deraza tagida katta to'shak bor edi.

"Xotanim vafot etgunga qadar biz shu erda yashadik", - dedi chol uzr so'raganday. - Mebelni asta-sekin sotish. Mana, zo'r mahogany to'shak ... Ya'ni, agar xatolar undan chiqarib yuborilsa, juda yaxshi bo'ladi. Ammo, ehtimol siz bu noqulay deb bilasiz.

U butun xonani yoritib berish uchun chiroqni boshining tepasiga ko'tardi va issiq, xira nurda bu hatto toza ko'rinardi. Uni haftasiga bir necha dollarga ijaraga olish mumkin edi, deb o'yladi Uinston. Bu vahshiy, bema'ni fikr edi va u tug'ilishidanoq vafot etdi; lekin xona unda qandaydir bir nostalji, qondagi uyqusiz xotirani uyg'otdi. Unga bunday xonada o'tirganingizda, yonayotgan kamin oldida kresloda, oyoqlari panjara bilan, olovda choynak bilan o'tirganingizda, u bu hisni yaxshi bilganga o'xshaydi va siz yolg'izsiz, mutlaqo xavfsizsiz, sizni hech kim ko'rmayapti, hech kimning ovozi sizsiz. faqat choynak kamin ichida qo'shiq aytadi va soat do'stona yoqadi.

- Teleskop yo'q, - deya u ovoz chiqarib chiqdi.

- O, bu, - javob qildi chol. - Men hech qachon bunday qilmaganman. Ular qimmat. Bilasizmi, men hech qachon ehtiyoj sezmaganim. Va bu erda burchakda yaxshi katlanadigan stol mavjud. To'g'ri, yon devorlardan foydalanish uchun mente'larni almashtirish kerak.

Boshqa bir burchakda kitob javoni bor edi va Uinston allaqachon unga jalb qilingan edi. Rafda axlatdan boshqa narsa yo'q edi. Kitoblarni ov qilish va ularni yo'q qilish Prole mahallalarida, boshqa joylarda bo'lgani kabi, sinchkovlik bilan olib borilgan. 1960 yilda Okeaniyada chop etilgan kitobning bitta nusxasi deyarli yo'q. Qo'lida shamchiroqli keksa odam gulxan guldastasidagi surat oldida turar edi: u kaminning yon tomoniga, karavotning ro'parasiga osilgan edi.

- Aytganча, agar siz eski tazyiqlar bilan qiziqsangiz ... - u muloyimlik bilan gap boshladi.

Uinston yaqinroq qadam tashladi. Bu po'latdan yasalgan o'yma edi: tasvirlar bilan bezatilgan bino, to'rtburchaklar derazalar va old tomonda kichik minora. Binoning atrofida to'siq bor edi, orqa tomonida esa haykal bor edi. Uinston diqqat bilan qaradi. Bino juda tanish bo'lib tuyuldi, ammo u haykalni eslay olmadi.

- Ramka devorga mixlangan, - dedi chol, - lekin agar xohlasangiz, uni olib tashlayman.

- Men bu binoni bilaman, - dedi nihoyat Uinston, - vayron bo'lgan. Ko'chaning o'rtasida, Adliya saroyi orqasida.

- To'g'ri. Adliya uyining orqasida. Bomba tashlandi ... Xo'sh, ko'p yillar oldin. Bu cherkov edi. Sent-Klement - Daniya avliyolarining Klimenti. U bema'nilik haqida gapirayotganday anglab, aybdorlik bilan jilmayib qo'ydi va qo'shib qo'ydi:

- Nima bu? - so'radi Uinston.

- Oh. "Portakallar asalga o'xshaydi, Sent-Klement qo'ng'iroqni siqadi." Bolalikda bunday qofiya bor edi. Qanday o'tayotganini bilmayman, lekin u shu bilan tugaydi: "Mana, men ikkita sham yoqaman - siz yotishingiz mumkin. Mana men o'tkir qilichni olaman - va boshing elkalarimdan. O'yin raqsga o'xshash edi. Ular qo'llarini ushlab turishar edi, sen esa qo'ltig'ing ostida yurarding va ular: "Mana men o'tkir qilichni olaman - va boshingni elkamdan olaman" - deb qo'llar tushib, sizni ushlab oldi. Faqat cherkovlarning nomlari bor edi. Barcha London cherkovlari ... Ya'ni, eng mashhur.

Uinston beixtiyor o'zidan bu cherkov necha yoshda bo'lishi mumkinligini so'radi. London uylarining yoshini aniqlash har doim qiyin. Tabiiyki, inqilobdan keyin barpo etilgan katta va ta'sirchan va ozmi-ko'pmi yangi narsalar ko'rib chiqilgan va bundan kattaroq bo'lgan barcha narsalar o'rta asrlar deb nomlangan uzoq bo'lmagan noaniq vaqtga oid edi. Shunday qilib, asrlar davomida kapitalizm hech qanday foyda keltirmadi. Tarixni arxitekturadan, kitobdan ham o'rganish mumkin emas edi. Haykallar, yodgorliklar, yodgorlik plitalari, ko'cha nomlari - o'tmishga yoritadigan barcha narsalar muntazam ravishda o'zgartirildi.

"Men bu cherkov ekanligini bilmasdim" dedi u.

- Aslida juda ko'p narsa qolgan, - dedi chol, - faqat ular boshqa ehtiyojlar uchun ishlatiladi. Qanday qilib bu qofiya? VA! Eslab qoldi!

Portakallar asalga o'xshaydi

Sent-Klement tomonidan qo'ng'iroq chalinadi

Va Sent-Martin qo'ng'iroq qiladi:

Menga fatingni bering!

Boshqa esimda yo'q. Fating bir sentga teng kichkina mis tanga edi.

- Sent-Martin qani? - so'radi Uinston.

- Sent-Martin? Bu hali ham tik turibdi. G'alaba maydonida, san'at galereyasi yonida. Portativ va ustunli, keng zinapoyali bino.

ton binoni yaxshi bilardi. Bu turli targ'ibot ko'rgazmalariga bag'ishlangan muzey edi: raketalar va suzuvchi qal'alar modellari, dushmanlarning vahshiyliklari tasvirlangan sham panoramalari va boshqalar.

"Maydondagi Sent-Martin deb atalgan, - deb qo'shib qo'ydi chol, - bu sohada biron bir maydon esimda yo'q.

Uinston grav`...r sotib olmadi. Element shisha qog'oz vazniga qaraganda ko'proq yaroqsiz edi, va agar u ramkalanmagan bo'lsa, uni uyga olib borolmaysiz. Ammo u yana bir necha daqiqa chol bilan suhbatlashdi va uning ismi Hikoya emasligini skameykadagi yozuvdan bilsa bo'ladi, lekin Charrington. Ma'lum bo'lishicha, janob Charrington oltmish uch yoshda, beva bo'lib, do'konda o'ttiz yil yashagan. Bu yillar davomida u belgini o'zgartirmoqchi edi, lekin u hech qachon tayyor bo'lmadi. Ular suhbatlashayotganda, Uinston qofiyani boshlanishini takrorlardi: "Portakallar asalga o'xshaydi, Sent-Klement qo'ng'iroqni chalmoqda. Va Sent-Martin qo'ng'iroq qiladi: menga o'ntasini bering!" Qiziq: u qofiyani aytganda unga qo'ng'iroqlarning jiringlashi eshiltilganday tuyuldi - qaerdadir ko'rinmas va unutilgan Londonning qo'ng'irog'i hozircha yo'q. Va ularning qo'ng'iroq minoralari birin-ketin jiringlayotganini eshitdi. O'zini eslay olgunicha, u hech qachon cherkov jiringlayotganini eshitmagan edi.

U mister Charrington bilan xayrlashdi va chol eshik oldida yurmasdan oldin ko'chada unga qarab turganini ko'rmasligi uchun zinadan tushdi. U allaqachon hech bo'lmaganda bir oy kutib, yana do'konga borishga qaror qildi. Bu jamoat markazida kechqurun o'tkazib yuborishdan ko'ra xavfliroqdir. Kitobni sotib olgach, u egasiga ishonish yoki topmasligini bilmay yana bu erga keldi. Lekin hali ham!..

Ha, u o'zini o'zi aytdi, u yana kelishi kerak edi. U Daniyalik Avliyo Klement cherkovining gravyurasini sotib oladi, uni ramkadan olib chiqib ketadi va uyga kiyib oladi. Janob Charrington qofiyani oxirigacha yodda tuting. Va yana yuqori xonani ijaraga olish haqidagi aqldan ozgan fikr paydo bo'ldi. U zavq bilan besh soniya ehtiyotkorlikni unutdi - u derazadan tashqariga qaragancha, ko'chaga chiqdi. Va u hatto o'z qo'li bilan kuylashni boshladi:

Portakallar asalga o'xshaydi

Sent-Klement tomonidan qo'ng'iroq chalinadi

Va Sent-Martin qo'ng'iroq qiladi:

Menga fartingni bering!

To'satdan uning yuragi qo'rquv bilan urdi, uning qorniga urildi. Taxminan o'n metr narida - ko'k rangli kombinezon bir odam unga tomon yuribdi. Bu adabiyot bo'limidagi qora sochli bir qiz edi. Qorong'i tusha boshladi, lekin Uinston uni hech qanday qiyinchiliksiz tanidi. U uni ko'zlariga tikdi va go'yo sezmaganga o'xshab tez yura boshladi.

Bir necha soniya u oyoqlarini tortib olgandek qimirlay olmadi. Keyin u o'ng tomonga burilib, noto'g'ri yo'nalishda ketayotganini payqamay, qiyinchilik bilan yurdi. Hech bo'lmaganda bitta narsa ayon bo'ldi. Hech shubha yo'q: qiz unga josuslik qilgan edi.

U uni kuzatib qo'ydi - uning tasodifan o'sha kuni kechqurun partiya a'zolari istiqomat qiladigan tumandan bir necha kilometr narida joylashgan xuddi o'sha ko'chada yurganiga hech kim ishonmaydi. Tasodiflar juda ko'p. Va u fikrli politsiyada xizmat qiladi yoki bu havaskor tomosha bo'ladimi - muhim emas. Uni kuzatadi, bu etarli. Ehtimol, u hatto uni pivoxonaga kirganini ko'rgan.

Bu qiyin edi. Cho'ntagidagi stakan og'irligi har qadamda tizzasiga tekkan edi, Uinston uni tashlab yuborishga urinib ko'rди. Ammo eng yomoni, oshqozon kramplari edi. Bir necha daqiqaga unga hojatxonani darhol topmasa, o'lib ketganday tuyuldi. Ammo bunday hududda jamoat hojatxonasi bo'lolmas edi. Keyin spazm o'tdi va faqat zerikarli og'riq qoldi.

Ko'chani oxiri bo'ldi. Uinston to'xtab, bir necha soniya turdi va bexosdan nima qilish kerakligini bilmay, orqasiga o'girildi. U o'girilib qarasa, u uch daqiqa oldin qizni sog'inib qolgan va agar u yugurib ketsa, uni ushlashi mumkin edi. Siz uni biron bir sokin joyga kuzatib borishingiz va so'ngra bosh suyagini tosh bilan sindirishingiz mumkin. Shisha qog'ozli idish ham ishlaydi, u og'ir. Ammo u darhol bu rejani tark etdi: hatto jismoniy kuch sarflash fikri ham chidab bo'lmas edi. Yugurishga kuch yo'q, urish uchun kuch yo'q. Bundan tashqari, qiz yosh va kuchli va o'zini himoya qiladi. Keyin u hozircha jamoat markaziga borib, vaqt tugaguncha u erda qolib, hech bo'lmaganda qisman alibi bilan ta'minlash kerak deb o'yladi. Ammo bu ham mumkin emas. Uni halokatli letargiya tutdi. Men bitta narsani xohladim: mening kvartiramga qaytib, hech narsa qilmaslik.

Uyga faqat yigirma uchda kelgan. Tarmoqdagi oqim 23.30 da o'chirilishi kerak edi. U oshxonaga kirib, deyarli bir stakan G'alaba jinini ichdi. Keyin u uyadagi stolga o'tirdi, o'tirdi va tortmasidan kundaligini oldi. Ammo u darhol uni ochmadi. Televizor ekranidagi ayol vatanparvarlik qo'shig'ini jimgina ovoz bilan kuyladi. Uinston o'zini ovozdan chalg'itishga urinib, marmar bog'lashga tikilib qoldi.

Ular siz uchun tunda, har doim tunda kelishadi. Eng to'g'ri narsa, sizni tutishdan oldin o'z joniga qasd qilish. Shubhasiz, ko'plar buni qildilar. Yo'qolishlarning ko'pi aslida o'z joniga qasd qilish edi. O'qotar qurol va ishonchli zahar olish mumkin bo'lmagan mamlakatda o'z joniga qasd qilish uchun jasorat talab etiladi. U og'riq va qo'rquvni biologik jihatdan foydasiz deb o'ylab, odamning xiyonati haqida o'yladi, maxsus harakatlar talab qilinadigan paytda xiralashdi.

Agar u darhol ishga kirishganida, u qora sochli odamdan qutulishi mumkin edi, lekin aniq xavf juda katta bo'lgani uchun u o'z kuchini yo'qotgan edi. Unga shunday bo'ldiki, tanqidiy daqiqalarda inson tashqi dushman bilan emas, balki har doim o'z tanasi bilan kurashadi. Hozir ham, jinni bo'lishiga qaramay, uning qornidagi zerikarli og'riq uni o'ylashga to'sqinlik qildi. Va u hamma fojiali yoki ehtimol qahramon vaziyatlarda ham xuddi shu narsani angladi. Jang maydonida, qiynoq kamerasida, cho'kayotgan kemada, siz uchun kurashgan narsalar doimo unutiladi - tanangiz o'sib, koinotni to'ldiradi, va siz qo'rquvdan azob chekmasangiz ham va og'riqdan qichqirmasangiz ham, hayot har daqiqada ochlikka yoki kurashga qarshi kurashadi. sovuq, uyqusizlik, yurak va tish og'rig'i.

Kundalikni ochdi. Hech bo'lmaganda biror narsani yozib olish juda muhimdir. Telekanaldagi ayol yangi qo'shiqni tingladi. Ovoz o'tkir oynalar singari uning miyasini teshdi. Kundalik yozilayotgan O'Brayen haqida o'ylashga urindi, ammo o'ylangan politsiya tomonidan hibsga olingach, unga nima bo'lishini o'ylay boshladi. Agar ular darhol o'ldirilsa, yomon bo'lmaydi. O'lim bu oldindan aytib bo'lmaydigan xulosadir. Ammo o'limdan oldin (bu haqda hech kim aytmagan, ammo hamma bilgan) odatdagidek tan olinadi: polda emaklash, rahm-shafqat so'rab, singan suyaklarning ezilishi, tishlarini sindirish va sochlardagi qonli chayqalishlar bilan. Agar natija baribir ma'lum bo'lsa, nega buni boshdan kechirishingiz kerak? Nega hayotingizni bir necha kun yoki haftaga qisqartirmaysiz? Hech kim ta'sir qilishdan qochmadi va ularning har biri tan olishdi. Siz xayolingizdan o'tgan payt, siz allaqachon o'zingizning o'lim haqidagi buyrug'ingizni imzolagansiz. Xo'sh, kelajakda bu azoblarni, agar ular hech narsani o'zgartirmasa, nima uchun kutmoqdasiz?

U O'Brayenning qiyofasini qayta uyg'otishga urinib ko'rdi va endi u muvaffaqiyatli bo'ldi. "Biz qorong'i bo'lmagan joyda uchrashamiz", dedi O'Brayen. Uinston nima deyayotganini tushundi - u tushundi deb o'yladi. Zulmat bo'lmaganda, bu xayolij kelajakdir; hayotingiz davomida uni ko'rmaysiz, lekin oldindan bilib, u bilan sirli ravishda muloqot qilishingiz mumkin. Televizorning ovozi quloqlarga urildi va bu fikrni oxirigacha o'ylashga imkon bermadi. Uinston og'ziga sigaret tutatdi. Tamaki yarmi darhol tilga to'kilgan - bu tezda bo'lmaydi va siz bu achchiqdan tupurasiz. Oldinda O'Brayenni almashtirib, oqsoqolning yuzi ko'rindi. Xuddi bir necha kun oldin, Uinston cho'ntagidan tanga oldi va nigoh tashladi. Yuz unga qattiq, xotirjam, otalik bilan qaradi - lekin qora mo'ylovda qanday tabassum yashiringan? So'zlar qo'rg'oshinning o'lim halqasi kabi suzdi:

JAHON DUNYO

Ozodlik - qullik

BILIMNING KO'CHMASI - KUCH

Ikkinchi qism

Men

Hali tong otdi; Uinston kabinetidan hojatxonaga yo'l oldi.

Bir odam uning yonida bo'sh va yoritilgan koridorda yurar edi. Qora sochli qiz ekan. Bu nomaqbul do'konda bo'lib o'tgan uchrashuvdan to'rt kun o'tdi. Yaqinlashganda, Uinston o'ng qo'lining slingda ekanligini ko'rdi; masofadan turib uni ko'ra olmadi, chunki bandaj jingalak kabi ko'k edi. Ehtimol, qiz romanning syujetlari "tashlangan" katta kaleydoskopni aylantirib, qo'lini sindirib tashlagan. Adabiy bo'limdagi keng tarqalgan travma.

Ular besh qadam narida turishganda, u qoqilib yiqilib erga yiqildi. Uning dardidan faryod ko'tarildi. Ko'rinishidan u singan qo'lga tushdi. Uinston muzlab qoldi. Qiz tiz cho'kdi. Uning yuzi sarg'ayib, qizil og'zi yanada yorqinroq chiqib ketdi. U Uinstonga yolvorib qaradi va uning ko'zlarida og'riqdan ko'ra ko'proq qo'rquv bor edi.

Uinston bir-biriga qarama-qarshi bo'lgan. Uning oldida uni o'ldirmoqchi bo'lgan dushman bor edi; bir vaqtning o'zida uning oldida bir odam bor edi - odam og'riqda edi, uning singan suyagi bo'lishi mumkin edi. U ikkilanmasdan uning yordamiga murojaat qildi. U bandajlangan qo'ltig'iga yiqilgan zahoti, uning o'zi og'riq his etayotganday edi.

- Siz xafa bo'ldingizmi?

- Hech narsa yomon emas. Qurol. Endi o'tadi. Go'yo yuragi urayotganday gapirdi. Uning yuzi rangpar edi.

- Hech narsa buzmadingizmi?

- Yo'q. Hammasi bir butun. U xafa bo'ldi va o'tdi.

U qo'lini Uinstonga uzatdi va u unga yordam berdi. Uning yuzi bir oz pushti rangga aylandi; o'zini yaxshi his qilganday tuyuldi.

- Yaxshi, - takrorladi u. - Bilagimni ozroq jarohatladim, bularning hammasi. Rahmat, o'rtoq!

Bu so'zlari bilan u yurib bordi - go'yo hech narsa bo'lmagandek. Va butun sahna, ehtimol, yarim daqiqadan kamroq vaqt davom etdi. O'z his-tuyg'ularini namoyish qilmaslik odati shu qadar paydo bo'lganki, u instinktga aylandi va bularning barchasi darhol televizor oldida sodir bo'ldi. Va Uinston juda zo'rg'a o'zining ajablanishini ushlab turdi: shu ikki-uch soniya ichida u qizga o'rnidan turishga yordam berayotganda, u qo'lga nimadir tiqdi. Baxtsiz hodisa haqida gap bo'lishi mumkin emas. Kichkina va tekis narsa. Hojatxonaga kirib, Uinston buyumni cho'ntagiga solib qo'ydi. Bir kvadrat qog'ozga o'ralgan.

Siydik peshobining oldida, cho'ntagida shov-shuv ko'tarilgandan so'ng, u varaqni to'g'rilashga muvaffaq bo'ldi. Ehtimol, u erda biror narsa yozilgan. Birdan u kabinaga kirib o'qishni vasvasaga soldi. Ammo bu, albatta, aqldan ozishdir.

Qayerda, bu erda bo'lmasa, televizor ekranlari doimiy ravishda nazorat qilinadi?

U xonasiga qaytib, o'tirdi va tasodifan stol ustidagi qog'ozni boshqa qog'ozlarga tashlab, ko'zoynagini kiyib, magnitafonni yaqinroq tortdi. Besh daqiqa, u o'ziga o'zi aytdi, hech bo'lmaganda besh daqiqa! Ko'kragimdagi yurak urishi dahshatli baland ovozda edi. Yaxshiyamki, ish uni muntazam ravishda kutib turdi - raqamlarning uzun ustunini aniqlashtirish uchun - va konsentratsiyani talab qilmadi.

Qayd nima bo'lishidan qat'iy nazar, u siyosiy bo'lishi kerak. Uinston ikkita variantni tasavvur qilishi mumkin edi. Bitta, ishonarli: ayol qo'rqqan Politsiya xodimidir. Xayoliy politsiya nima uchun bunday pochmani ishlatishi noma'lum, ammo ehtimol buning sabablari bor. Notada tahdid, qiyinchilik, o'z joniga qasd qilish buyrug'i va biron bir tuzoq bo'lishi mumkin. Boshqa bir yovvoyi taxmin bor edi, Uinston uni tortib oldi, ammo u o'jarlik bilan uning boshiga o'tirdi. Notiq umuman o'ylangan politsiya tomonidan emas, balki ba'zi bir yashirin tashkilotlardan olingan. Ehtimol, birodarlik mavjuddir! Va qiz u erdan bo'lishi mumkin! Albatta, g'oya kulgili edi, lekin u qog'oz varaqasini sezishi bilanoq paydo bo'ldi. Yana bir necha daqiqalar o'tgandan keyingina uning xayoliga xayoliy fikrlar keldi. Va hattoki uning ongi unga nota o'limni anglatishi mumkinligini aytganida, u hali ham bunga ishonishni xohlamadi, bema'ni umid so'nmedi, yuragi shov-shuvga botdi va nutqdagi raqamlarni aytib berar ekan, ovozidagi titroqni zo'rg'a qaytarib yubordi.

U tugallangan ishni o'rab, pnevmatik naychaga joylashtirdi. Sakkiz daqiqa o'tdi. U ko'zoynagini to'g'rilab, xo'rsinib qo'ydi va varaq yotgan yangi topshiriqni tortdi. U varaqni to'g'riladi. U katta, beqaror qo'l yozuvida yozilgan edi:

Men sizni sevaman.

U shu qadar xijolat bo'lganki, u darhol dalillarni xotira uyasiga tashlamagan. Bir qog'ozga haddan tashqari qiziqish ko'rsatish naqadar xavfli ekanligini anglab, u hali ham qarshilik ko'rsata olmadi va uni qayta o'qiydi - u buni tasavvur qilmaganiga ishonch hosil qildi.

Tanaffusdan oldin ishlash juda qiyin edi. U zerikarli ishlarga diqqatni jamlay olmadi, lekin bundan ham yomoni, u o'z chalkashliklarini telekanaldan yashirishga to'g'ri keldi. Bu uning qornidagi gulxan kabi edi. Gavjum, gavjum, shovqinli oshxonada kechki ovqat azob edi. U yolg'iz qolishga umid qilar edi, ammo omad kelganda, ahmoq Parsons yaqinlashib kelayotgan stulga o'tirdi va deyarli yalang'och terning hidi bilan stakanning mayin hidini chiqarib yubordi va nafrat haftasiga tayyorgarlik to'g'risida gapira boshladi.

U, ayniqsa, qizining estradasi dam olish uchun yasagan papier-machedan yasalgan katta ikki metrli katta oqsoqolni qoyil qoldirdi. Eng achinarlisi shundaki, Uinston Parsonsni yaxshi eshitmagani uchun, yana so'rashi va o'sha bema'ni gaplarni ikki marta tinglashi kerak edi. Zalning eng chekkasida, u yana ikkita qiz bilan stolda qora sochli ayolni ko'rdi. U uni payqamagandek tuyuldi va u yana unga qaramadi.

Peshindan keyin oson o'tdi. Tanaffusdan so'ng darhol nozik va qiyin vazifa yuborildi - bir necha soat davomida va barcha tashqi fikrlarni chetga surib qo'yish kerak edi. Ikki yil oldin ishlab chiqarish to'g'risidagi hisobotlarni qalbakilashtirish kerak edi, shunda Ichki partiyaning katta rahbariga yoqmadi, unga yoqmadi. Bunday ish bilan Uinston yaxshi muvaffaqiyatga erishdi va ikki soatdan ko'proq vaqt davomida u qora sochli ayolni unutishga muvaffaq bo'ldi. Ammo shundan keyin uning yuzi yana uning ko'zlari oldida paydo bo'ldi va telba bo'lib, men chidab bo'lmasligim uchun yolg'iz qolishni istadim. U yolg'iz qolguncha, bu voqea haqida o'ylashning iloji yo'q. U bugun jamoat markazida bo'lishi kerak edi. U oshxonadagi baxtsiz kechki ovqatni yutib yubordi, markazga yugurdi, ahmoqona marosimdagi "guruh munozarasi" da qatnashdi, stol tennisi bo'yicha ikkita o'yin o'ynadi, bir necha marta jinni ichdi va yarim soatlik "Shaxmat va uning Ingsok bilan aloqasi" ma'ruzasida o'tirdi. Uning qalbi zerikishdan charchadi, lekin odatdagidan farqli o'laroq, u markazdan uzoqlashishni istamadi. "Men seni yaxshi ko'raman" so'zlari mening umrimni uzaytirish istagi bilan to'ldirildi va endi hatto kichik xavf ham ahmoqona tuyuldi. Faqat soat yigirma uchda, u qaytib kelib, uxlagani yotganida - qorong'ida ham, agar siz jim tursangiz, televizor dahshatli emas - unga qaytishni o'ylash imkoniyati paydo bo'ldi.

Uni hal qilish uchun texnik muammo bor edi: u bilan qanday bog'lanish va uchrashuvni tashkil qilish. Ayol unga tuzoq qo'yadi degan taklif, u allaqachon rad qilingan edi. U bunday emasligini tushundi: unga notani berganida u juda xavotirda edi. U o'zini qo'rquvdan eslay olmadi - bu tushunarli. Uning bu yutuqlaridan qochish fikri yo'q edi. Besh kun oldin, u boshini tosh bilan sindirish haqida o'ylagan edi, ammo bu avvalgi narsa edi. U ruhiy ayolni yalang'och holda ko'rdi, uning jasadini tushida ko'rdi. Dastlab u uni boshqalarga o'xshab ahmoq deb bildi - yolg'on va nafrat bilan to'ldirilgan, tubi muzlatilgan. Uni yo'qotish, yosh oq tanani olish mumkin emas degan fikrda Uiliston ahmoqdir

Ammo u bilan uchrashish nihoyatda mushkul edi. Gap shundaki, bu sizga shaxmatda harakat qilish kabi. Qaerga borsangiz ham, hamma joyda televizor tomosha qilinadi. Yozuvni o'qiganidan keyin besh daqiqa ichida uning xayoliga sana belgilashning barcha mumkin bo'lgan usullari keldi; Endi o'ylashga vaqt bo'lganda, u stolga asboblarni qo'yayotganday, ularni birma-bir tartiblay boshladi.

Shubhasiz, bugungi kabi uchrashuvni takrorlab bo'lmaydi. Agar ayol hujjatlar bo'limida ishlagan bo'lsa, bu ko'proq yoki kamroq sodda bo'lar edi va binoning qaysi qismida adabiyot bo'limi joylashgan bo'lsa, u yomon fikrga ega edi va u erga borish uchun hech qanday sabab yo'q edi. Agar u qayerda yashayotganini va qachon ishlashni tugatganini bilsa, uyga qaytayotganda uni ushlashi mumkin edi; unga ergashish xavfsiz emas - siz xizmatni osib qo'yishingiz kerak va bu albatta seziladi. Xatni pochta orqali yuborish mumkin emas. Barcha pochta ochilgani sir emas. Endi deyarli hech kim xat yozmaydi. Va agar siz kimdir bilan muloqot qilishingiz kerak bo'lsa - unda bosilgan tayyor iboralar mavjud otkritkalar mavjud va siz shunchaki keraksizlarini chiqarib tashlaysiz. U hatto familiyasini ham bilmaydi, manzilini aytmasdan ham. Oxir-oqibat, u eng xavfsiz joy ovqat xonasi bo'ladi deb qaror qildi. Agar siz yolg'iz bo'lganingizda uning yoniga o'tirsangiz va stol televizor ekranlariga juda yaqin bo'lmagan xonaning o'rtasida bo'lsa va zal etarli darajada shovqinli bo'lsa ... agar ularga kamida o'ttiz soniya davomida yolg'iz qolishga ruxsat berilsa, unda, ehtimol, u u bilan to'kilib ketishi mumkin. bir necha so'z bilan.

Undan keyingi bir hafta davomida uning hayoti tinch uyqudek edi. Ertasi kuni u hushtak ovozidan chiqib ketayotganida, oshxonada ayol paydo bo'ldi. Ehtimol, uni keyingi smenaga o'tkazishgan. Ular bir-birlariga qaramasdan ajralishdi. Ertasi kuni u odatdagi vaqtda tushlik qildi, lekin yana uchta ayol bilan birga televizor ekranida. Keyin uchta dahshatli kun bor edi - u umuman ko'rinmadi. Uning aqli va tanasi chidab bo'lmaydigan sezgirlikni, o'tkazuvchanlikni va go'yo har bir harakatni, har bir tovushni, har bir teginishni, eshitgan va aytgan har bir so'zni qiynoqqa aylantirganga o'xshaydi. Hatto tushida ham uning tasviridan xalos bo'lolmadi. Shu kunlarda u kundalikka tegmadi. Faqat ish yengillikni keltirdi - u ba'zida o'n daqiqaga o'zini unutib qo'yishi mumkin edi. U unga nima bo'lganini tushunmadi. So...rashga joy yo...q edi.

Ehtimol, u p^o...sk^o...rt^o...lm^o...td^o...r, ehtimol u o'z joniga qasd qildi, uni Okeaniyaning narigi tomoniga o'tkazish mumkin; lekin, ehtimol, eng yomoni, u shunchaki fikrini o'zgartirib, undan qochishga qaror qildi.

To'rtinchi kuni u paydo bo'ldi. Qo'l slingda emas edi, faqat bilak atrofidagi gips edi. U shunchalik yengil tortdiki, qarshilik ko'rsatolmay, bir necha soniya unga tikilib qoldi. Ertasi kuni u deyarli u bilan gaplashishga muvaffaq bo'ldi. U ovqatxonaga kirganida, u yolg'iz o'zi o'tirar va devordan ancha uzoqda edi. Ertalab edi, ovqat xonasi hali to'lmagan edi. Oldinga qarab, Uinston tarqatish arafasida edi, lekin keyin u ikki daqiqaga tiqilib qoldi: oldidagi kimdir unga sakarin tabletkalari berilmaganidan shikoyat qilmoqda. Biroq, Uinston patnisini olib, unga qarab yurganida, u yolg'iz edi.

U xuddi stolining orqasida bo'sh joy qidirganday, yuqoriga qarab, yurdi. U allaqachon uch metr ichida. Yana ikki soniya - va u nishonga tushdi. Uning orqasida kimdir "Smit!" Deb qichqirdi. Eshitmayotganga o'xshardi. - Smit! - orqadan takrorladi, hatto balandroq. Yo'q, tushmang. U orqasiga o'girildi. Uilshir ismli yosh, ahmoq yuzli, uning tanishi yaxshi bilgan odam tabassum bilan o'z stolidagi bo'sh joyga o'tirdi. Rad etish xavfsiz emas edi. Tanilganidan so'ng, u yolg'iz ovqatlanadigan ayol bilan o'tirolmadi. Bu diqqatni jalb qiladi. U do'stona tabassum bilan o'tirdi. Ahmoq yuzi orqasiga tisarildi. U uni qanday qilib pichoq bilan urayotganini tasavvur qildi - aynan o'rtada. Bir necha daqiqadan so'ng, ayolning qo'shnilari ham bor edi.

Ammo u, ehtimol uning uning tomon yurayotganini ko'rgan va ehtimol u tushungan. Ertasi kuni u erta kelishga harakat qildi. Va behuda emas: u taxminan bir joyda va yana yolg'iz o'zi o'tirdi. Uning oldida safсата va shubhali ko'zlari bilan kichkinagina epchillik bilan qo'ng'izday odam turardi. Uinston patnisdan laganda bilan yuz o'girganida, uning stol tomon yurgan kichkinasini ko'rdi. Unga bo'lgan umid yana so'ndi. Undan narida stolda bo'sh joy bor edi, lekin kichkintoyning odatiga ko'ra, u o'z qulayliklari haqida g'amxo'rlik qiladi va eng kam odam yig'iladigan stolni tanlaydi. Uinstonning yuragi siqilib, unga ergashdi. U u bilan yolg'iz qolguncha, undan hech narsa bo'lmaydi. Keyin dahshatli halokat yuz berdi. Kichkintoy to'rt yoshda edi, uning laganda hali ham uchar, polda ikkita oqim - sho'rva va qahva oqardi. U o'midan sapchib turib, shafqatsiz tarzda atrofga qarab qo'ydi, aftidan Uinston unga yo'l olganiga amin edi. Ammo bu muhim emas edi.

Besh soniyadan keyin, yuragi shitirlagan holda, Uinston allaqachon o'z stolida o'tirardi.

U unga qaramadi. U patnisni bo'shatdi va darhol ovqatlana boshladi. Zudlik bilan gapirish juda muhim edi, hech kim yaqinlashmasidan oldin, lekin Uinstonga dahshatli qo'rquv hujum qildi. Birinchi uchrashuvdan bir hafta o'tdi. U o'z fikrini o'zgartirgan bo'lishi mumkin, u o'z fikrini o'zgartirgan bo'lishi kerak! Ushbu voqeadan hech narsa bo'lmaydi - bu hayotda hech qachon bo'lmaydi. Ehtimol, u ko'zlari bilan bo'sh joy qidirib, tovoqlar bilan suyanib yurgan, junli quloqli shoir Amplefortni ko'rmaganida, u gapirishga jur'at etmasdi. Xayolparast Ampleforth Uinstonga o'ziga xos tarzda edi va agar u uni payqab qolsa, albatta unga qaram bo'lib qolishi mumkin. Hammasi uchun bir daqiqadan ko'proq vaqt qolmadi. Uinston ham, ayol ham qattiq ovqatlandi. Ular loviya oshiga o'xshab suyuq stakan yedilar. Uinston ohangda gapirdi. Ikkalasi ham ko'zlarini ko'tarmadilar; Ular sho'rvani tinimsiz pirpiratib og'ziga solib, jimgina va hech qanday ifodasiz bir nechta zarur so'zlarni almashdilar.

- Ishingizni qachon tugatasiz?

- O'n sakkizu o'ttizda.

- Qayerda uchrashamiz?

- G'alaba maydonida, monumentda.

- Hamma joyda televizor ekranlari mavjud.

- Agar olomon ichida bo'lsa, bu muhim emas.

- Imzo?

- Yo'q. Meni odamlar orasida ko'rmaguningizcha, atrofga bormang. Va menga qaramang. Faqat atrofida bo'ling.

- Qaysi vaqt?

- O'n to'qqizda.

- Yaxshi.

Ampleforth Uinstonni payqamadi va boshqa stolga o'tirdi. U kechki ovqatni tugatib, jo'nab ketdi, Uinston esa chekishni davom ettirdi. Ular yana gaplashmadilar va imkon qadar stol atrofida yuzma-yuz o'tirgan ikki kishi uchun bir-birlariga qaramadilar.

Uinston G'alaba maydoniga muddatidan oldin keldi. U ulkan yivli ustunning tagida aylanib yurgan edi, uning tepasidan Katta birodar haykali osmonning janubiga qarab, I uchish-qo'nish yo'lagi I jangida u Evroosiyo samolyotini mag'lub etgan (bir necha yil oldin bu Ostasyan edi). Ko'chada Oliver Kromvelning vakili deb hisoblangan otliq haykal bor edi. Belgilangan soatdan besh daqiqa o'tdi va ayol hamon g'oyib bo'ldi. Yana bir bor, Uinston dahshatli qo'rquvga duch keldi. Yo'q, men fikrimni o'zgartirdim! U maydonning shimoliy chekkasiga bordi va qo'ng'iroqlar qo'ng'iroqlari bo'lgan paytda: "Menga fatingni bering", deb chaqirgan Sent-Martin cherkovini tan olishdan juda xursand edi. Keyin men bir ayolni ko'rdim: u yodgorlik tagida turar va o'qiyotayotganday, ustun atrofida aylanib yurgan afishaday.

U erga yig'ilmaguncha, yaqinlashish xavfli edi. Piyoda atrofida televizor ekranlari bor edi. Ammo to'satdan chap tomonda odamlar baqira boshladilar va og'ir transport vositalarining shovqin-suroni eshitildi. Maydonda hamma yugurdi. Ayol tezda ustunning etagidagi sherlarni ko'rdi-da, yugurib ketdi. Uinston ortidan bordi. U yugurib borarkan, baqir-chaqirlardan ularning evroosiyoliklarni asirga olishayotganini angladi.

Maydonning janubiy qismi allaqachon olomon bilan gavjum edi. Har qanday axlatxonaning chetida bo'lishga intilgan, zanjirlangan, siqilgan odamlarning avlodiga mansub bo'lgan Uinston odamlar orasiga kirib oldi. Ayol allaqachon yaqin edi, siz unga qo'lingiz bilan erisha olasiz, lekin keyin ulkan bir parcha va tengsiz ayol - aftidan uning rafiqasi - bo'sh devor bilan uning yo'lini to'sib qo'ydi. Uinston burilib, bor kuchi bilan ikkalasining o'rtasini elkasiga tashladi. Unga ikki mushakning ichki tomoni mushukka singib ketganday tuyuldi va shunga qaramay u bir oz terlab ketdi. Uning yonida o'zimni topdim. Ular yelkama-elka turishib, to'g'ri oldinga tikilishdi.

Yuk mashinalari ko'chada uzun qatorda harakatlanayotgan edilar va suv osti qurollarining jasadlari to'rt tomonda muzlatilgan yuzlari bilan turar edi. Yam-yashil rang kiygan mayda sariq erkaklar ularning orasiga yopirilishdi. Ularning mo'g'ul yuzlari tomonlarga g'amgin va qiziqishsiz qaradi. Agar yuk mashinasi tashlansa, unda metall parda bor edi - mahbuslar oyog'iga kishanlangan holda edilar. Qayg'uli odamlar bo'lgan yuk mashinalari ketma-ket o'tib ketishdi. Uinston ularning haydashini eshitgan, lekin ularni faqat vaqti-vaqti bilan ko'rgan. Ayolning yelkasiga, qo'li uning elkasiga va qo'lga bosildi. Yonoq shu qadar yaqin ediki, u uning iliqligini sezdi. U darhol oshxonada bo'lgani kabi tashabbus ko'rsatdi. U indamas ovoz bilan lablarini zo'rg'a qimirlatib gapira boshladi va bu yarim pichirlash avtoulavlarning shovqin-suroniga g'arq bo'ldi.

- Meni eshityapsizmi?

- Ha.

- Yakshanba kuni chiqa olasizmi?

- Ha.

- Keyin diqqat bilan tinglang. Siz eshlashingiz kerak. Paddington bekatiga boring ...

Uinstonni hayratga solgan harbiy aniqlik bilan u marshrutni tasvirlab berdi. Yarim soat poezdda; stantsiyadan - chapga; yo'l bo'ylab ikki kilometr, to'siqsiz darvoza; dala orqali o'tadigan yo'l; o'tlar bilan qoplangan daraxtlar ostidagi yo'l; buta yo'li; tushgan mox daraxt. Uning boshida xarita bor edi.

- Siz hamma narsani eslaysizmi? Nihoyat pichirladi.

- Ha.

- chapga, keyin o'ngga va chapga buriling. Darvozada hech qanday to'siq yo'q.

- Ha. Vaqtmi?

- O'n beshga yaqin. Siz kutishingiz kerak bo'lishi mumkin. Men u erga boshqacha yo'l bilan boraman. Siz hamma narsani aniq eslaysizmi?

- Ha.

- Unday bo'lsa tezda qochib ket.

Bu so'zlarga ehtiyoj yo'q edi. Ammo olomon ularning tarqalishiga yo'l qo'ymadi. Ustun davom etdi, odamlar diqqat bilan tikilishdi. Avvaliga qichqiriqlar va hushtaklar yangradi, lekin faqat partiya a'zolari shovqin chiqarishdi va ko'p o'tmay ular ham jim bo'lishdi. Odatdagi qiziqish ustunlik qildi. Chet elliklar - xoh Evrosiyodan bo'lsin, xoh Sharqiyiyadan - g'alati hayvonlarga o'xshardi. Siz ularni hech qachon ko'rmagansiz - faqat harbiy asirlar rolida va hatto undan keyin ham. Ularning taqdiri ham noma'lum edi - urush jinoyatchisi sifatida osilganlardan tashqari; qolganlari shunchaki g'oyib bo'lishdi - ehtimol, mehnat lagerlarida. Dumaloq mo'g'ul yuzlari ko'proq evropalik, iflos, soqolsiz, xijolatli odamlar bilan almashtirildi. Ba'zan haddan tashqari qizarib ketgan yuz Uinstonga g'ayrioddiy nigoh tashlardi va shu zahotiyoy u sirg'alib ketdi. Ustun tugamoqda edi. So'nggi yuk mashinasida Uinston ko'zlariga qip-qizil soqolli bir keksa odamni ko'rdi; u zanjirband bo'lishga odatlanib qolgandek, oshqozonining oldida qo'llari bilan oyoqlariga turdi. Ayoldan uzoqlashish vaqti keldi. Lekin oxirgi daqiqada, xaloyiq ularni siqishayotganida, u uning qo'lini topdi va ohista silkitdi.

Bu o'n soniyadan kamroq vaqt davom etdi, lekin unga uzoq vaqt davomida bir-birlarining qo'llarini ushlab turganday tuyuldi. Uinston qo'lini har bir tafsilot bilan o'rganishga vaqt topdi. U uzun barmoqlariga, cho'zilgan mixlariga, qo'pol xurmoga, bilagining nozik terisiga tegdi. U qo'lini teginish bilan sinchkovlik bilan o'rgangan edi, endi uni ko'z o'ngida taniydi. Uning ko'zlari qanday rangda ekanligini payqamagani unga yuz berdi. Ehtimol jigarrang, ammo qorong'u sochli odamlar ham ko'k ko'zlarga ega. Boshingizni o'girib, unga qarash bema'ni gap bo'ladi. Olomon siqilib, qo'llarini sezdirmay ular oldinga qaradi, ammo uning ko'zlari emas, balki keksa mahbusning ko'zlari Uinstonga to'qilgan sochlar orasidan tikilib qaradi.

II

Uinston vaqti-vaqti bilan toj yopilmaydigan oltin nurli hovuzlarga qadam tashlab, daraxtlarning xira soyasida yurardi. Chap tarafdagi daraxtlar ostida er qo'ng'iroqlar bilan tumanli edi. Havo terini ishqalaydi. Bu 2 may edi. O'rmon tubida biron bir joyda o'tin cho'chqalari baqirardi.

U biroz oldinroq keldi. Yo'lda u biron bir qiyinchilikka duch kelmadi; aftidan, ayol shunchalik tajribaga ega ediki, hatto u bunday sharoitda bo'lgandan ham qo'rqardi. U ayol xavfsiz joyni tanlaganiga shubha qilmadi. Umuman olganda, Londondan ko'ra shahar tashqarisida xavfsizroq bo'lishini kutish qiyin edi. Albatta, teleskriptalar yo'q, lekin mikrofonni biron bir joyda yashirish mumkin - sizning ovozingiz eshitiladi va aniqlanadi; bundan tashqari, yolg'iz sayohat diqqatni jalb qiladi. Yuz kilometrdan kam masofada pasport belgisi kerak emas, lekin ba'zida patrullar vokzal atrofida aylanib yurishadi, u erda barcha partiya a'zolarining hujjatlarini tekshiradilar va yoqimsiz savollar berishadi. Biroq, u patrulga kirmadi va stansiyadan ketayotganda biron-bir kuzatuv bor-yo'qligini bilish uchun u atrofga bir necha bor qaradi. Poezd ob-havo issiq bo'lgani uchun juda xushchaqchaq edi. U aravada bitta katta oila zo'rg'a o'tirgan taxtali skameykada - tishsiz buvidan tortib bir oygacha bo'lgan chaqaloqqa - qishloqdagi sheriklari bilan kun o'tkazishni rejalashtirgan va ular Uinstonga ishonch bilan tushuntirganidek, qora bozorda yog 'olish uchun kelgan.

Daraxtlar ikkiga bo'lindi va u o'zi aytgan yo'lga, chorva maysalagan butaning so'qmoqiga chiqdi. Uning soati yo'q edi, lekin u o'n beshdan oldin albatta kelgan edi. Qo'ng'iroqlar shu qadar zich ediki, ularga qadam bosishning iloji yo'q edi. U o'tirdi va gullarni terishni boshladi - qisman vaqtni yo'qotish uchun, qisman unga guldasta berish niyati bilan. U butun qo'lini yig'di va faqat kuchsiz va xushbo'y hidli gullarning hidini eshitdi, orqasida turgan tovush uni sovuq qilganda: novdalar kimningdir oyog'i ostida sindirdi. U gul terishni davom ettirdi. Bu to'g'ri ish edi. Balki uning orqasida - u, yoki ehtimol u hali ham unga ergashgan. Agar atrofga qarasangiz, demak, bu siz bilan biron bir narsa nopokdir. U qo'ng'iroqni uzdi, keyin yana. U yelkasiga engil tegdi.

U qaradi. Bu ayol edi. U jim bo'lishni aytib, boshini chayqadi, so'ng butalarni ajratdi va tezda o'rmonga boradigan yo'ldan pastga tushdi. Ko'rinishidan, u bu erda bo'lgan: botqoqli joylardan ishonchli tarzda qochgan. Uinston guldasta bilan unga ergashdi.

Uning birinchi hissi yengillik edi, lekin endi orqasiga baquvvat, ingichka tanani tik beliga urib qo'ygan qip-qizil bel bilan boqib, u o'zini unga loyiq emasdek his qildi. Hozir ham unga o'girilib, qarab turishi va bu haqda o'ylashi mumkin edi. Nafis havo va yashil barglar uning uyatchanligini yanada oshirdi. May oyi quyoshi tufayli, hatto stansiyadan ketayotganda, u iflos va bo'yi past bo'lganini his qildi - g'ijzenekleri bilan yopiq bir jonzot London changi va tuproq bilan qoplangan edi. U uni hech qachon kunduzi va ochiq joyda ko'rmagan deb o'yladi. Ularning oldida u aytgan maydondagi daraxt. Ayol yon tomonga yugurib, mustahkam devor bo'lib turgan butalarni ajratdi. Uinston uning orqasidan yugurib chiqdi, va ular baland tog'lar bilan o'ralgan mitti maysazordan chiqib, hamma tomondan yopiq edi. Ayol orqasiga o'girildi.

- Keling, - dedi u.

U unga bir necha qadam naridan qaradi. Va u yaqinlashishga jur'at eta olmadi.

"Men yo'lda gaplashishni xohlamadim", deb tushuntirdi u. - Agar mikrofon bo'lsa nima bo'ladi? Albatta, mumkin emas, lekin mumkin. Qanday yaxshi, ovoz taniydi, ey badbaxtlar. Bu erda xavfli emas.

Uinston hali ham yaqinlashishga jur'at etolmadi.

- Bu erda xavfli emasmi? - deb so'radi u.

- Ha. Qanday daraxtlarga qarang. "Bu daraxt kesish joyidagi yosh daraxt edi. Bilakdan qalinroq bo'lmagan yam-yashil o'rmon. - Hammasi nozik, mikrofonni yashirishga joy yo'q. Bundan tashqari, men allaqachon bu erda bo'lganman.

Ular shunchaki gaplashishardi. Uinston baribir unga yaqinlashdi. U juda to'g'ri o'rmidan turdi va go'yo nega ikkilanayotganidan hayron bo'lgandek, xuddi istehzo bilan jilmaydi. Qo'ng'iroqlar erga tushdi. Bu o'z-o'zidan sodir bo'ldi. U qo'lidan ushlab oldi.

—Menga ishonib, - dedi u, - shu paytgacha ko'z'laringiz qanday rangda ekanligini bilmas edim. - Ko'zlari jigarrang, och jigarrang, quyuq kirpiklari bor edi. - Endi mening tashqi ko'rinishimni ko'rganingizdan keyin, menga qarashdan jirkanishingiz yo'qmi?

- Arzimaydi.

- Men o'ttiz to'qqiz yoshdaman. Men turmush qurganman va undan qutulolmayman. Menda varikoz tomirlari bor. Beshta soxta tishlar.

- Bu nimani anglatadi? - dedi u.

- bu erda kim birinchi bo'lganligi ham aniq emas - ular quchoqlashdi. Avvaliga u hech narsani sezmadi, faqat o'yladi: bunday bo'lishi mumkin emas. Unga bir yosh tanani bosdi, yuzi quyuq quyuq sochlarga tegdi va - ha! haqiqatda! - u yuzini unga ko'tardi va u yumshoq qizil lablaridan o'pdi. U qo'llarini boshining orqa tomoniga qo'yib, uni shirin, aziz va suyakli deb atadi.

U uni erga tortdi va u unga itoat etdi, u u bilan biron bir ish qilishi mumkin edi. Ammo muammo shundaki, jismonan u tegishdan boshqa hech narsani sezmedi. U faqat mag'rurlikni his qildi va nima bo'lganiga ham ishona olmadi.

Bu sodir bo'lganidan xursand edi, lekin u jismoniy istakni his qilmadi. Hammasi juda tez sodir bo'ldi ... uning yoshligi va go'zalligidan qo'rqardi ... u ayolsiz ishlarga odatlangan edi ... Uning o'zi ham buning sababini tushunmadi. U o'tirdi va qo'ng'iroqni sochidan tortib oldi. Keyin u unga suyanib, qo'llarini beliga qo'ydi.

- Hech narsa, asalim. Shoshilishning hojati yo'q. Hali yarim kunimiz bor. Yaxshi yashirin, shunday emasmi? Men uni bitta sayyohlik safari chog'ida tashlab yubordim - orqada qolsam. Agar kimdir yaqinlashsa, biz yuz metr narida eshitamiz.

- Isming nima? - so'radi Uinston.

- Yuliya. Sizning ismingiz nima, men bilaman. Uinston. Uinston Smit.

- Qayerdan bilasan?

- Ehtimol, skaut sifatida men sizga ko'proq qodirman, azizim. Ayting-chi, eslatmani berishimdan oldin men haqimda nima deb o'yladingiz?

U umuman yolg'on gapirishni xohlamasdi. Sevgi uchun boshlang'ich so'z - yomon so'z bilan boshlash kerak.

"Men sizni ko'rmadim", deb javob berdi u. - Men seni zo'rlamoqchi bo'lib, keyin o'ldirmoqchi edim. Ikki hafta oldin, boshingizni tosh bilan sindirish haqida jiddiy o'ylandim. Agar bilmoqchi bo'lsangiz, men sizni Fikr yurituvchi Politsiya bilan aloqada bo'lganingizni tasavvur qildim.

Yuliya o'z so'zlarini uning rolini a'lo darajada ijro etganligini tasdiqlovchi so'zlarni olib, baxtiyor kulib yubordi.

- Haqiqatan ham fikrli politsiya bilanmi? Yo'q, haqiqatan ham shunday deb o'yladingizmi?

- Mayli, unday emas. Ammo sizga qarab ... Ehtimol siz yosh, sog'lom, yangi ekanligingiz sababli ... bilasiz ... Men o'yladim ...

☹Siz meni namunali partiya a'zosi deb o'ylagansiz. Amalda va fikrlarda poklik. Bannerlar, namoyishlar, shiorlar, o'yinlar, lager sayohatlari - bularning barchasi axlat. Va eng kichik fursatda men seni xandaq qilaman deb o'yladim - sizga jinoyatchidek xabar beramanmi?

Ha, shunga o'xshash narsa. Bilasizmi, ko'p qizlar bu kabi.

"Bu juda yomon narsa, - dedi u va Yoshlar anti-sex uyushmasining to'q qizil terisini yechib, butalarga tashladi.

U beliga tekkanda nimanidir eslayotganday tuyuldi va endi cho'ntagida shivirlab, kichkina shokolad idishini oldi-da, uni sindirib, yarmini Uinstonga berdi. Uni olishdan oldin u hattoki oddiy shokolad emasligini o'zi sezdi. Qorong'i, porloq va folga o'ralgan. Odatda shokolad zerikarli jigarrang, maydalangan va berilib ketgan, aniqrog'i uning ta'mini ta'riflab bo'lmaydi - yonayotgan axlat tutuni bilan.

Ammo u bir marta shokoladni shunday tatib ko'rgan. Hidi bir zumda bir narsani eslatdi - bu Uinston tushuna olmagan narsa, ammo bu unga kuchli va bezovtalik bilan eslatdi.

- Qaerdan olding?

- Qora bozorda, - beparvo javob qildi u. - Ha, men shunga o'xshayman. Yaxshi sportchi. Skaut sifatida u otryad komandiri edi. Haftada uch kechada men Yoshlarga qarshi uyushmada ishlayman. Men ularning iflos varaqalarini butun London bo'ylab joylashtirish uchun bir necha soat sarflayman. Jarayonlarda men har doim banner ko'taraman. Har doim quvnoq yuz bilan va hech narsadan uyalmang. Doim olomon bilan baqirish - mening qoidam. Bu sizning xavfsizligingizning yagona yo'li.

Shokoladning birinchi bo'lagi tilida erib ketdi. Mazasi mazali edi. Ammo xotiraning tubida nimadir hanuzgacha harakatlanayotgan edi - nimadir juda kuchli his etilgandir, lekin ko'zingizning burchagidan farq qilgan narsaga o'xshamagan aniq bir shaklni olmadi. Uinston noaniq xotirani olib tashladi, chunki bu biron bir harakatga tegishli ekanligini anglab, agar iloji bo'lsa, uni mamnuniyat bilan bekor qiladi.

- Sen juda yoshsan, - dedi u. - Mendan o'n yoki o'n besh yosh kichik. Bunday odamda sizni nimaga jalb qilishi mumkin?

- Yuzingizda nimadir bor edi. Fursatdan foydalanishga qaror qildim. Men notanishlarni yaxshi bilaman. Sizni ko'rganimda, darhol ularga qarshi ekaningizni angladim.

Aftidan, ular bu partiyani va eng avvalo u haqida masxara va ochiq nafrat bilan gaplashadigan ichki partiyani nazarda tutgan edilar - bu Uinstonni bezovta qilar edi, garchi u bu erda xavfsiz ekanliklarini va umuman xavfsizligini bilar edi. U tilining p...r...z...l...y...n...hayron bo'ldi. Partiya a'zolariga qo'pol so'zlarni ishlatmaslik kerak edi va Uinstonning o'zi kamdan-kam hollarda baland ovozda qasam ichar edi, lekin Julia partiyani, xususan ichki partiyani, to'siqlarda bo'r bilan yozilgan biron bir so'zsiz eslay olmaydi. Va bu uni o'chira olmadi. Bu uning partiyaga qarshi, partiyaviy ruhga qarshi isyonining namoyon bo'lishlaridan biri edi va otning pichanlangan pichaniga o'xshagan sog'lom va tabiiy tuyuldi. Ular kliringni qoldirib, yana xiralashgan soyada yana bir-birlarini yonma-yon yurishlari mumkin bo'lgan belni quchoqlab olishdi. U belidan belini yaltiratmasdan qanchalik yumshoq bo'lib qolganini payqadi. Ular pichirlab gapirishdi. Maysazorda bo'lmas ekanmiz, dedi Juliya, jim bo'lish yaxshidir. Ko'p o'tmay ular bog'ning chetiga kelishdi. Yuliya uni to'xtatdi.

- Ochiq joyga chiqma. Ehtimol, kimdir tomosha qilmoqda. Biz o'rmonda ekanmiz, hamma narsa tartibda.

Ular go'ng bog'ida turishardi. Quyosh zich barglar orasidan kirib, ularning yuzlarini qizdirdi. Uinston ularni tanib bo'lmaydigan g'alati tuyg'u bilan o'tloqqa qarab qo'ydi. U bu manzarani bilar edi. Qisqa o't bilan o'tmish, yaylov bu erda va u erda molehillar bor. Uzoq chetda daraxtlar jimjimador to'siqda, shabada esgan qarag'ay novdalari va ayollarning sochlari singari zich barglar hosil bo'ldi. Shubhasiz, biron bir joyda yashil daryolar paydo bo'lib, ular orasida yuradigan oqqushlar bor.

- Yaqin atrofda oqim bormi? - pichirladi u.

- To'g'ri, bor. Keyingi maydonning chetida. U erda baliq katta. Siz ularni ko'rishingiz mumkin - ular dumlarini tikib, tollar ostida turishadi.

- Oltin er ... deyarli, - deb g'o'ldiradi u.

- Oltin mamlakat?

- Bu shunchaki. Men ba'zan bu joyni tushimda ko'raman.

- Qarang! - pichirladi Juliya.

Ulardan besh metr narida, deyarli yuzlari darajasida, novcha ustiga bir qoraqarag'ay uchib o'tdi. Balki u ularni ko'rmagan. U quyoshda edi, ular soyada edi. Qoraqalpoq qanotlarini yoydi, keyin asta-sekin buklab, boshini bir soniya egilib, xuddi quyoshga ta'zim qilarkan va qo'shiq aytishni boshladi. Peshindan keyin uning jimgina qo'shig'i juda baland ovozda yangradi. Uinston va Yuliya bir-birlariga yopishib olishdi va muzlab qolishdi. Musiqalar bir necha daqiqada, har qachongidan ham qush o'z mahoratini namoyish etgandek, hech qachon takrorlanmaydigan, ajoyib o'zgaruvchan tovushlar bilan jo'shib oqardi. Ba'zan u bir necha soniya jim turdi, qanotlarini yoydi va keyin ko'kragini shishiradi va yana qo'shiq aytadi. Uinston unga hurmat bilan qarab qo'ydi. U kim uchun, nima uchun kuylaydi? Yaqin atrofda do'st yoki raqib yo'q. Uni notanish o'rmon chetida o'tirib, musiqani hech qayerga tashlamaslikka nima majbur? U o'yladi: bu erda hali ham mikrofon yashirilgan bo'lsa nima bo'ladi? U va Yuliya past ovozda pichirlashdi, u ularning ovozlari eshitmasdi, lekin u albatta ovozni eshitadi. Ehtimol, satrning boshqa tomonida qo'ng'izga o'xshash bir oz odam o'tirar va diqqat bilan tinglar ... Asta-sekin musiqa oqimi uning boshidagi barcha fikrlarni yuvib yubordi. U unga namlik singari yog'di va quyosh nuri bilan aralashib, barglar orasidan o'tib ketdi. U o'ylashni to'xtatdi va faqat o'zini his qildi. Qo'l ostidagi ayolning beli yumshoq va iliq edi. U uni burib yubordi, shunda ular ko'kragiga aylanishdi, uning tanasi uning tanasiga singib ketganday bo'ldi. Qo'lini qayerga tegizsa, u suv kabi yumshoq edi. Ularning lablari qo'shilib ketdi; boshida ularning ochko'z o'pishlaridan farqli o'laroq.

Ular bir-birlaridan uzoqlashishdi va chuqur nafas olishdi. Qora po'choqni nimadir qo'rqitdi va qanotlarini qoqib uchib ketdi.

Uinston qulog'iga pichirladi:

- Endi.

- Bu erda emas, - dedi u orqasiga shivirlab. - Kliringga boraylik. U erda xavfsizroq.

Ular novdalar bilan maydalanib, tezda maysazorlariga, yosh daraxtlar himoyasiga kirishdi. Yuliya unga yuzlandi. Ikkalasi ham tez nafas olishdi, ammo lablarida zaif tabassum paydo bo'ldi. U bir necha lahzaga unga qaradi, keyin chaqmoqni ushladi. Ha! Bu deyarli tush kabi edi. U deyarli shu zahotiy oq kiyimlarini yirtib tashladi va ularni go'yo butun bir tsivilizatsiyani kesib o'tganday ajoyib imo bilan silkitdi. Uning oppoq tanasi quyoshda porladi. Ammo u jasadga qaramadi - ko'zlarini xiralashgan yuzdan, engil tabassumdan ko'rolmadi. U tiz cho'kdi va uning qo'llarini oldi.

- Sizda allaqachon shunday bo'lganmi?

- Albatta ... Yuz marta ... yaxshi, o'nlab.

- Partiya bilanmi?

- Ha. Har doim ziyofat bilan.

- Ichki tomondan ham?

- Yo'q, bu piroglar bilan - yo'q. Ammo ko'pchilik, agar ular kamida chorak imkoniyatga ega bo'lsalar, xursand bo'lishadi. Ular tasvirlanganidek muqaddas emaslar.

Yuragi sakrab chiqdi. Bu unga o'nlab marta sodir bo'ldi - uzr, yuz emas ... ming emas. Korruptsiya kabi hidlangan har qanday narsa unga dahshatli umid bag'ishladi. Kim biladi, ehtimol bu partiya buzilib ketgan, uning g'ayrat va fidoyilik dini chirishni yashiradigan uyatdir. U bularning hammasini moxov va sifiliz bilan yuqtirgan bo'lar edi! Hamma narsa - shunchaki buzish, yo'q qilish, zaiflashtirish. U uni pastga tushirdi - endi ikkalasi ham tizzalarida edi.

- Eshiting, erkaklaringiz qancha ko'p bo'lsa, men sizni shunchalik yaxshi ko'raman. Sen tushunasan?

- Ha, yaxshi.

- Men poklikni yomon ko'raman, yaxshi xulq-atvordan nafratlanaman. Men dunyoda yaxshilikni umuman xohlamayman. Men hamma suyakka talon-taroj qilinishini xohlayman.

- Xo'sh, keyin sizga mos keladi, azizim. Men yadroga buzilib ketdim.

- Buni qilishni yoqtirasizmi? Men bilan emas, men so'rayman, lekin umuman olganda?

- Sevgi.

Bu uning eng ko'p eshitishni istagan narsasi. Faqat bitta odamga bo'lgan muhabbat emas, balki hayvonlarning instinkti, ajralmas shahvati: bu partiyani parchalanadigan kuch. U uni o'tloqqa, sochilgan qo'ng'iroqlar ustiga tashladi. Bu safar ham oson ishladi. Keyin, nafaslarini ushlab, bir-birlaridan shirin nochor holga tushib qoldilar. Quyosh isib ketayotganday tuyuldi. Ikkalasi ham uxlab yotganini his qildi. U tashlangan kombinezonlar yoniga borib, uni yopdi. Ular deyarli uxlab qolishdi va yarim soat uxladilar.

Uinston birinchi bo'lib uyg'ondi. U o'tirdi va kaftida xotirjam yotgan mo'rt yuziga qaradi. Unda faqat og'zi chiroyli edi. Ko'z yaqinida, agar siz diqqat bilan qarasangiz, allaqachon ajinlar mavjud. Qisqa quyuq sochlar g'ayrioddiy qalin va yumshoq edi. U hanuzgacha familiyasini va qaerda yashayotganini bilmasligini esladi.

Yosh baquvvat tana uyqusiz bo'lib qoldi va Uinston unga achinib, mehr bilan qaradi. Ammo gulxan yoqqanida, uni o'ziga tortgan bema'ni muloyimlik to'la qaytmadi. U jingalakning etagini ko'tarib, silliq oq tomoniga qaradi. Oldin, u o'yladi, bir erkak ayolning jasadiga qaradi, uning kerakli ekanligini ko'rdi va bu uning oxiri edi. Va endi na toza sevgi, na shahvoniy istak bo'lishi mumkin. Sof tuyg'ular yo'q, barchasi qo'rquv va nafrat bilan aralashgan. Ularning mehrlari quchoqlari kurash va ularning g'alabasi edi. Bu partiyaga zarba bo'ldi. Bu siyosiy harakat edi.

III

"Biz yana bu erga kela olamiz", dedi Julia. - Bir xil qopqoqni ikki marta ishlatish umuman xavfli emas. Ammo, albatta, bir yoki ikki oydan oldin emas.

Yuliya har xil - yig'ilgan va ishbilarmon edi. U shu zahoti kiyinib, qizil ipdan to'qilgan paypoqni kiydi va qaytib kelish rejasini tushuntira boshladi. Unga rahbarlik qilish tabiiy edi. Uinstondan farqli o'laroq, u o'zining amaliy mashg'ulotiga ega edi va bundan tashqari, son-sanoqsiz sayohatlarda u Londonning chekkalarini sinchkovlik bilan o'rgangan. U unga butunlay boshqacha yo'nalish berdi va u boshqa stantsiyada tugadi. "Hech qachon kelganingga qaytib kelma", dedi u xuddi qandaydir umumiy tamoyilni e'lon qilayotganday. U birinchi bo'lib chiqib ketadi va Uinston yarim soat kutishi kerak.

U ishdan keyin to'rt kechqurun uchrashadigan joyni nomladi. Bu kambag'al mahallada bir ko'cha edi; bozor bor, doimo shovqinli va gavjum. U laganlar yoki iplarni qidirib, ayvonlar atrofida aylanib yuradi. Agar u hech qanday xavf yo'q deb hisoblasa, u yaqinlashganda burnini puflaydi; aks holda, u uni sezmayotgandek o'tib ketishi kerak. Ammo agar omadingiz bo'lsa, unda odamlar orasida chorak soat davomida suhbatlashish va yangi uchrashuv to'g'risida kelishib olish mumkin.

"Endi men borishim kerak", dedi u amrlarni o'rganar ekan. - O'n to'qqiz yoshga to'lishim kerak. Men Yoshlarga qarshi jinsiy aloqa uyushmasida ikki soat ishlashim kerak, varaqalarni tarqataman. Xo'sh, jirkanch emasmi? Iltimos, meni silkit. Sochingizda maysa yo'qmi? Ishonchingiz komilmi? Keyin xayr, azizim, xayr.

U o'zini quchoqlab, uni deyarli o'pib qo'ydi va bir lahzadan keyin u yosh daraxtlar orasidan siqilib o'rmonga jimib qoldi. U hech qachon uning ismini va manzilini bilmagan. Ammo buning ahamiyati yo'q edi: ular tom ostida uchrashishmaydi va bir-birlariga xat yozishmaydi.

Ma'lum bo'lishicha, ular hech qachon kliringga qaytishmagan. May oyida ular faqat bir marta yolg'iz qolishga muvaffaq bo'lishdi. Yuliya boshqa joyni - o'tmish yil oldin atom bombasi tashlangan deyarli cho'l hududda vayron qilingan cherkovning qo'ng'iroq minorasini tanladi. Boshpana yaxshi edi, lekin yo'l juda xavfli. Aks holda, ular faqat ko'chalarda, har oqshom yangi joyda va yarim soatdan ko'p bo'lmagan joyda uchrashishdi. Ko'chada siz ko'proq yoki kamroq gaplashishingiz mumkin.

Yo'l bo'ylab to'plangan olomon ichida yonma-yon va bir-birlariga qaramasdan, ular mayoqning milt-milt milt-milt o'chayotganiga o'xshab g'alati suhbatlashdilar: yaqin atrofda teleskop yoki unga kiyib olgan bir kishi unga qarab yurganda, suhbat jim bo'lib qoldi, keyin gap jumlada davom etdi; ular ikkiga bo'lishga rozi bo'lishganida, u birdan to'xtadi va deyarli keyingi kuni kechqurun kirmasdan davom etdi. Aftidan, Yuliya suhbatni shu usulga odatlangan edi - u buni suhbatni kechiktirish deb atadi. Qolaversa, u lablarini qimirlatmasdan gapirish mahoratiga ega edi. Bir oy davomida deyarli har oqshom uchrashib, ular faqat bir marta o'pishgan. Ular jimgina xiyobonda pastga tushishdi (Yuliya asosiy ko'chalarni tark etayotganda gapirmadi), to'satdan quloqni chayqalganda, yo'l silkindi, havo qorong'i tushdi, Uinston esa vahimaga tushdi. Raketa juda yaqin tushgan bo'lishi kerak. Bir necha santimetr narida, u bo'rday oqarib ketgan, oqarib ketgan Yuliyaning yuzini ko'rdi. Hatto lablari ham oq edi. O!!!ldirildi! U uni o'ziga tortdi va birdan uning jonli iliq yuzini o'payotganligi ma'lum bo'ldi, faqat uning lablarida har doim chang bor edi. Ikkalasining yuzlari alabaster chang bilan qoplangan edi.

Hatto shunday oqshomlar ham bo'lgan edi, ular yig'ilish joyiga kelib, bir-birlariga qaramasdan tarqab ketishdi: yo burchakdan patrul paydo bo'ldi, yoki tepada tepada joylashgan vertolyot. Xavfli vaziyatdan tashqari, ular uchun yig'ilishlarga vaqt topish juda qiyin edi. Uinston haftasiga oltmish soat ishladi, Julia undan ham ko'proq, dam olish kunlari ish hajmiga bog'liq va ko'pincha to'g'ri kelmaydi. Bundan tashqari, Julia kamdan-kam hollarda mutlaqo bepul oqshom o'tkazdi. U hayratlanarli vaqtni ma'ruza va namoyishga, anti-jinsiy yoshlar ittifoqida adabiyot tarqatish, nafrat haftasiga shiorlar qilish, ixtiyoriy xayriya yig'ish va shunga o'xshash narsalarga sarfladi. U to'laydi, dedi u. Agar siz kichik qoidalarga rioya qilsangiz, siz katta qoidalarni buzishingiz mumkin. U va Uinston boshqa bir oqshomni - o'q-dorilar tayyorlash bo'yicha ishga yozilish uchun xayr-ehson qilishga ko'ndirdilar, bu partiyaning g'ayratli a'zolari o'z majburiyatlarini bajarmaslikka ko'nishdi.

Endi haftada bir marta, zerikishdan charchagan, telefon musiqasi bilan aralashtirilgan zerikarli dastgohlar va zerikarli ustaxonada Uinston to'rt soat davomida temir parchalarini birlashtirdi - ehtimol bomba tiqinlarining tafsilotlari.

Ular qo'ng'iroq minorasida uchrashganda, ularning eskiz suhbatlaridagi bo'shliqlar to'ldirildi. Bu kun notinch kun edi. Tepalik ustidagi to'rtburchak xona to'lib-toshgan va kaptar tomchilarining hidini toqat qilmagan edi. Ular chang bosgan polga o'tirishibdi va shox-shabbalar bilan suhbatlashishdi; ba'zan ulardan biri o'rnidan turib, kimdir kelishini ko'rish uchun derazalar oldiga bordi. Yuliya yigirma olti yoshda edi. U o'ttizta yosh ayollar bilan yotoqxonada yashadi ("Hamma narsa ayollarning hididan! Men ayollarni qanday yomon ko'raman!" U o'tishi bilan esladi) va u taxmin qilganidek, roman yozish mashinasida ishladi. Unga ish yoqdi - u kuchli, ammo injiq elektr motoriga xizmat qildi. U "qodir emas", lekin qo'llari bilan ishlashni yaxshi ko'rardi va texnologiyani yaxshi bilardi. U romanni yozish jarayonini - rejalashtirish qo'mitasi tomonidan chiqarilgan umumiy ko'rsatmadan tortib, tahririyat guruhida yakuniy qayta ko'rib chiqishni tasvirlab bera oldi. Ammo yakuniy mahsulotning o'zi uni qiziqitirmadi. "O'qish uchun ovchi emas", dedi u. Kitoblar murabbo va poyafzal to'rlariga o'xshab iste'mol tovarlaridan biri edi.

Uning 60-yillardan oldin sodir bo'lgan voqealari haqida hech qanday xotirasi yo'q edi va tanigan odamlar orasida faqat bitta kishi inqilobdan oldingi hayot haqida tez-tez gaplashar edi - bu uning bobosi edi, lekin u to'qqiz yoshida g'oyib bo'ldi. Maktabda u xokkey jamoasining sardori edi va ketma-ket ikki yil davomida gimnastika bo'yicha chempionlikni qo'lga kiritdi. Skautlarda u otryad komandiri bo'lgan va Yoshlar ittifoqida, Yoshlarga qarshi jinsiy ittifoqqa qo'shilishdan oldin u bo'lim kotibi bo'lgan. Hamma joyda - a'lo hisobda. U hatto pomolardagi arzon pomografiyani ishlab chiqaradigan adabiy bo'linmada ishlash uchun yaxshi obro'-e'tiborga ega bo'lgan. Xodimlar uni Go'ng uyi deb atashdi, dedi u. Yuliya u erda bir yil ishladi, "Maktabdagi yaramas hikoyalar" va "Qizlarning maktabida bir kecha" kabi kitoblarni muhrlangan paketlarga yubordi va proletar yoshlari, taqiqlangan deb o'ylab, uni soxta sotib olishdi.

Bu qanday kitoblar? - so'radi Uinston.

- dahshatli axlat. Aytgancha, zerikarli. Faqat oltita uchastka bor, ular biroz aralashtiriladi. Albatta, men faqat kaleydoskoplarda ishladim. Hech qachon tahririyat guruhida bo'lmang. Men, azizim, adabiyot haqida ozgina bilaman.

U, asosiy narsadan tashqari, porno yigitning barcha xodimlari qizlar ekanligini bilib hayron qoldi. Gap shundaki, erkak jinsiy instinktini ayollarga qaraganda boshqarish osonroq va shuning uchun erkak bunday ishda ifloslanish ehtimoli ko'proq.

"Ular bu erda hatto uylangan ayollarni ham ushlab turishmaydi", deydi Juliya. - Qizlarni toza jonzotlar deb ishonishadi. Oldin siz buning teskarisiga misol bo'la olasiz.

U o'zining birinchi ishini o'n olti yoshida - oltmish yoshli partiya a'zosi bilan, keyinroq hibsga olinmaslik uchun o'z joniga qasd qilgan. "Men to'g'ri ish qildim", deb qo'shib qo'ydi Yuliya. "Ular so'roq paytida mening ismimni tortib olishgan." Shundan so'ng, u turli xil narsalarni oldi. Uning ongidagi hayot oddiy narsa edi. Siz baxtli yashashni xohlaysiz; "Ular", ya'ni partiya, sizga to'sqinlik qilishni xohlashadi; qo'lingizdan kelganicha qoidalarni buzasiz. Sizning "ular" sizning mamnuniyatingizni tortib olishni xohlashlari, unga odatlanib qolishni istamasligingiz kabi unga tabiiy tuyuldi. U partiyadan nafratlanib, uni qattiq so'zlar bilan ifoda etdi, lekin umuman uni tanqid qilmadi. Yuliya partiya doktrinasiga faqat uning shaxsiy hayotiga ta'sir qiladigan darajada qiziqdi. Uinston Newspeak so'zlarini, odatiy holga aylangan so'zlar bundan mustasno ishlatmasligini payqadi. U hech qachon "Birodarlik" to'g'risida eshitmagan va uning mavjudligiga ishonishni xohlamagan. Partiyaga qarshi uyushgan har qanday qo'zg'olon, chunki u vayron bo'lgan edi, bu uning uchun aqlsiz tuyuldi. Qoidalarni buzadigan va hali ham yashaydigan aqlli. Uinston beixtiyor o'zidan so'radi: yosh avlod ichida unga o'xshashlar ko'pmi - inqilobiy dunyoda o'sgan odamlar, ular boshqa hech narsani bilishmaydi va partiyani mustahkam narsa sifatida qabul qilishadi, jannat kabi, uning hukmronligiga qarshi chiqmaydilar, balki shunchaki tashqariga chiqishga harakat qiladilar. itning quyoni kabi uning ostiga sirpanish.

Ular nikoh haqida gaplashmadilar. Juda xayoliy ish - bu haqda o'ylamasligingiz kerak. Agar ular Uinstonning rafiqasi Ketrindan qutulishga muvaffaq bo'lishsa ham, hech qanday qo'mita ularga ruxsat bermaydi. Hatto tush kabi bu ham umidsiz.

- U qanaqa edi - xotining? - deb so'radi Yuliya.

"U? .. Bilasizmi, Newspeakda yaxshi fikrlaydiganlar bor. Ma'nosi: tabiatiga sodiq, yomon fikrga qodir emas.

- Yo'q, men so'zni bilmayman, lekin men bu zotni va hatto juda ko'p narsani bilaman.

U unga uylangan hayoti haqida gapira boshladi, lekin, taajjubki, u usiz eng muhim narsani bilar edi. U o'zini Ketrinning qo'lida qanday his qilganini yoki o'zini his qilayotganini, xuddi uni mahkam quchoqlaganini va xuddi shu bilan butun kuchi bilan dadil kurashayotganini his qilganday, unga ta'rif berdi. Unga Yuliya bilan bu haqda gaplashish oson kechdi va Ketrin ham uzoq vaqtdan beri og'riqli xotiradan qarama-qarshi narsaga aylandi.

- Agar bir narsani qilmasam, chidagan bo'lardim. "U Ketrin uni har kuni haftaning xuddi shu kunida bajarishga majbur qilgan sovuq marosim to'g'risida gapirib berdi. - Men bunga bardosh berolmadim, lekin uni biron bir kuch tomonidan oldini olishning iloji yo'q edi. U buni chaqirdi ... siz hech qachon taxmin qilmaysiz.

- Bu bizning partiyamizning burchidir, - dedi tezda.

- Qayerdan bilasan?

- Asal, men ham maktabga bordim. O'n olti yoshdan keyin - oyiga bir marta jinsiy mavzular bo'yicha suhbatlar. Yoshlar ittifoqida. Bu yillar davomida boshqarilgan. Va men ko'p hollarda ishlaydi deb aytardim. Albatta, siz hech qachon taxmin qila olmaysiz: odamlar ikkiyuzlamachidir ...

Uni mavzu ko'tarib ketdi. Yuliya har doim o'zining shahvoniyiligiga qayg'urar edi. Va bu haqda gap ketganda, uning hukmlari juda sezgir edi. Uinstondan farqli o'laroq, u partiyaning puritanizmining ma'nosini tushundi. Gap shundaki, nafaqat jinsiy instinkt partiyaga tobe bo'lmagan o'z dunyosini yaratadi, ya'ni iloji bo'lsa, uni yo'q qilish kerak. Eng muhimi, jinsiy ochlik isteriyani keltirib chiqaradi, chunki u harbiy g'azabga va rahbarga sig'inishga aylantirilishi mumkin. Yuliya shunday dedi:

- Biror kishi bilan uxlaganda, siz energiya yo'qotasiz; va keyin o'zingizni yaxshi his qilasiz va hamma narsadan la'nat aytmaydiz. Ular uchun bu - tomoq bo'ylab. Ular ichingizdagi energiya doimiy ravishda qaynashini xohlashadi. Bu yurishlar, qichqiriqlar, bayroqlarni ko'tarish - bu shunchaki chirigan jinsiy aloqa. Agar o'zingiz baxtli bo'lsangiz, nega Big Brother, uch yillik rejalar, ikki daqiqalik nafrat va boshqa dahshatli bema'niliklardan hayajonlanishingiz kerak?

Juda to'g'ri, u o'yladi. Ixtilof va siyosiy pravoslavlik o'rtasida to'g'ridan-to'g'ri va yaqin bog'liqlik mavjud. Nafratni, qo'rquvni va ahmoqona jahldorlikni qanday qilib qizdirish kerak, agar u kuchli instinktini yoqilg'iga aylanib qolmasa? Partiya uchun jinsiy aloqa xavfli edi va partiya uni o'z xizmatiga topshirdi. Xuddi shu hiyla ota-ona instinkti bilan ham amalga oshirildi. Oila bekor qilinmaydi; aksincha, deyarli o'zgarishsiz qolgan bolalarni sevish rag'batlantiriladi. Bolalar muntazam ravishda ota-onalariga qarshi chiqishadi, ularga josuslik qilish va ularning xatolari haqida xabar berish o'rgatiladi. Aslida, oila fikrli politsiyaning josusiga aylandi. Kun davomida har bir kishiga - uning yaqinlariga ma'lumot beruvchi tayinlanadi.

To'satdan, Uinstonning fikrlari Ketringa qaytdi. Agar Ketrin unchalik ahmoq bo'lmasa va uning noto'g'ri nuqtai nazarini anglab yetganida edi, u shubhali Politsiyaga murojaat qilgan bo'lar edi. Va ular xotiniga uning peshonasida ter va issiqlik borligini eslatishdi. U Yuliyaga nima bo'lganini, aniqrog'i, o'n bir yil oldin xuddi shunday issiq kunda sodir bo'lmaganligini aytib berishni boshladi.

Bu nikohdan uch-to'rt oy o'tgach sodir bo'ldi. Kentdagi biron bir lager safari paytida ular guruh orqasida qolishdi. Ular bir necha daqiqa ikkilanib turishdi, lekin noto'g'ri yo'lni burishdi va tez orada eski bo'r kareriga chiqishdi. O'n-yigirma metrlik jarlik ularning yo'lini to'sib qo'ydi; tubida tosh yotqiziqslari yotardi. Yo'nalishni so'rash uchun hech kim yo'q edi. Ularning yo'ldan adashganlarini anglab, Ketrin xavotirga tushdi. Shovqinli sayyohlar orasida bir daqiqaga orqada qolish uning uchun allaqachon qoidabuzarlik bo'lgan. U darhol orqasiga o'girilib, guruhni boshqa tomonga qidirmoqchi edi. Ammo keyin Uinston tosh jarlikdagi yoriqlar ichida shamlardan o'sib chiqadigan dashtni ko'rdi. Birida ikkita gul bor edi - yorqin qizil va g'isht - ular bir xil ildizdan o'sgan. Uinston hech narsani ko'rmadi va Ketrinni chaqirdi.

- Ketrin, qara! Qanday gullarga qarang. Bu buta eng pastki qismida. Qarang, ikki tonna?

U allaqachon ketib qoldi, ammo g'azabini yashirmagan holda qaytib keldi. Va u hatto qayoqqa ishora qilayotganini ko'rish uchun jarning ustiga egildi. Uinston orqada turib, uni belidan ushlab turardi. To'satdan unga bu erda yolg'iz qolishgani ayon bo'ldi. Atrofdan birorta ham jon yo'q, barg qushlanmaydi, qushlar va ular tinchlanishdi. Bunday joyda yashirin mikrofondan deyarli qo'rqmaslik mumkin edi, agar mikrofon bo'lsa, u tovushdan boshqa nimani oladi? Bu eng issiq va eng uyqusiz tush edi.

Quyosh botayotgan edi, terim yuzimga tegdi. Uning ichida bir fikr jo'sh urdi ...

"Men uni qattiq itargan bo'lardim" dedi Julia. - Men albatta itarar edim.

- Ha, asal, itargan bo'larding. Agar hozir bo'lsam, men turardim. Yoki ... Balki men amin emasman.

- Siz itarishni xohlaysizmi?

- Ha. Umuman olganda, uzr so'rayman.

Ular chang bosgan polda yonma-yon o'tirishdi. U uni yaqinroq tortdi. Uning boshi uning yelkasida yotar va sochlarining yangi hidi kaptar tomchilarining hididan kuchliroq edi. U hali juda yosh, deb o'yladi u, hali ham hayotdan nimadir kutmoqda, u yoqimsiz odamni tikdan itarish bilan hech narsa echib bo'lmasligini tushunmaydi.

- Aslida, bu hech narsani o'zgartirmaydi.

- Unda nega itarilmagani uchun afsuslanasiz?

- Faqat harakatni harakatsizlikni afzal ko'rganim uchun. Biz o'ynayotgan ushbu o'yinda siz g'alaba qozona olmaysiz. Ba'zi muvaffaqiyatsizliklar boshqalarga qaraganda yaxshiroq - bu hammasi.

Yuliya o'jarlik bilan yelkalarini qisdi. U shu ruhda gapirganda, ayol unga qarshilik qildi. U tabiat qonuni bilan inson muvaffaqiyatsizlikka uchrashini bilishni istamadi. Ertami-kechmi u Tafakkur politsiyasi uni bosib, o'ldirish uchun jazoga mahkum etilganini bilganiga qaramay, u alohida yashirin dunyo qurib, xohlaganingizcha u erda yashashingiz mumkinligiga ishondi. Buning uchun sizga omad, hatto chaqqonlik va jasorat kerak. U baxt yo'qligini, g'alaba faqat uzoq kelajakda mumkinligini anglamadi va shu vaqtga qadar siz ko'p o'tmay, partiyaga urush e'lon qilgan paytdan boshlab o'zingizni jasad deb hisoblashingiz kerak.

- O'ldik, - dedi u.

"Hali o'lik emas", - dedi Yuliya uni jasorat bilan to'g'rilab.

- Tana emas. Olti oyda, bir yilda ... yaxshi, aytaylik beshdan. Men o'limdan qo'rqaman. Siz yoshsiz va, menimcha, siz mendan ko'proq qo'rqasiz. Buni iloji boricha kechiktirishimiz aniq. Ammo farq unchalik katta emas. Biror kishi inson bo'lib qolaversa, o'lim va hayot bir xil bo'ladi.

- Uf, bema'nilik. Kim bilan uxlashni xohlaysiz - men bilan yoki skelet bilan? Tirikligingizdan mamnun emasmisiz? O'zingizni his qilishingiz siz uchun yoqimsiz: mana men, mana bu mening qo'lim, oyog'im, yuraman, nafas olaman, yashayman! Sizga bu yoqmaydimi?

U o'girilib, ko'kragini uning yuziga bosdi. U ko'kragini jingalakdan sezdi - pishgan, ammo qattiq. Xuddi uning tanasidan yoshlik va quvvat yoshga to'lgandek edi.

"Yo'q, menga bu yoqdi", dedi u.

«Unday bo'lsa, o'lim to'g'risida gapirishni bas qiling. Endi tinglang, asalim, keyingi uchrashuvni tashkil qilishimiz kerak. Biz o'rmonda bu joyga bemalol bora olamiz. Tanaffus etarli darajada bo'ldi. Faqat u erga boshqa yo'l bilan borishingiz kerak. Men allaqachon hamma narsani hisoblab chiqdim. Siz poezdga chiqasiz ... kuting, men sizni jalb qilaman.

Har doimgidek amaliy ravishda u poldagi maydonchani maydonchaga aylantirib, kaptarning inidan novda bilan xarita chizishni boshladi.

IV

Uinston beparvo qilingan mister Charingtonning xonasini ko'zdan kechirdi. Derazadan yalang'och mahkamlangan keng karavot ko'rpa-to'shak bilan yopilgan edi. Tarmoqda soat o'n ikkiga yaqin antiqa soat urildi. Qorong'i burchakda, sirpanchiq stolda, u oxirgi marta shu erga keltirgan shisha qog'ozni chaqnadi.

Kaminda maydalangan yog 'pechkasi, kostryulka va ikkita chashka bor edi. Uinston kerosin pechkasini yoqdi va suv solib qo'ydi. U o'zi bilan Pobeda qahva va saxarinli planshetlarning to'liq konvertini olib keldi. Soat yettidan yigirma minut o'tdi, bu soat 19.20 edi. U 19.30da kelishi kerak edi.

E'tiborsizlik, ehtiyotsizlik! - takrorladi yuragi: o'z joniga qasd qilgan injiqlik va beparvolik. Partiya a'zosi qilishi mumkin bo'lgan barcha jinoyatlardan buni yashirish juda qiyin. Fikr unga vahiy sifatida kelib tushdi: stol usti tepasida aks etgan shisha qog'ozli idish. U kutganidek, janob Charrington xonani ijaraga olishga rozi bo'ldi. U qo'shimcha necha dollardan xursand edi. Va Uinston unga xonani ayolga tashrif buyurish kerakligini tushuntirganida, u xafa bo'lmadi va yoqimsiz, maxfiy ohangda o'zgarmadi. O'tmishga nazar tashlab, u umumiy mavzularda suhbatni boshladi va shu qadar sezgirlik bilan qisman ko'rinmas bo'lib qoldi. Yashirinish, uning so'zlariga ko'ra, inson uchun juda muhimdir. Har kim vaqti-vaqti bilan yolg'iz bo'lishni xohlaydi. Va odam bunday joyni topganda, bu haqda bilganlar, hech bo'lmaganda, xushmuomalalik bilan bu ma'lumotni o'zlarida saqlashlari kerak. U qo'shib qo'ydi - va u deyarli yo'qolganga o'xshaydi - uying ikkita kirish joyi bor, ikkinchisi hovlidan va hovli xiyobondan ochiladi.

Kimdir deraza ostida qo'shiq aytayotgan edi. Uinston yuzini yashirgancha parda ortiga yashirindi. Iyun quyoshi hali ham baland edi va yoritilgan hovlida Norman qutbiga o'xshagan ulkan, qudratli, qizil va mushaklari bor ayol oyoq va kiyimning o'rtasida oldinga va orqaga suyanib turar va Uinston go'dakning bezi bezi soladigan oyna kiygan edi. Og'zini kiyimlardan ozod bo'lganida, u kuchli kontraltoda kuyladi:

Uzoq vaqt davomida tushlar yo'q, yurak uchun aziz.

Ular bahorning birinchi kunidek o'tdilar.

Ammo hozir ham eslay olmayman

Bu ovozdan ilhomlangan tushlar!

So'nggi haftalar davomida butun London ushbu qo'shiq bilan qiziqib qoldi. Musiqiy bo'limning maxsus bo'limi ularni son-sanoqsiz soniyalarda, ko'p sonli rollarda namoyish etdi. So'zlar insonning aralashuvisiz - tahrirlovchi deb nomlangan apparatda tuzilgan. Ammo ayol shu qadar ohangdor qo'shiq aytdiki, bu dahshatli axlat quloqni deyarli xursand qildi. Uinston uning qo'shig'ini, tosh plitalaridagi tuflilarini va ko'chadagi bolalarning baqiriqlarini va uzoq shovqin-suronlarni eshitdi, ammo bularning barchasi hayratlanarli darajada jim bo'lib qoldi: televizor yo'q edi.

E'tiborsizlik, ehtiyotsizlik! U yana o'yladi. Bir necha hafta davomida bu erda yig'ilish va qo'lga tushmaslik - bu aqlga sig'adigan narsa emasmi? Ammo vasvasa ular uchun o'z tomlari ostida va uzoq bo'lmagan joyda bo'lishlari juda katta edi. Qo'ng'iroq minorasida uchrashgandan so'ng, ular hech qanday tarzda uchrasha olmadilar. Nafrat haftasi uchun ish kuni sezilarli darajada uzaytirildi. Uning oldida bir oydan ko'proq vaqt bor edi, ammo ulkan va murakkab tayyorgarlik hamma uchun foydali bo'ldi. Nihoyat, Juliya va Uinston o'sha kuni tushdan keyin bo'sh vaqtga ega bo'lishdi. Kliringga borishga qaror qildik. Bir kun oldin ular ko'chada qisqacha uchrashishdi. Ular olomon orasida bir-birlariga qarab yurishganida, Uinston odatdagidek Julia tomonga zo'rg'a qaradi, lekin uning bir qarashda uning rangi oqarganini ko'rish kifoya edi.

"Bularning barchasi qulab tushdi", dedi u gapira olishini ko'rganida. - Men ertangi kun haqida gapiryapman.

- Nima?

- Ertaga. Tushlikdan keyin qila olmayman.

- Nega?

- Ha, odatiy voqea. Biz bu safar erta boshladik.

Avvaliga u juda g'azablandi. Endi, ular uchrashgandan bir oy o'tgach, u Yuliyani butunlay boshqacha tarzda o'ziga tortdi. Keyin bu erda haqiqiy sezgirlik yo'q edi. Ularning birinchi sevgi sanasi faqat iroda harakati edi. Ammo ikkinchisidan keyin hammasi o'zgardi. Sochining hidi, lablarining ta'mi, terisining sezgirligi unga o'nashgan yoki atrofidagi havoni namlagandek tuyuldi. Bu jismoniy ehtiyojga aylandi, u nafaqat buni xohladi, balki, shunga ko'ra, bunga haqli edi. U kelolmasligini aytganda, u uni aldayotganini aytdi. Ammo shu zahotiy oq olomon ularni bir-biriga bosdi va qo'llari tasodifan bir-biriga qo'shildi. U tezda barmoqlarining uchlarini siqdi va bu tutilish ehtirosni emas, balki shunchaki sevgini talab qilganday tuyuldi. U ayol bilan yashayotganingizda, bunday noto'g'ri ishlar tartibda bo'ladi va takrorlanishi kerak, deb o'yladi; va to'satdan Yuliya uchun chuqur, notanish nazokatni his qildi. U ularning er va xotin bo'lishlarini va o'n yil birga yashashlarini xohladi.

U u bilan ko'chada sayr qilishni xohlardi, chunki hozir yashirmasdan, qo'rqmasdan, mayda-chuyda narsalar haqida gaplashar va uy uchun har qanday bema'ni narsalarni sotib olar edi. Va eng muhimi, ular birga bo'lishlari mumkin bo'lgan joyni topishni xohladim va ular har bir sanada muhabbatni yig'ib olishlari kerakligini his qilmasliklari kerak edi. Biroq, bu erda emas, faqat ertasi kuni janob Charringtondan xonani ijaraga olish g'oyasi paydo bo'ldi. Bu haqda Juliyaga aytganida, u kutilmaganda tezda rozi bo'ldi. Ikkalasi ham aqldan ozganini bilishardi. Ular ataylab qabr tomon qadam tashlashdi. Endi u to'shakning chetida o'tirib, Sevgi vazirligining podvallari haqida o'yladi. Qiziq, bu muqarrar kabus endi sizning ongingizni tark etib, keyin qaytib keladi. Bu erda u kelajakda sizni biron bir joyda kutmoqda va o'lim to'qson to'qqizdan keyin yuzga ergashgan kabi ketmoqda. Buni oldini olish mumkin emas, lekin uni kechiktirishingiz mumkin; va buning o'rniga, har bir bunday harakatlar bilan, siz ataylab, ixtiyoriy ravishda uni yaqinlashtirasiz.

Zinada tez oyoq tovushlari eshitildi. Yuliya xonaga kirib ketdi. Uning qo'ng'ir tuvali qurol sumkasi bor edi, uni u xizmatda bir necha bor ko'rgan.

U uni quchoqladi, lekin u shosha-pisha o'zini bo'shatdi - ehtimol u sumkasini ushlab turgani uchun.

- Kutib turing, - dedi u. - Men olib kelganlarimni ko'rsatay. Siz bu muck, G'alaba qahvasini olib keldingizmi? Buni bilgandim. Siz uni olgan joyingizga qaytarishingiz mumkin - sizga kerak bo'lmaydi. Qarang.

U tiz cho'kdi, sumkasini ochdi va ustidagi ruchka va tornavida tashladi. Ularning ostiga toza qog'oz sumkalar qo'yilgan edi. Uinstonga birinchisi haqida g'alati bir narsa bor edi, lekin u teginish uchun tanish bo'lib tuyuldi. Og'ir modda barmoqlar ostiga qum singari kirdi.

- Bu shakar emasmi? - deb so'radi u.

- Haqiqiy shakar. Saxarin emas, balki shakar. Va bu erda bir bo'lak non - bizning axlatimiz emas, balki munosib oq non, va bir banka murabbo. Sutli bidon ... va qara! Bu mening asosiy g'ururim! Men uni yopish uchun o'rashim kerak edi ...

Ammo u nima uchun uni o'raganini izohlay olmadi. Hidi allaqachon issiq va issiq xonani to'ldirgan edi; erta bolalikdan nafas oldi, garchi hozir bu hidni eshitsak: yo xiyobonda ularni eshik ochilguncha tortib olishadi, keyin esa sirli ravishda ko'chadagi olomon orasida tarqalib, darhol tarqalib ketishadi.

- Kofe, - g'o'ldiradi u, - haqiqiy qahva.

- Ichki ziyofat uchun kofe. Bir kilogramm.

- Juda ko'p narsalarni qaerdan olding?

- Ichki partiya uchun mahsulotlar. Bu piroglar dunyoda hamma narsaga ega.

Ammo, albatta, ofitsiantlar va xizmatkorlar o'g'irlashmoqda ... qarang, yana bir paket choy.

Uinston yonida cho'kkalab o'tirdi. U sumkaning burchagini yirtib tashladi.

- Va choy haqiqiy. Qora bargli barg emas.

- Choy yaqinda paydo bo'ldi. Hindiston ishgo'ol qilingan yoki biror narsa bo'lgan ", dedi u beixtiyor. - Bilasanmi, asalim? Uch daqiqaga o'gir, yaxshimi? To'shakning boshqa tomoniga o'tiring. Oynaga yaqinlashmang. Sizga aytmagunimcha aylanmang.

Uinston muslima pardasi ortidagi hovliga tikilib qaradi. Qizil qo'lli ayol hali ham arqon va arqon orasida yurar edi. U og'zidan ikkita kiyim sumkasini oldi va kuchli bir tuyg'u bilan kuyladi:

Menga ayt: vaqt hamma narsani davolaydi,

Aytishsin: azobni unut.

Ammo uzoq unutilgan nutq musiqasi

Bugun ko'kragim yirtilib ketdi!

U bu ahmoqona qo'shiqni yoddan bilganga o'xshardi. Ovoz muloyim ohangdor yoz havosida, qandaydir baxtiyor ohangdor ohangda, jimib qoldi. Agar bu yoz oqshomi hech qachon tugamasa, zig'ir matolari tugab qolmasa va bu erda tagliklarni osib, kamida ming yil davomida har qanday bema'nilikni kuylashga tayyor bo'lsa, u mamnun bo'lardi. Uinston hech qachon biron bir partiya a'zosining yolg'iz o'zi va o'zi uchun qo'shiq aytayotganini ko'rmaganligini hayron qoldirdi. O'z-o'zidan baland ovozda gaplashish odatiga o'xshab, xayolparastlik xavfli eksentrizm deb ham hisoblanishi mumkin. Ehtimol, odamlar ochlik yoqasida bo'lganlarida qo'shiq aytadigan narsalari bor.

"Siz o'girishingiz mumkin", dedi Julia.

Uinston uni tanimadi. U uni yalang'och holda ko'rishini kutgan edi. Ammo u yalang'och emas edi. Uning o'zgarishi juda ajoyib edi. Makiyajni kiydi.

U proletar do'konlaridan biriga kirib, kosmetik vositalarning to'liq to'plamini sotib olgan bo'lishi kerak. Lablar - lab bo'yog'idan yorqin qizil, yonoqlari qizarib ketgan, burun kukuni; va hatto uning ko'zlarini ham pastlatdi: ular yanada ravshanlashdi. U buni juda mahoratli qilmadi, lekin Uinstonning iltimoslari juda kamtar edi. U hech qachon yuzida bo'yanadigan partiyaviy ayolni

ko'rmagan yoki tasavvur ham qilmagan. Yuliya juda chiroyli edi. To'g'ri joylarda ozgina bo'yoq - u nafaqat go'zal, balki eng muhimi, yanada nazokatli bo'lib qoldi. Qisqa sochlar va bejirim jaketlar faqat taassurotga qo'shildi. U Yulianani quchoqlaganida, binafsharangning sintetik hididan hidladi. U podvalning oshxonasi va g'or kabi ayolning og'zini esladi. U o'sha atirdan hidi kelardi, ammo endi bu muhim emas.

Atir! - u aytdi.

- Ha, azizim, atir. Endi nima qilishimni bilasizmi? Qaerdadir men bu yaramas shimlarning o'rniga haqiqiy kiyim va kiyim kiyaman. Men ipak paypoq va baland poshnali tufli kiyaman. Bu xonada men o'rtoq emas, balki ayol bo'laman!

Ular kiyimlarini yechib, ulkan mahgan karavotga chiqishdi. U birinchi marta uning oldida yalang'och holda yechib tashladi. Shu paytgacha u o'zining oqargan tanasidan, buzoqlaridagi moviy tomirlardan, to'piqning ustidagi qizil dog'lardan uyalgan edi. Hech qanday choyshab yo'q edi, lekin ularning ostidagi adyol artib, yumshoq edi va to'shakning kengligi ikkalasini ham hayratda qoldirdi.

- To'shak choyshablari, ehtimol zulmat, lekin farqi nimada? - dedi Juliya.

Ikki kishilik to'shakni faqat prullar yaqinidagi uylarda ko'rish mumkin edi. Uinston xuddi shunday bolada uxlab yotgan edi; Yuliya esiga tushganda, hech qachon bunday to'shakda yotmagan edi.

Keyin ular bir muddat uxladilar. Uinston uyg'onganida soat qo'llari to'qqizga yaqinlashdi. U qimirlamadi - Juliya qo'lida uxlab qoldi. Qizil rangning deyarli barchasi uning yuziga, g'altakka tushdi, lekin qolgan kichkina qismi ham yonoq suyagining chiroyli namunasini qo'ydi. Quyosh botayotgan sarg'ish nur to'shakning oyog'iga tushib, kaminni yoritdi - uzoq vaqt qaynab turgan qozonda suv bor edi. Hovlidagi ayol endi qo'shiq aytmadi, bolalarning baqir-chaqirlari ko'chadan ohista eshitilardi. U dangasa o'yladi: bekor qilingan o'tmishda bu odatiy hoi bo'lganmi - salqin oqshomda erkak va ayol to'shakda yotib, xohlagan paytda bir-birlariga mehr berishlari, xohlagan narsalar to'g'risida gaplashishlari va boshqa joyga shoshmasliklari mumkin - shunchaki yolg'on gapirib, tinch ko'cha shovqini tinglash mumkinmi? Yo'q, odatiy deb hisoblangan vaqt bo'lishi mumkin emas edi. Yuliya uyg'onib, ko'zlarini ishqalab, bir tirsakka suyanib, moyli pechkaga qaradi.

"Suv yarim qaynatilgan", dedi u. - Men hozir turib, kofe ichaman. Yana bir soat bor. Uyingizdagi chiroqlarni qachon o'chirasiz?

- Yigirma uch o'ttizda.

- Va yotoqxonada - yigirma uchda. Ammo siz oldinroq qaytib kelishingiz kerak, aks holda ... Oh, siz! Qani, sudraluvchi!

U karavotdan osilib, poldan oyoq kiyimini oldi va xuddi o'g'il singari chayqalib, burchakka tashladi, xuddi ikki daqiqalik nafratdan keyin - Golshtayndagi lug'at.

- U erda nima bor? - ajablanib so'radi u.

- Kalamush. Paneldan maxluq uning og'zini yopdi. Nora u erda. Ammo men uni qo'rqitdim.

- Kalamushlar! - pichirladi Uinston. - Bu xonada?

- Ha, ular ko'p, - javob qildi Yuliya beparvo va yana yotdi. Ba'zi joylar gavjum. Bilasizmi, ular bolalarga hujum qilishadi. Ular hujum qilishadi.

Ba'zi joylarda ayollar bir daqiqaga ko'krakdan chiqolmaydilar. Eski, jigarranglardan qo'rqishingiz kerak. Va eng yomoni, bu jonzotlar ...

- To'xta! Uinston ko'zlarini mahkam yumdi.

- Sevgilim! Siz hozirgina oqarib ketdingiz. Senga nima bo'ldi? Kalamushlarga bardosh berolmayapsizmi?

- Kalamushlar ... Dunyoda bundan yomonroq narsa yo'q.

Go'yo uni mahkam quchoqladi, qo'llari va oyoqlarini o'rab oldi, go'yo uni tanasining iliqligi bilan tinchlantirishni xohlardi. U darhol ko'zlarini ochmadi. Bir necha lahzada u o'zini umr bo'yi unga tanish bo'lgan kabusga tushganday his qildi. U zulmat devori oldida turibdi va uning orqasida chidab bo'lmas va dahshatli narsa borki, unga qarashga kuch yo'q. Tushdagi asosiy narsa o'zini aldayotganini his qilish edi: aslida u zulmat devori ortida nima borligini bilardi. O'zining miyasidan parcha tortib, juda qattiq harakat bilan u hatto uni ochib yuborishi mumkin edi. Uinston har doim u erda nimani yashirayotganini bilmasdan uyg'onib ketar edi ... Va Julianing hikoyasi o'rtada bo'lib, uning kabusiga aloqasi bor edi.

- Kechirasiz, - dedi u. - Trivia. Menga kalamushlar yoqmaydi, boshqa hech narsa.

- Xavotir olmang, azizim, biz bu mavjudotlarni bu erda qoldirmaymiz. Men ketishdan oldin teshikni latta bilan ulayman. Keyingi safar men gips olib kelaman va uni to'g'ri to'ldiraman.

Vahima qo'zg'ashning qora lahzasi boshimdan tushdi. Bir oz uyalib, Uinston taxtaga o'tirdi. Yuliya karavotdan chiqib, ustki kiyimini kiyib, kofe tayyorladi. Kastryludan olingan xushbo'y hid shu qadar kuchli va ta'sirchan ediki, ular derazani yopishdi: hovlida kimdir uni hidlab, qiziqib qoladi. Qahvaning eng yoqimli tomoni shundaki, uning ta'mi ham yo'q edi, ammo tilda shakar qo'shilgan silliqlik, saxarin bilan ichish yillar davomida deyarli unutilgan tuyg'u edi. Yuliya bir qo'li bilan cho'ntagida sendvich bilan, ikkinchisida esa murabbo bilan xonaning atrofini aylanib chiqib, kitob javoniga beparvo qarab, sirpanchiq stolni qanday tuzatish kerakligini tushuntirdi, qulayligini tekshirish uchun kresloga tushib, xursand va xayajon bilan qaradi. soat o'n ikki. U yorug'likka yaqinroq bo'lgan karavotga stakan qog'oz olib keldi. Uinston uni qo'lga oldi va yana bir marta stakanning yumshoq yomg'ir chuqurligiga qoyil qoldi.

- Sizningcha, bu narsa nimaga mo'ljallangan? - deb so'radi Yuliya.

"Menimcha, u biron bir narsaga ishlatilgan ... ya'ni hech qachon ishlatilmagan. Shuning uchun men unga yoqaman. Qayta tiklashni unutgan tarixning kichik bir qismi. O'tgan asrning yangiliklari - uni qanday o'qishni bilish.

Devordagi rasm, - dedi u iyagini grav^...r bilan ishora qildi, - bu haqiqatan ham o'tgan asrga oidmi?

- Keksa. Ehtimol, bir yil oldin. Aytish qiyin. Endi siz hech qanday yoshni aniqlay olmaysiz.

Yuliya grav^...rka yaqinlashdi.

"Bu narsa nimadan kelib chiqqan edi" dedi u va o'yma ostidagi devorni tepdi. - Bu nima uy? Men uni bir joyda ko'rdim.

"Bu cherkov - hech bo'lmaganda bu cherkov edi. Avliyo Klement cherkovini daniyaliklar chaqirgan. U janob Charrington unga o'rgatgan qofiya boshlanganini esladi va achinish bilan qo'shib qo'ydi: "Portakallar asalga o'xshaydi, Sent-Klement qo'ng'iroqni siqadi.

Ajablanib, u dedi:

Va Sent-Martin qo'ng'iroq qiladi:

Menga fatingni bering!

Va Old Bailey, oh, g'azablangan,

Qaytaring! - jiringlaydi.

Keyingi nima, eslay olmayman. Faqatgina u qanday tugashini eslayman: "Men bu erda ikkita sham yoqaman - siz yotishingiz mumkin. Mana men o'tkir qilichni olaman - va boshing elkalarimdan.

Bu parol va bekor qilish kabi edi. Ammo Eski Beylidan keyin yana bir narsa bo'lishi kerak. Agar to'g'ri sozlangan bo'lsa, janob Charringtonning xotirasidan chiqarib olish mumkin.

- Sizga kim dars bergan? - deb so'radi u.

- bobosi dars bergan. Men hali kichkina edim. Men sakkiz yoshga to'lganimda p^...sk^...rt^...lm^... baribir yo'qoldi ... Qiziq, ularning apelsinlari qanday edi? - dedi u kutilmaganda. - Va men limonni ko'rdim. Sariq, uchli burunli.

- Men limonni eslayman, - dedi Uinston. - Elliginchi yillarda ular ko'p edi. Nordon, siz shunchaki hidlashingiz mumkin, shundan keyin tupurik chiqadi.

ning orqasida yashaydigan xatolar bo'lishi kerak", dedi Julia. - Qandaydir yo'l bilan uni olib tashlayman va yaxshilab tozalayman. Bizga vaqt keldi shekilli. Hali ham bo'yoqni yuvishim kerak. Qanday orzu! Keyin labingizni artib tashlayman.

Uinston yana bir necha daqiqa yotdi. Xona qorong'i tusha boshladi. U nurga o'girilib, qog'oz vazniga tikildi. Marjon emas, balki oynaning ichi - bu ko'zni beixtiyor o'ziga jalb qildi. Chuqurlik va shu bilan birga uning deyarli havodor shaffofligi. Fentament singari, shisha ham atmosfera bilan birga kichkina dunyoni qamrab oldi. Uinston u ichkariga kira olganday tuyuldi, u ham, u ham, bu mahaxan karavoti, toymasin stol, soat, o'yma va qog'ozli qog'oz. Bu xona edi va marjon bu uning va Julianing umri kristal tubida abadiy muhrlangandek edi.

V

Syme g'oyib bo'ldi. Ertalab ishga kelmagan; tor fikrli odamlar uning yo'qligi haqida gapirishdi. Ertasi kuni uni hech kim eslamadi. Uchinchi dan, Uinston yozuvlar bo'limining foyesiga kirib, e'lon paneliga qaradi. Syme bo'lgan shaxmat qo'mitasining bosilgan ro'yxati bor edi. Ro'yxat deyarli bir xil ko'rinishga ega edi - hech kim o'chirilmadi - faqat bitta ism qisqaroq. Hammasi tushunarli. Simo yo'q bo'lib ketdi; u hech qachon mavjud bo'lmagan.

Issiqlik juda charchagan edi. Vazirlikning labirintlarida, derazalari bo'lmagan kabinalarda konditsionerlar normal haroratni saqlab turishdi, ammo ko'chada yo'lak sening oyoqlaringni yoqib yubordi va shoshilinch paytlarda metroda hidi yaxshi ko'rinar edi. Nafrat haftasiga tayyorgarlik qizg'in ketmoqda va vazirlik xodimlari ortiqcha ishlamoqda. Harakatlar, mitinglar, harbiy paradlar, ma'ruzalar, mum ko'rgazmalari, film namoyishlari, maxsus televizion dasturlar - bularning barchasini tashkil qilish kerak edi; stendlar qurish, haykallar o'rnatish, shiorlarni jilo qilish, qo'shiqlar yozish, mish-mishlar boshlash, fotosuratlarni soxtalashtirish kerak edi. Adabiyot bo'limida Yuliyaning bo'limi romanlardan olib tashlandi va shafqatsizlik haqidagi risolalarga tashlandi. Oddiy ishlaridan tashqari, Uinston Timesda uzoq vaqt o'tirar, hisobotlarda keltirilishi kerak bo'lgan xabarlarni o'zgartirar va bezatar edi. Kechqurun, zo'ravon namoyishchilarning olomon ko'chalarni aylanib chiqishi bilan London go'yo olovda edi. Raketalar shaharga odatdagidan ko'ra tez-tez urilib turar, uzoqdan esa ba'zida dahshatli portlashlar eshitilar edi - bu portlashlarni hech kim tushuntirib berolmasdi va ular haqida yovvoyi mish-mishlar yurib borardi.

Haftaning musiqiy mavzusi allaqachon tuzilgan va televizor ekranida doimiy ravishda namoyish etiladi - "Nafrat qo'shig'i" deb nomlangan yangi musiqa. Jo'shqin, qaqshatqich ritmga qurilgan va musiqa kabi emas, u barabanga o'xshar edi. Oyoqlarning shtampi ostida ming zarba bilan baqirganda, bu taassurot dahshatli edi. U rollarni yaxshi ko'rar edi va tungi ko'chalarda mashhur bo'lgan "Qadimgi orzular yo'q" filmi tomosha qilar edi. Parsonsning bolalari buni kun yoki tunning istalgan soatlarida, qotillikda, chuqurchalarda ijro etishgan. Uinstonning oqshomi endi yanada gavjum edi. Parsons tomonidan yollangan ko'ngillilar qo'shinlari nafrat haftasiga ko'chani tayyorladilar, plakatlar qo'yidilar, plakatlar bilan bo'yashdi, tomlarga bayroqchalar o'rnatdilar va hayotlariga xavf tug'dirdilar, kelajak shiorlari uchun ko'chalarni sim bilan tortdilar.

Parsons faqat G'alaba uyi to'rt yuz metr uzunlikdagi bayroq va plakatlarni osib qo'yishini aytib maqtandi. U bolaligida xursand edi. Issiqlik va jismoniy mehnat tufayli u kechqurun shortini va bo'sh ko'ylagini almashtirish uchun barcha sabablarga ega edi. U bir vaqtning o'zida hamma joyda edi - tortdi, itarar edi, ko'rdi, zarb qildi, ixtiro qildi, hamdardlik bildirdi va uning bitmas-tuganmas har bir katlamida o'tkir hidli ter chiqib ketdi.

To'satdan butun London yangi plakat bilan bezatildi. Imzo yo'q: uzunligi uch-to'rt metr bo'lgan, evrosiyo askari o'tib bo'lmaydigan mo'g'uloid yuzi va ulkan botinka kiyib tomoshabinning oldiga kestirib, pulemyot bilan kirib bordi. Qaerda bo'lsangiz ham, istiqbolda kattalashtirilgan hujum miltig'ining barreli sizga qaradi. Bu narsa har bir bo'sh joyga, har bir devorga yopishtirilgan va hatto Big Brothorning portretlaridan ham ko'proq edi. Odatda urushni qiziqirmaydigan rollar vaqti-vaqti bilan vatanparvarlik tuyg'usiga aylandi. Va go'yo jangovar ruhni saqlash uchun, raketalar har qachongidan ham ko'proq odamlarni yo'q qila boshladi. Ulardan biri Stepney hududidagi gavjum kinoteatrda yakunlandi va bir necha yuz kishini vayronalar ostiga ko'mdi. Dafn marosimiga tumanning barcha aholisi yig'ildi; yurish bir necha soat davom etdi va norozilik yig'ilishiga olib keldi. Yana bir raketa o'yin maydonchasi egallagan bo'sh maydonchaga tushib, o'nlab bolalarni parchalab tashladi. Yana g'azablangan namoyishlar bo'lib o'tdi, Goldshteynning effektini yoqib yuborishdi, yuzlab odamlar yirtilib, Evrosiyo yozilgan plakatlarga osib qo'yishdi; tartibsizliklar paytida bir nechta do'konlar talon-taroj qilindi; keyin ayg'oqchilar radioto'lqinlar yordamida raketalarni nishonga olishayotgani haqida mish-mishlar tarqaldi - ajnabiy deb gumon qilingan kekxa juftlik uyga o't qo'yishdi va kekxa odamlar tutun ichida bo'g'ilib qolishdi.

Janob Charrington do'koni ustidagi xonada, Juliya va Uinston tayyorlanmagan karavotda yotar va derazaning derazasi ostida yalang'och yotar edilar. Kalamush yana paydo bo'lmadi, ammo xato ilqlikda dahshatli tarzda paydo bo'ldi. Bu ularni bezovta qilmadi. Nopok yoki toza, xona jannat edi. Ular ostonadan chiqishlari bilanoq, hamma narsani qora bozorda sotib olingan qalampir bilan sepdilar, kiyimlarini tashladilar va terlab, muhabbatga to'ldilar; Keyin ular kuyib ketishdi va uyg'onganlarida, buglar ko'tarilganini va qarshi hujum uchun birga to'planishganini ko'rishdi.

To'rt, besh, oltita ... etti marta ular iyun oyida shunday uchrashishdi. Uinston kun bo'yi jinni ichish odatlaridan xalos bo'ldi.

Va u bunga ehtiyoj sezmagandek. U vazni ortdi, uning varikoz yarasi tuzaldi va to'piqdan faqat jigarrang nuqta qoldi; ertalab yo'talishning hujumlari ham to'xtadi. Hayot jarayoni chidab bo'lmas darajada to'xtadi; Uinston endi oldingiday telesereyada yuz o'g'irishga yoki o'z ovozinig yuqori qismida qasam ichishga urinib ko'rmadi. Xavfsiz boshpana, deyarli o'z uyi bo'lganiga qaramay, ular bu erga faqat vaqti-vaqti bilan va ikki soat davomida borishlari mumkinligi yo'qday tuyuldi. Bu xonani arzimagan do'kondan yuqori bo'lishi muhim edi. Uning borligini va daxsizligini bilish, unda bo'lish bilan deyarli bir xil. Xona dunyo, o'tmishda yo'q bo'lib ketgan hayvonlar yurishi mumkin bo'lgan ma'bad edi. Mister Charrington ham yo'q bo'lib ketgan hayvondir, deb o'yladi Uinston. Yuqori qavatda yo'lda u egasi bilan gaplashishni to'xtatdi. Chol, aftidan, kamdan-kam hollarda, agar hech qachon chiqmasa; Boshqa tomondan, uning xaridorlari deyarli yo'q edi. Uning bema'ni hayoti kichkina qorong'i do'kon bilan uning orqasida joylashgan kichkina oshxonaning o'rtasida o'tdi, u erda ovqat pishirgan va boshqa narsalar qatorida ulkan qo'ng'irog'i bor g'aroyib qadimiy gramofon turgan edi. Chol suhbatlashish uchun har qanday imkoniyatdan xursand edi. Uzun burunli va egilgan, qalin ko'zoynak va baxmal ko'ylagi kiyib, u befoyda mollarning orasida, savdogarga qaraganda ko'proq kollektorga o'xshardi. U bir oz hayajonlanib, qo'lida bu yoki boshqa arzimas narsalarni oldi - shisha uchun chinni idish, oldingi bo'rttirma qutining bo'yalgan qopqog'i, noma'lum va uzoq vaqt o'lgan bolaning sochlari qulflangan mis medalon - Uinstonni sotib olishga taklif qilmadi, lekin shunchaki hayratda qoldi. U bilan gaplashish, eskirgan musiqa qutisini tinglash kabi edi. U o'z xotirasining orqa ko'chalaridan yana bir bor unutilgan bolalar bog'chalarini chizdi. Biri: "Pirogdagi qushlar", ikkinchisi egilgan shoxli sigir haqida va boshqasi robbing o'limi haqida. "Men sizni qiziqtirishi mumkin deb o'ylagandim", dedi u boshqa bir parchani o'ynayotganida ma'yus kulib. Ammo biron bir she'rida u ikki yoki uch satrdan ko'proq eslay olmadi.

U va Yuliya angladilar - va aytish mumkinki, bu uzoq davom etmasligini hamma esladi.

Ba'zi lahzalarda yaqinlashib kelayotgan o'lim ularning ostidagi to'shagidan yaqqol ko'rinib turardi va ular umidsizlik ehtiroslari bilan bir-birlariga bosim o'tkazishar edi - qiyomat soati zarbasidan besh daqiqa oldin mahkumning so'nggi zavqini ushlaganday. Biroq, ular nafaqat xavfsizlikni, balki doimiylikni ham tasavvur qilib, tasalli topgan kunlar ham bo'lgan. Bu xonada ularga hech qanday yomonlik bo'lmasligi kerakdek tuyuldi. Bu erga borish qiyin va xavfli, ammo xonaning o'zi boshpana. Xuddi shunga o'xshash tuyg'u bilan, Uinston bir vaqtlar qog'ozga qaradi: go'yo siz shisha olamining tubiga kirishingiz mumkin edi va u erda o'zingizni topsangiz, vaqt to'xtaydi. Ular ko'pincha najot orzulariga berilib ketishgan. Omad ularni tark etmaydi va ular tabiiy o'limgacha o'lishlari bilan ularning ishqiy faoliyati tugamaydi. Yoki Ketrin keyingi dunyoga boradi va turli hiyla-nayranglar bilan Uinston va Yuliy turmush qurishga ruxsat olishadi. Yoki ular birgalikda o'z joniga qasd qilishadi. Yoki ular yashirishadi: tashqi qiyofasini o'zgartiradilar, proletar aksanini o'rganadilar, fabrikada ishlaydilar va hech kim tomonidan tan olinmagan kunlarini orqa hovlida o'tkazadilar. Ikkalasi hammasi bema'nilik ekanligini bilardi. Aslida najot yo'q. Bitta reja haqiqiy edi - o'z joniga qasd qilish, lekin ular uni amalga oshirishga shoshilmadilar. Har kuni, kundan kunga, haftada bir haftada, yengilmas instinkt ularga o'z sovg'alarini kelajaksiz tortib olishga buyruq berdi - havo bor ekan, o'pka har doim keyingi nafasni oladi.

Shuningdek, ular ba'zan partiyaga qarshi faol qo'zg'olon haqida gapirishdi - lekin qaerdan boshlashni bilmaydilar. Afsonaviy birodarlik mavjud bo'lsa ham, unga qanday qilib yo'l topish mumkin? Uinston unga va O'Brayen o'rtasida paydo bo'lgan yoki vujudga kelgan g'alati yaqinlik to'g'risida va O'Brayenga tashrif buyurishni, o'zini partiyaning dushmani deb e'lon qilishni va yordam so'rashni istaganini aytdi. G'alati, Julia bu g'oyani mutlaqo aqldan topmadi. U odamlarning yuzma-yuz hukm qilishiga odatlangan va unga tabiiyki, O'Brayen bilan ko'z qirini almashtirganida, Uinston unga ishondi. U buni har bir kishi, deyarli hamma, partiyadan yashirincha nafratlanishini va agar ular biron-bir tarzda bo'lmasalar, qoidalarni buzishini ta'kidlagan. Ammo u keng tarqalgan uyushgan qarshilik mavjud va bo'lishi mumkinligiga ishonishdan bosh tortdi. Goldshteyn va uning er osti armiyasi haqidagi hikoyalar bema'nilikdir, partiya o'z manfaati uchun ixtiro qilgan, va siz o'zingizni bunga ishonishingiz kerak.

U partiyalar yig'ilishlarida va o'z-o'zidan namoyishlarda necha marta tomog'ini qoqib qo'ygan, u hech qachon eshitmagan va bir soniyada ishonmagan jinoyatlarida qatl qilishni talab qilgan. Ochiq sud majlislari bo'lib o'tgach, u Yoshlar ittifoqi bo'linmalarida joy oldi, ertalabdan to kechgacha sud atrofidagi kordonda turib, ular bilan: "Xoinlarga o'lim!" Ikki daqiqalik nafrat tufayli u eng shafqatsiz qotib qolgan Goldshteyn edi. Shu bilan birga, u Goldstein kimligi va uning nazariyalari haqida juda aniq tasavvurga ega edi. U inqilobdan keyin o'sgan va yoshligida elliginchi va oltmishinchi yillardagi mafkuraviy janglarni eslamagan. U mustaqil siyosiy harakatni tasavvur qila olmadi; va har holda, partiya daxlsiz. Partiya har doim bo'ladi va har doim bir xil bo'ladi. Bunga faqat yashirin itoatsizlik bilan, ko'pi bilan - shaxsiy terrorchilik harakatlari bilan qarshilik ko'rsatish mumkin: kimdirni o'ldirish, biror narsani portlatish.

Qaysidir ma'noda u Uinstonga qaraganda ancha aqlli va partiyaviy targ'ibot bilan kamroq shug'ullangan. Bir marta, Evrosiyo bilan bo'lgan urush haqida biron narsa aytganda, Yuliya tasodifan, uning fikricha, urush yo'q deb aytdi. Londonga tushgan raketalarni hukumatning o'zi "odamlarni bermalol ushlab turish uchun" otishi mumkin. Bunday fikr uning xayoliga kelmadi. Va u yana bir marta unga hasad qildi: uning aytishicha, nafrat ikki daqiqada uning uchun kulish eng qiyin narsa edi. Ammo u partiyaviy g'oyalarni uning hayotiga bevosita ta'sir qilganida shubha ostiga qo'ydi. Ko'pincha, u rasmiy afsonani yolg'on yoki haqiqat muhim emasligi uchun qabul qilishga tayyor edi. Masalan, u maktabda o'qitilganidek, partiya samolyotni ixtiro qilganiga ishondi. (Uinston maktab o'quvchisi bo'lganida - 1950 yillarning oxirida - partiya faqat vertolyot ixtiro qilish uchun da'vo qilgan; o'n yildan so'ng, Yuliya maktabga borganida, samolyot partiyaning ixtiroosi, boshqa avlod - u bug 'dvigatelini ixtiro qiladi.) u Yuliyaga samolyotlar u tug'ilishidan oldin va inqilobdan ancha oldin uchib ketganini aytdi, unga umuman ahamiyat bermadi. Axir, samolyotni kim ixtiro qilgani kimga muhim? Ammo yana bir narsa uni ko'proq hayratga soldi: tasodifan tashlab yuborilgan gaplardan ko'rinib turibdiki, Yuliya to'rt yil oldin Evrosiyo bilan tinchlik va Sharqiya bilan urush bo'lganini eslay olmadi.

To'g'ri, u umuman urushni firibgarlik deb hisoblagan; ammo endi dushman boshqacha ekanligini u sezmay ham qoldi. "Men har doim Evroosiyo bilan urushda edik deb o'ylagandim", dedi u beparvo. Bu uni biroz qo'rqitdi. Samolyot uning tug'ilishidan ancha oldin ixtiro qilingan, ammo dushman faqat to'rt yil oldin o'zgargan, u allaqachon voyaga etgan edi. U buni unga chorak soat davomida tushuntirdi. Oxir-oqibat, u uning xotirasini uyg'otishga muvaffaq bo'ldi va u birdan haqiqiy dushman Evroosiyo emas, balki Sharqiya ekanligini esladi. Ammo u bunga befarq munosabat bildirdi. "Hammasi bir xil emasmi?" - dedi u jahl bilan. "Biron bir padar urushi boshqasi emas va hamma xabarlarning yolg'on ekanligini hamma tushunadi".

Ba'zan u unga hujjatlar bo'limi, ular qanday qilib nomaqbul manipulyatsiya bilan shug'ullanganliklari haqida gapirib berardi. Bu uni qo'rqitmadi. Uning oyoqlari ostidagi chayqalish ochildi, chunki yolg'on haqiqatga aylanmoqda. U Jons, Aronson va Ruterford haqida, qanday qilib uning qo'liga qandaydir gazeta ushlaganligi - bu ajoyib dalil. Yuliya ham taassurot qoldirmadi. U hikoyaning ma'nosini darhol anglay olmadi.

- Ular sizning do'stlaringiz bo'lganmi? - deb so'radi u.

- Yo'q, men ular bilan tanish emas edim. Ular ichki partiyaning a'zolari edi. Bundan tashqari, ular mendan ancha katta. Bular qadimgi, inqilobgacha bo'lgan davr odamlari. Men ularni ko'zdan yaxshi bilmasdim.

- Unda nega shuncha tashvishlar? Kimdir doim o'ldiriladi, shunday emasmi?

U tushuntirishga harakat qildi:

- Bu alohida holat. Bu shunchaki kimdir o'ldirilgani emas. Kechadan beri o'tmish haqiqatan ham bekor qilinganligini anglaysizmi? Agar u biron bir joyda saqlanib qolgan bo'lsa, u faqat moddiy narsalarda, so'zlarga hech qanday aloqasi yo'q - bu stakan kabi. Oxir oqibat, biz inqilob va inqilobdan oldingi hayot haqida endi deyarli hech narsa bilmaymiz. Hujjatlar yo'q qilindi yoki soxtalashtirildi, har bir kitob tuzatildi, rasmlar qayta yozildi, haykallar, ko'chalar va binolar qayta nomlandi, barcha sanalar o'zgartirildi. Va bu jarayon bir daqiqaga emas, balki bir kunga to'xtatilmaydi. Tarix to'xtadi. Cheksiz sovg'adan boshqa narsa yo'q, bu erda har doim bayram bo'ladi. Men, albatta, o'tmish qalbaki ekanligini bilaman, lekin men buni hech narsa bilan isbotlay olmadim - hatto o'zim soxtalashtirganimda ham. Amalga oshirilgach, dalillar yo'qoladi. Yagona dalil mening miyamda, lekin hech bo'lmaganda yana bitta odam uning xotirasida xuddi shunday narsaga ega ekanligiga kim kafolat bera oladi?

Hayotimda faqat shu safar, menda haqiqiy voqealar - voqealar sodir bo'lganidan keyin, bir necha yil o'tgach, guvoh bo'lganman.

- Va nima foydasi bor?

- Yo'q, chunki bir necha daqiqadan so'ng men uni tashladim. Ammo bugun sodir bo'lganida, men qutqargan bo'lardim.

- Men esa yo'q! - dedi Juliya. "Men tavakkal qilishga tayyorman, lekin eski gazetaning parchalari uchun emas, arzigulik narsa uchun. Xo'sh, siz uni saqladingiz - nima qilardingiz?"

- Ehtimol, hech qanday maxsus narsa yo'q. Ammo bu isbot edi. Va kimdir shubha tug'diradi - agar men buni kimgadir ko'rsatishga jur'at etsam. Hayotimizda biron narsani o'zgartirishimiz mumkinligini umuman tasavvur qilmayman. Ammo bu erda va u erda qarshilik cho'ntaklari paydo bo'lishini tasavvur qilish mumkin - kichik guruhlar to'planib, asta-sekin o'sib boradi va ehtimol keyingi avlodlarga o'qish va ishlashimizni davom ettirish uchun bir nechta hujjatlarni qoldiradi.

- Keyingi avlod, azizim, meni qiziqtirmaydi. Menga qiziqaman.

|||Siz shunchaki bel ostidasiz, - dedi u.

Bu hazil Yulianani juda aqlli qilib ko'rsatdi va u uni shodlik bilan quchoqladi.

Partiya doktrinasining nozik jihatlari uni umuman qiziqtirmadi. U Ingsok tamoyillari, ikkilanish haqida, o'tmishning o'zgaruvchanligi va ob'ektiv haqiqatni inkor etish haqida gapirganda va hatto Newspeak so'zlaridan foydalanib, darhol zerikishni, xijolat tortishni va bunday narsalarga hech qachon e'tibor bermaganligini aytdi. Bularning barchasi bema'nilik ekanligi aniq, shuning uchun nega tashvishlanasiz? U qachon "hurray" deb baqirishni va qachon otish kerakligini biladi - bundan boshqa hech narsa kerak emas. Agar u baribir bu mavzularda gaplashishni davom ettirsa, u odatda uxlab qoladi, bu esa uni chalkashtirib yuboradi. U har qanday vaqtda va har qanday holatda uxlashga qodir bo'lgan odamlardan biri edi. U bilan gaplashar ekan, u g'oyalar to'g'risida hatto tasavvurga ham ega bo'lmasdan, mafkuraviy ko'rinish qanchalik oson ekanligini tushundi. Qaysidir ma'noda, partiyaning dunyoqarashi eng muvaffaqiyatli tarzda uni tushunmaydigan odamlarga singdirilgan. Ular haqiqatning o'ta qo'pol buzilishlariga qo'shilishadi, chunki ular almashtirishning barcha xunukligini anglamaydilar va ijtimoiy tadbirlarga unchalik qiziqmay, atrofdan nimalar bo'layotganini sezmaydilar. Xiralik ularni jinnilikdan saqlaydi. Ular hamma narsani yutishadi, va yutgan narsalari ularga zarar qilmaydi, cho'kma qoldirmaydi, xuddi makkajo'xori ochilmagan qushning ichaklaridan o'tib ketayotgandek.

Nihoyat shunday bo'ldi. Uzoq kutilgan yangilik keldi. Go'yo u butun hayoti davomida ushbu voqeani kutgan edi.

U xizmatning uzun koridori bo'ylab yurib, Yuliya notani qo'lga qo'ygan joyga yaqinlashganda, kimdir uning ortidan - undan kattaroq kimsa ergashayotganini his qildi. Noma'lum kishi gapirishni istagandek ohista yo'taldi. Uinston o'rnida muzlab qoldi, orqasiga o'girildi. Uning oldida O'Brayen turardi.

Nihoyat, ular yuzma-yuz ko'rishdi, lekin Uinston birdan yugurishni xohladi. Yuragi ko'krigidan sakrab turardi. U birinchi bo'lib gapira olmas edi. O'Brayen bir xil sur'atda yurishda davom etib, bir zumda Uinstonning qo'lga tegdi va ular yonma-yon yurishdi. O'Brayen, uni ichki partiyaning ko'pchiligidan ajratib turadigan muhim xushmuomalalik bilan gapirdi.

—Men siz bilan gaplashishni orziqib kutgandim—, deb gap boshladi u. "Bir kun oldin men sizning Newspeak maqolangizni The Times gazetasida o'qidim. Newspeak-ga qiziqishingiz ilmiymi?"

Uinston biroz xotirjam bo'ldi.

"Ilmiy jihatdan zo'r", deb javob berdi u. - Men shunchaki havaskorman. Bu mening ixtisosim emas. Men hech qachon tilni amaliy rivojlantirishda qatnashmaganman.

"Ammo bu juda chiroyli yozilgan", dedi O'Brayen. - Bu nafaqat mening fikrim. Yaqinda men sizning tanishlaringizdan biri bilan gaplashdim - albatta mutaxassis. Hozir uning ismini eslay olmayman.

Uinstonning yuragi yana urildi. Bu haqda hech qanday shubha yo'q - biz Syme haqida gapiramiz. Ammo Syme nafaqat o'lgan, balki bekor qilingan - u ham emas, hatto u haqida sirli eslatma ham halokatli. O'Brayenning so'zlari shunchaki signal, parol emas edi. U bilan bu kichkina o'ychan jinoyatni sodir etib, O'Brayen uni sherik qilib oldi. Ular yo'lak bo'ylab sekin yurishni davom ettirishdi, ammo keyin O'Brayen to'xtadi. Ko'zoynagimni burnimga to'g'rilab qo'ydim - har doimgidek, bu imo-ishora ichida quolsiz va do'stona narsa bor edi. Keyin davom etdi:

- Aslida, men aytmoqchi bo'lganim shu: sizning maqolangizda men allaqachon eskirgan deb hisoblangan ikkita so'zni payqadim. Ammo ular yaqinda eskirgan. Newspeak lug'atining o'ninchi nashrini ko'rdingizmi?"

- Yo'q, - dedi Uinston. - Menimcha, bu hali paydo bo'lmagan. Bizning hujjatlar bo'limida ular hali ham to'qqizinchidan foydalanadilar.

- Bilishimcha, o'ninchi nashr bir necha oy ichida chiqadi. Ammo signal nusxalari allaqachon yuborilgan. Menda bor. Siz uni ko'rishni xohlaysizmi?"

Juda qiziq, - dedi Uinston qaerga ketayotganini darhol anglab.

▮▮Ba'zi yangiliklar juda ajoyib. Fe'llar sonini kamaytirish ... Menimcha, sizga bu yoqadi. Keling, o'ylab ko'raylik. Sizga kuryer orqali lug'at yuborasizmi? Men bunday masalalarda juda unutuluvchanligimdan qo'rqaman. Ehtimol, siz unga o'zingiz uchun mening uyimga kelarsiz - har qanday qulay vaqtda? Bir daqiqa kutib turing. Manzilni sizga beraman.

Ular televizor oldida turishdi. O'Brayen beixtiyor ikkala cho'ntagiga botdi, so'ng charm daftarcha va oltin siyoh qalamni oldi. To'g'ridan-to'g'ri televizor ekranida, boshqa tarafdagi kuzatuvchi yozganlarini osongina o'qiy oladigan joyda, u manzilni yozib qo'ydi, varaqni yirtib, Uinstonga uzatdi. "Men odatda kechqurun uyda bo'laman", dedi u. "Agar men u erda bo'lmasam, xizmatkor sizga lug'atni beradi.

U Uinstonni bu safar yashirib bo'lmaydigan bir parcha bilan qoldirib, uzoqlashdi. Shunga qaramay, Uinston manzilni yodlab oldi va bir necha soatdan keyin varaqni boshqa qog'ozlar bilan birga xotira uyasiga tashladi.

Uzoq suhbatlashishmadi. Va bu uchrashuvni faqat bitta narsa bilan izohlash mumkin. Uinston O'Briening manzilini berish juda qiyin. Boshqa yo'l yo'q edi: odamning qaerda yashayotganini bilish uchun bu haqda to'g'ridan-to'g'ri so'rashingiz mumkin. Manzil kitoblari yo'q. O'Brayen unga aytganidek: "Agar meni ko'rishni istasang, meni o'sha erda topasan". Lug'atda yashirilgan eslatma bo'lishi mumkin. Qanday bo'lmasin, bitta narsa aniq: Uinston orzu qilgan fitna hanuzgacha mavjud va Uinston unga yaqinlashdi.

Ertami-kechmi u O'Brayenning chaqiruviga keladi. Ertaga keladimi yoki uzoq vaqtga qoldiradimi - o'zi bilmaydi. Hozir sodir bo'layotgan narsa shunchaki bir necha yil oldin boshlangan jarayonning rivojlanishi. Birinchi qadam - tasodifiy yashirin fikr, ikkinchisi - kundalik. U fikrlardan so'zlarga, hozir esa so'zlardan ishlarga o'tdi. Oxirgi qadam Sevgi vazirligida nima bo'ladi. Bu bilan u yarashdi. Oxirida allaqachon boshida mavjud. Ammo bu qo'rqinchli edi; aniqrog'i, u go'yo o'limni sezgandek, go'yo u tirik qolgandek edi. O'Brayen bilan gaplashayotganda, taklifning ma'nosi unga tushganda, u titrab ketdi. Go'yo u nam mozorga qadam bosganga o'xshaydi; u qabr unchalik uzoq emasligini va uni kutayotganligini oldindan bilar edi, ammo bu uni engillashtirmadi.

Uinston ko'z yoshlari bilan uyg'ondi. Yuliya uyqusirab unga suyandi va aqlsiz bir narsani g'o'ldiradi, ehtimol: "Sizga nima bo'ldi?"

"Men tush ko'rdim ..." u gap boshladi va qisqa to'xtadi. Juda qiyin: so'zlarga mos kelmadi. O'zida bir tush bor edi va u bilan bog'liq xotira - u uyg'onganidan bir necha soniya o'tgach paydo bo'ldi.

U yana yotdi, ko'zlarini yumdi, hanuzgacha uxlab yotibdi ... Bu keng, yorqin tush edi, uning butun umri yomg'irdan keyin yozgi oqshomdagi manzaraga o'xshab tushdi. Hamma narsa shisha qog'oz vaznining ichida sodir bo'ldi, lekin stakanning yuzasi gumbaz edi va u ostidagi dunyo ko'zga juda katta masofalarni ochadigan aniq yumshoq nur bilan to'ldirildi. Bundan tashqari, tushning maqsadi va hatto uning mazmuni - o'ttiz yil o'tgach, yangiliklar qatorida takrorlangan onaning qo'lining ishorasi edi, u erda yahudiy ayol kichkina bolani o'qlardan to'sishga harakat qildi, keyin vertolyot ikkalasini ham parchalab tashladi.

- Bilasizmi, - dedi Uinston, - shu paytgacha men onamni o'ldirganman deb o'ylagandim.

- Nega o'ldirding? - dedi Yuliya yarim uxlab.

- Yo'q, men uni o'ldirmaganman. Jismoniy jihatdan.

Tushida u onasini oxirgi marta ko'rganini esladi va uyg'onganidan bir necha soniya o'tgach, o'sha kunning kichik voqealari zanjiri tiklandi. Ehtimol, ko'p yillar davomida u bu xotirani qaytarib yuborgan. Qaysi vaqtga taalluqli, u aniq bilmagan, lekin keyin u kamida o'n yoshda yoki hatto hamma o'n ikki yoshda edi.

Ota ilgari g'oyib bo'lgan; qancha oldin, u eslay olmadi. O'sha shafqatsiz va tartibsiz davrning belgilari xotirasida yaxshiroq saqlanib qolgan: vahima va metro bekatlari paytida metro stantsiyasida o'tirish, burchaklar ustiga qo'yilgan g'isht uyalari, noma'lum da'volar, xuddi shu rangdagi ko'ylakdagi yigitlarning to'dalari, novvoyxonalarda ulkan navbatlar, masofadan avtomat o'q otish va; birinchi navbatda, abadiy oziq-ovqat etishmasligi. Kechqurun u boshqa yigitlar bilan birga axlat qutilarini va axlatxonalarini bosib, yog ', kartoshka po'stini yoki hattoki kuyib ketgan mog'or qobig'ini qidirayotganini esladi; ular ma'lum bir marshrut bo'yicha haydab ketadigan yuk mashinalarini kutishayotganda: yo'lning buzilgan joylarida yuk mashinalari tashlandi, ba'zida bir nechta pirojniy to'kilib ketdi.

Ota g'oyib bo'lganida, ona hech qanday ajablanib yoki umidsizlikni ko'rsatmadi, ammo qandaydir tarzda to'satdan hamma narsa o'zgardi. Xuddi hayot uni tashlab ketgandek edi.